

Onsdagen den 29 juni

FÖRSTA SESSIONEN

Ordf: Anna Carlstedt
Pia Magnusson
Anders Häregård

Sekr: Mikaela Bexar
Magnus Molin

§ 1

Bilaga 1

Kongressens öppnande

Förbundsordförande Anna Carlstedt inledde kongressen kl. 10.35 med följande öppningsanförande.

Kongressombud och alla andra folkrörelsevänner! Idag bär jag svart i talarstolen. Det känns som den enda tänkbara färgen när man betänker varför IOGT-NTO egentligen finns. Vi finns för att om vi tänker på hur många människor i Sverige som dör varje år på grund av alkoholen, så blir det minst tio Estoniakatastrofer om året. Tio Estoniakatastrofer varje år. Vi finns för att min fina mamma och hur många andra mammor och pappor som helst – minst en halv miljon i Sverige – inte har klarat av att vara bra föräldrar därför att alkohol och andra droger har tagit överhanden. Vi finns för att min gode vän Pär, som är polis, berättade följande en morgon när han klev av sitt pass: På natten hade de tagit hand om en ung kvinna som var så berusad på krogen att hon inte kunde klara sig själv. Hon skulle få tillbringa natten hos polisen för att nyktra till. När det hade gått ett par timmar kom hon på att hon hade två små barn hemma. Ensamma. Barnen var ett och tre år gamla. Vi finns därför att alla vi här inne personligen känner åtminstone någon som har drabbats av alkoholens baksidor. Säkert tänker du på någon just nu, när jag pratar om det.

Det finns en man som alltid stod på de utsattas sida, och som själv nästan förlorade kampen mot flaskan men som reste sig på nio varje gång han knockades: Johnny Cash. Han har skrivit en sång om att bära svarta kläder i solidaritet med alla de som drabbas. Om jag hade kunnat sjunga så hade jag framfört den för er.

Men nu är det ju faktiskt så att vi inte bara finns för att världen är så eländig. Vi finns också – och det är ännu viktigare – därför att vår gemensamma nämnare, för alla i den här gigantiska lokalen – är att vi bryr oss! Att. Vi. Faktiskt. Tror. Att. Världen. Går. Att. Göra. Litet. Bättre. På riktigt!

Det största hotet som jag ser är nämligen inte alkoholindustrin som tjänar grova pengar på människors elände. Inte bristen på demokrati. Inte förtryckare eller krig. Utan folk som inte bryr sig. Jag vet att ingen kan göra allt. Men alla kan göra något. Av de sju dödssynderna har likgiltigheten ofta ansetts vara den värsta. När man slutar bry sig och tänker att ingenting spelar någon roll: Det är kanske då man upphör att vara en människa? Under antiken och medeltiden fanns det gott om skildringar av människor som dukar under för likgiltigheten, *acedia* på latin. Men ser man sig omkring idag så är lika många drabbade nu som då. På det temat har nyheten om en oväntad fransk boksuccé nu under året spridits över världen. Egentligen är den bara ett litet häfte, som ryms i en ficka. Häftet handlar om att vägra vara likgiltig. Den tunna lilla boken är skriven av Stéphane Hessel, 94-årig fransman. Nuförtiden ägnar han sig bland annat åt att protestera mot den inhumana franska invandringspolitiken. Men snubben har hängt med ett tag. Han föddes i Berlin 1917, kom till Frankrike, fick

uppdrag av general de Gaulle att organisera motståndsrörelsen i Frankrike, hamnade i koncentrationsläger där man misslyckades med att ta kål på honom, blev diplomat. Stéphane Hessel är den ende som fortfarande lever som var med och formulerade FN:s deklARATION om de mänskliga rättigheterna. Han var en av dem som höll i pennan. Coolt.

Artikel 1 lyder: Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap. Dessa rader är väldigt lika IOGT-NTO-rörelsens grundsatser. De, och Stéphane Hessel, uppmanar oss alla att slåss mot likgiltigheten. Hans häfte har sålt i över en miljon exemplar bara i Frankrike, på några månader. Nu översätts den till svenska av Franskläraryöreningen och PEN-klubben. I september kommer Hessel, 94 år, till Sverige. Jag hoppas att hans bok läses av alla som är lika upprörda som jag över att engagemanget och demokratin fortfarande inte är självklara.

Men här är engagemanget och demokratin självklara! Det är kongress, och det är en högtidsstund i en organisation. Nu har vi möjlighet att tillsammans bestämma hur vi vill ha vårt IOGT-NTO i framtiden. Vi har samlats för att vi bryr oss! Och det är värt att fira!

[Anna klär om till färgglatt och blommigt.]

Alla de dokument som ligger framför oss, som vi kämpat med att hinna läsa: De är viktiga! Därför att med hjälp av de förslagen kan vi tillsammans komma fram till hur vi vill ha IOGT-NTO: Hur vi på bästa sätt kan förändra världen! Jag blir vansinnig när jag hör folk säga: "De är bara papper. Det är ingen idé att ha några planer. Det blir som det blir ändå". Men, mina vänner, dessa dokument blir viktiga om vi anser att de är viktiga. Och grunden för allt vi kommer att göra under de närmaste dagarna är IOGT-NTO:s strategi 2010–2015 som vi tog på förra kongressen. Den håller fortfarande. Den är vår kompass. Tillsammans har vi tagit den strategin som innebär att 2015 så ska IOGT-NTO

- vara en stark folkrörelse
- vara en aktiv samhällsaktör
- vara välkänt
- bidra till att minska alkoholkonsumtionen
- ha synliga och ändamålsenliga lokaler
- vara ekonomiskt självständigt

Och det är vi som tillsammans under de här dagarna ska reda ut hur vi når dit på bästa sätt. Hur IOGT-NTO kan göra Sverige nyktrare! Hur många här är på sin första kongress? Hur många här är ombud för första gången? Hur många tycker att det känns litet läskigt att gå upp i den här talarstolen? Jag förstår det! Men var inte rädda! Allas åsikter här inne är lika viktiga. Även om man inte är så van vid kongresser, eller att gå upp i en talarstol. Om du inte vet precis hur man säger att man yrkar bifall eller hur man lägger ett förslag, så gå upp ändå! Presidiet kan hjälpa till med hur man ska säga! Tänk på att många är precis lika nervösa som du! Och vi som tror att vi måste gå upp i varje fråga, och riktigt bre ut oss för att vi är varma i kläderna, vi kan ibland faktiskt avstå!

Men nu skulle jag vilja kolla vilka som är på plats och hur peppade ni är! Till det behöver vi litet bra bakgrundsmusik. Kan vi få litet Springsteen, tack?

[Springsteen i högtalarna. Anna går ned från talarstolen och ropar upp alla distrikt, förbundsstyrelsen, det ännu inte valda mötespresidiet, kansliet och övriga supporters.]

Strålände! Då kan kongressen dra igång!

Ingen kongress utan sång. För att vi ska få känna på vår sångbok, oavsett vi är nya eller gamla i gården, tänkte jag vi skulle sluta denna inledning med att sjunga tillsammans. Och

inte vilken sång som helst, utan en sång som skrevs 1939, när andra världskriget stod för dörren och världen var en mörk och dyster plats där alla borde ha klätt sig i svart inför det som skulle komma. Men då, mot den bakgrunden, skrev Ture Nerman sången Trots Allt! och texten passar väldigt bra in på det vi gör på en kongress: Att vi tror på framtiden, en nykter framtid, Trots Allt! Och ta nu i ordentligt, oavsett om du kan den eller inte, och sjung inte för långsamt. Schvung ska det vara! Vilket nummer i sångboken är det nu? 60?

Vi sjunger Trots allt!

Kongressombud och alla andra vänner! 2011 års kongress för IOGT-NTO kan börja!

Anna Carlstedt förklarade därefter 2011 års kongress öppnad.

§ 2

Fastställande av föredragningslista

Per Bengtsson, Blekinge, noterade att ärendena om ekonomiskt stöd till distriktens och föreningarnas verksamhet (motion nr 42) och resursutredningen (förbundsstyrelsens förslag nr 3) placerats i avsnittet om verksamhetsfrågor i förslaget till föredragningslista. Han ansåg att ärendena hörde hemma bland de ekonomiska frågorna.

Per Bengtsson föreslog kongressen besluta

- att flytta punkterna 53 (motion nr 42 angående ekonomiskt stöd till distriktens och föreningarnas verksamhet gällande från 1 januari 2012) och 54 (förbundsstyrelsens förslag nr 3 angående resursutredning – RUT) till föredragningslistans avsnitt om ekonomiska frågor.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, svarade att förbundsstyrelsen anser att motionen och förslaget rör verksamhetsfrågor, eftersom de handlar om vad som ska göras och vem som ska göra det.

Anna Carlstedt yrkade för förbundsstyrelsens räkning avslag på Per Bengtssons förslag.

Leif Lundqvist föredrog granskningsutskottets yttrande.

GU föreslår kongressen besluta

- att fastställa förslag till föredragningslista efter komplettering av beslut om tid och plats för kongress efter nästa kongress.

Andrine Winther, beredningsutskottet, meddelade att beredningsutskottet, som i sak har yttrat sig över motionen och förslaget, håller med förbundsstyrelsen om att de gäller verksamhetsfrågor. Hon yrkade därför för utskottets räkning avslag på Per Bengtssons förslag.

Åke Eriksson, Västerbotten, föreslog kongressen besluta

- att flytta punkten 53 (motion nr 42 angående ekonomiskt stöd till distriktens och föreningarnas verksamhet gällande från 1 januari 2012) till föredragningslistans avsnitt om ekonomiska frågor.

Ordföranden redogjorde för propositionsordningen.

Åke Eriksson drog tillbaka sitt förslag.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 3

Upprop och fastställande av röstlängd

Stefan Bergh, generalsekreterare, anmälde att 111 röstberättigade personer anmält sig som närvarande.

Kongressen beslöt

att fastställa röstlängden till 111 röstberättigade.

§ 4

Fråga om stadgeenlig kallelse utfärdats

Mats Lundström föredrog granskningsutskottets yttrande. Han anförde att förbundsstyrelsen enligt stadgarna ska kalla till kongress senast fyra månader innan kongressen öppnas och att kallelsen fanns med i utskicket Distriktsinformation vecka 6. Dessutom publicerades kallelsen i Accent nummer 2 som kom ut den 4 mars, alltså något mindre än fyra månader innan öppnandet. Information om datum för motionsstopp publicerades dock i Accent nummer 1 som kom ut i februari.

GU föreslår därmed kongressen besluta

att anse kongressen stadgeenligt kallad.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 5

Fråga om kongressen är beslutsmässig

Kongressen beslöt

att konstatera att den är beslutsmässig.

§ 6

Val av mötesordförande

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag.

VB föreslår kongressen besluta

att till mötesordförande välja
Birgitta Olli, Saltsjö-Boo
Anders Häregård, Stockholm
Pia Magnusson, Solna
Margareta Winberg, Östersund

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 7

Val av mötessekreterare

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag.

VB föreslår kongressen besluta

att till mötessekreterare välja
Gunilla Zimmermann, Västerås
Magnus Andersson, Uppsala
Mikaela Bexar, Solna
Magnus Molin, Sollentuna
Gunilla Ragnarsson, Linköping

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 8

Val av rösträknare

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag.

VB föreslår kongressen besluta

att till rösträknare välja
Peter Olsson, Norrköping
Ulf Johansson, Halmstad

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 9

Val av protokollsjusterare

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag.

VB föreslår kongressen besluta

att till protokollsjusterare välja
Ulf Gustavsson, Nyköping
Gunvor Nygren, Reftete

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

Pia Magnusson tackade å presidiets vägnar för förtroendet att få leda och dokumentera årets kongress. Hon gick också igenom vissa mötestekniska och praktiska frågor inför förhandlingarna. Bland annat nämnde hon att kongressen denna gång direktsänds på webben, där den kan följas på tidningen Accents hemsida.

§ 10

Fastställande av förhandlingsprogram

Krister Broberg föredrog granskningsutskottets yttrande.

GU föreslår kongressen besluta

att i enlighet med riksstyrelsens förslag fastställa förhandlingsprogram.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 11

Fastställande av arbetsordning

Krister Broberg föredrog granskningsutskottets yttrande.

GU föreslår kongressen besluta

att fastställa förbundsstyrelsens förslag till arbetsordning.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 12

Rapport angående förbundsstyrelsens val av kongressutskott

Pia Magnusson, presidiet, kompletterade rapporten om IOGT-NTO:s utskott inför kongressen med upplysningen att Kjell-Ove Oscarsson har utsetts till förbundsstyrelsens representant i redaktionsutskottet, med Carl-Åke Andersson som ersättare.

Berth Andersson föredrog granskningsutskottets yttrande.

GU föreslår kongressen besluta

att till protokollet notera förbundsstyrelsens val av kongressutskott.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 13

Förslag angående uttalande från kongressen

Mötesordföranden konstaterade att det ännu inte finns något förslag till uttalande från kongressen.

Kongressen beslöt

att bordlägga frågan.

§ 14

Riksstyrelsens förslag nr 1 angående reseersättning till kongressombud

Per Wihlborg, ekonomiutskottet, föredrog utskottets yttrande och noterade att såväl utskottet som UNF:s och Junis motsvarigheter tillstyrker riksstyrelsens förslag.

EU föreslår kongressen besluta

att utgångspunkten för reseersättning till kongressombud vid 2013 års kongress är IOGT-NTO-rörelsens resepolicy,

att ombuden vid 2013 års kongress erhåller ersättning för resa med billigaste färdssätt hemorten–kongressorten–hemorten och med rätt till sovvagn i förekommande fall samt

att till protokollet notera att bilersättning enligt inkomstskattelagens regler utgår då resa företas med bil, enskilt eller i samåkning med andra ombud, om kostnaden inte överstiger vad enskild resa eller sammanlagda resor med billigaste färdssätt med allmänna kommunikationsmedel skulle ha kostat.

Martin Kjellin, Uppsala län, undrade vad resepolicyen innehåller och om den är resultatet av den motion om en klimatsmart resepolicy som 2009 års kongress behandlade.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, svarade att arbetet med anledning av motionen fortfarande pågår. Den nu gällande resepolicyen har antagits av riksstyrelsen och handlar om att man ska resa på ett ekonomiskt, miljömässigt och säkert sätt.

Kongressen beslöt

att bifalla ekonomiutskottets förslag.

§ 15

Riksstyrelsens förslag nr 2 angående ersättning i vissa fall till ombud som deltar i utskottsarbete

Per Wihlborg, ekonomiutskottet, föredrog utskottets yttrande och noterade att även motsvarande utskott hos UNF och Junis tillstyrker riksstyrelsens förslag.

EU föreslår, i enlighet med riksstyrelsens förslag, kongressen besluta

- att till protokollet notera att ombud som deltar i utskottsarbete inför 2011 års kongress erhåller ersättning för resa med billigaste färdstätt hemorten–utskottsorten–hemorten och med rätt till sovvagn i förekommande fall,
- att utgångspunkten för reseersättning till kongressombud vid 2013 års kongress är IOGT-NTO-rörelsens resepolicy,
- att ombud som deltar i utskottsarbete inför 2013 års kongress erhåller ersättning för resa med billigaste färdstätt hemorten–utskottsorten–hemorten och med rätt till sovvagn i förekommande fall,
- att till protokollet notera att bilersättning enligt inkomstskattelagens regler utgår då resa företas med bil, enskilt eller i samåkning med andra ombud, om kostnaden inte överstiger vad enskild resa eller sammanlagda resor med billigaste färdstätt med allmänna kommunikationsmedel skulle ha kostat samt
- att om något utskott måste sammanträda vid ytterligare tillfälle täcker riksorganisationen alla kostnader för sammanträdet samt resekostnader enligt ovan.

Kongressen beslöt

att bifalla ekonomiutskottets förslag.

§ 16

Föredragning av förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse avseende åren 2009 och 2010

Krister Broberg föredrog granskningsutskottets yttrande och tillade att utskottet skulle vilja se en kvalitetsredovisning i verksamhetsberättelsen.

GU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

- att lägga förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse avseende 2009 och 2010 till handlingarna.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, förklarade att hon uppfattade att utskottet vill att förbundets måluppfyllelse redovisas i mätbara termer. Hon tyckte att det var en bra idé och att förbundsstyrelsen skulle ta med sig förslaget till nästa kongress.

Erland Nilsson, Stockholm, påpekade att det måste ha blivit fel under rubriken Historisk kongress, där det står att Sven-Olov Carlsson avtackats för sina 26 år i ledningen för IOGT-NTO, varav 12 år som vice ordförande och 26 år som ordförande.

Johnny Boström, Värmland, påpekade att det inte är möjligt för en nyvärvad medlem att betala sin medlemsavgift kontant till värvaren, trots att man – som framgår av avsnittet Medlemsutveckling – numera kan betala avgiften via sms. Han undrade varför det är så. Vidare undrade han med anledning av avsnittet Miljonlotteriet hur det har gått med förra årets satsning på direkthantering av lotter via föreningarna.

Bengt Isaksson, Jönköping, uttryckte oro över medlemsutvecklingen. Han nämnde att IOGT-NTO tidigare värvat många frireligiösa medlemmar men förlorade många av dessa i samband med utslutningen av pastor Åke Green; 50 medlemmar lämnade Bengts egen förening bara på några dagar. Han trodde att detta hade kunnat undvikas om någon från förbundsstyrelsen hade talat med Åke Green om det olämpliga i hans uttalanden, eftersom Åke Green då kunde ha begärt sitt utträde själv.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, upplyste om att Sven-Olov Carlsson i själva verket hade suttit 14 år som ordförande när han avgick. Hon tyckte att skrivfelet var lite roligt med tanke på att Sven-Olov Carlsson själv ibland sluntit på tungan när det handlat om siffror; en gång citerades han till och med i Grönköpings Veckoblad efter att ha påstått att IOGT-NTO värvat två medlemmar på 20 000 månader.

Hon nämnde vidare att förbundskansliet vill kunna skicka information till alla nyvärvade medlemmar, vilket är förklaringen till att medlemsavgiften faktureras därifrån. När det gäller Miljonlotteriet svarade hon att det har varit svårt att få föreningarna att sälja miljonlotter men att det har gått bra för de föreningar som provat. Hon underströk vikten av att föreningarna säljer rörelsens egna lotter, eftersom det till stor del är Miljonlotteriet som rörelsen lever av.

I fråga om medlemsutvecklingen anförde hon att IOGT-NTO de senaste åren har värvat ca 3 000 medlemmar om året, något som enligt henne är helt fantastiskt med tanke på att 90 procent av befolkningen dricker alkohol och att helnykterhet uppfattas som radikalt. Hon nämnde vidare att IOGT-NTO tyvärr även har tappat medlemmar. Exempelvis har gamla kämpar gått ur tiden. Vidare ledde ett försök med gratis medlemsavgift under det första året till att många nyvärvade försvann efter några år eftersom de inte betalade avgiften när det avgiftsfria året var över.

Anna nämnde vidare att även utslutningen av Åke Green har lett förlust av medlemmar. Åke Green var en medlem som upprepade gånger offentligt hade uttryckt sig nedsättande om homosexuella. Dessutom hade han vid något tillfälle hävdat att IOGT-NTO tyckte som han. Enligt förbundsstyrelsen var hans uttalanden inte förenliga med IOGT-NTO-rörelsens grundsats om alla människors lika värde. Beslutet om utslutning, som var det andra på 40 år, var dock inte lätt. Frågan hade diskuterats flera gånger under ett par års tid och medlemmar tryckte på om att förbundsstyrelsen skulle ta tag i frågan. Innan förbundsstyrelsen bestämde sig ringde Anna själv till Åke Green för att höra hans syn på saken, och efter samtalet blev det tydligt att beslutet om utslutning måste fattas. Beslutet medförde inte bara att medlemmar gick ur IOGT-NTO utan också att nya medlemmar kom till. Det ledde dessutom till ett rådslag i frågan om huruvida nykterhetsrörelsen står för något mer än nykterheten och det uppstod en debatt om yttrandefriheten. Det är viktigt att komma ihåg att Åke Green får säga det han har sagt, även om han inte kan vara medlem i IOGT-NTO då. IOGT-NTO har börjat nu närma sig frikyrkan för samarbeten igen.

Bengt Isaksson, Jönköping, ansåg att utslutningen ledde till att IOGT-NTO förlorade mycket kraft. Han undrade om det finns någon möjlighet att återigen kunna presentera

IOGT-NTO på de frireligiösa konferenserna, något som har vunnit många medlemmar till det alkoholpolitiska arbetet.

Kjell-Ove Oscarsson, förbundsstyrelsen, nämnde angående avsnittet Internationell verksamhet att Borealis Partnership, som är ett samarbete med alkoholmonopolen i Norden, har haft inflytande på alkoholpolitiken på Island. Inom Borealis Partnership pågår också diskussioner om hur man ska kunna rädda det hotade monopolet på Färöarna. Han nämnde vidare att International Council on Alcohol and Addictions bildades för 104 år sedan, inte 100 som det står i texten.

Urban Nilsson, Jönköping, undrade hur framtiden för Miljonlotteriet ser ut mot bakgrund av att Postkodlotteriet är mer synligt och att de flesta andra ideella organisationer ingår där.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, svarade att Miljonlotteriet hela tiden försöker utöka sin marknadsandel men att det sker i konkurrens med andra lotterier. Angående Postkodlotteriet anförde han att det inte är riktigt att huvuddelen av de andra organisationerna är med där och att det förekommer kritik mot hur Postkodlotteriet ägs och mot den marknadsföring det använder. IOGT-NTO försöker hålla rent mot spel som leder till beroende och samarbetar med andra lotteriarrangörer i fråga om marknadsföring och etik.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 17

Behandling av stiftelser, fonder och företag gällande 2009 och 2010

Mats Lundström, granskningsutskottet, noterade att den senaste revisionsberättelsen för IOGT-NTO-rörelsens Internationella Institut saknades. Utskottet ville också ha svar på följande frågor. Vilka planer har förbundsstyrelsen för de fonder som har liten eller ingen verksamhet (utdelning)? Tänkbara åtgärder är till exempel att försöka öka intäkterna, att försöka hitta fler mottagare av bidrag och stipendier och att slå samman eller upplösa fonder. Vilka principer har IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse för resultatdispositionen? Skulle det vara möjligt att välja att inte anlita en auktoriserad revisor för revisionen av Sober Förlagsaktiebolag och på så sätt spara pengar? Eldsjäl Fond AB har länge varit en dålig affär. Hur har det gått med försöken att hitta nya ägare av bolaget? Är likvidationen av Eldsjäl Norden avslutad? Hur ser resultaten av behandlingsarbetet på Dagöholm ut?

GU föreslår kongressen besluta

- att lägga följande förvaltningsberättelser, resultaträkningar, balansräkningar och revisionsberättelser till handlingarna:
- IOGT-NTO-rörelsens Kursgårds- och samlingslokalfond 2009 och 2010,
 - Stiftelsen IOGT-NTO-rörelsens Internationella Institut 2009 och 2010,
 - IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse 2009 och 2010,
 - Stiftelsen Oskar Franzéns stipendiefond 2009 och 2010,
 - Stiftelsen Orkidéfonden mot narkotika 2009 och 2010,
 - IOGT-NTO:s Utvecklingsfond 2009 och 2010,
 - IOGT-NTO:s Jubileumsfond för alkohol- och folkrörelseforskning 2009 och 2010,
 - Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond 2009 och 2010,
 - Oscar Olssons och Roine Rydman-Olssons fond 2009 och 2010,
 - IOGT-NTO:s Föreningslokalfond 2009 och 2010,
 - Sober Förlagsaktiebolag 2009 och 2010,

IOGT-NTO Fastigheter AB 2009 och 2010,
Eldsjäl Fond AB 2009 och 2010,
Eldsjäl Norden i likvidation AB 2009 och
Stiftelsen Dagöholm 2009 och 2010.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, svarade att revisionsberättelsen för IOGT-NTO-rörelsens Internationella Institut kommer att delas ut. När det gäller fonderna är det inte möjligt att bestämma andra ändamål än dem som stiftaren har velat främja, vilket gör att man får följa de statuter som finns för respektive fond. I fråga om Ungdomsstiftelsen är det bara räntor och utdelningar som kan delas ut. Angående Sober Förlagsaktiebolag är det en god tanke att försöka spara pengar, men förbundsstyrelsen vill kunna vara säker på att bolaget sköts i god ordning. Därför bör bolaget, liksom IOGT-NTO:s övriga ekonomiska förehavanden, granskas av en auktoriserad revisor. Dessutom är verksamheten mycket liten, vilket innebär att besparingen inte skulle bli så stor. Eldsjäl Norden likviderades 2010. För Eldsjäl Fond AB finns det sedan helt nyligen ett påskrivet avtal med en köpare. Affären är dock inte färdig förrän den har prövats av Finansinspektionen.

Carl-Åke Andersson, förbundsstyrelsen, svarade angående resultaten av behandlingsarbetet på Dagöholm att Dagöholm legat väl till i en intervjuundersökning bland de kommuner som placerar klienter på behandlingshem. På en tiogradig skala fick Dagöholm i genomsnitt betyget 8, med bättre resultat för till exempel skolverksamhet och sämre resultat för till exempel social kontroll. Förbundsstyrelsen är nöjd med resultatet, särskilt med tanke på att undersökningen gjordes under en tid med personalförändringar.

Martin Kjellin, granskningsutskottet, förtydligade att utskottets fråga om fonderna inte främst tog sikte på om det går att upplösa dem utan snarare om det är möjligt att arbeta mer aktivt på att få in ytterligare fondmedel genom till exempel gåvor. Han förklarade sig dock inse att detta kanske inte är någon prioriterad verksamhet.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 18

Beslut om ansvarsfrihet för Stiftelsen Dagöholms behandlingscenter avseende 2009 och 2010

Mats Lundström föredrog granskningsutskottets förslag.

GU föreslår kongressen besluta

att bevilja styrelsen för Stiftelsen Dagöholms behandlingscenter ansvarsfrihet för verksamhetsåren 2009 och 2010.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 19

Ajournering

Förhandlingarna ajournerades för lunch klockan 12.00.

Onsdagen den 29 juni

ANDRA SESSIONEN

Ordf: Pia Magnusson
Anders Häregård

Sekr: Magnus Molin
Gunilla Zimmermann

§ 20

Återupptagande av förhandlingarna

Klockan 13.30 hälsade mötesordförande Pia Magnusson alla välkomna tillbaka till kongresssalen. Kongressen återupptogs med unison sång "Vill du väga en dust".

Därefter tog förbundsordförande Anna Carlstedt ordet och tackade Andrine Winther och Camilla Berner för deras insats med ombudsskolan för nya och gamla kongressdeltagare.

Dessutom passade hon på att nämna värvningsutställningen som finns i kongresslokalen där man kan kontrollera hur man ligger till i respektive distrikt samt de utställningar som finns en trappa upp med Miljonlotteriet, Våra gårdar och SalusAnsvar.

§ 21

Hälsning

Ruben Baggström inledde med: Kära vänner, Ingrid Levén och jag hade en överenskommelse om att när en av oss dör, kommer ingen nykterist att dö. Jag kommer hit för att berätta för er att när jag går hädan, kommer två nykterister att dö. För första gången, efter 56 år som nykterist, är jag här som medlem i IOGT-NTO dock inte som ordförande i NBV, den upp-giften har sedan tre veckor Jonatan Hjort. Jag har kommit på IOGT-NTO-kongresser sedan Olof Burmans tid, fem förbundsordförande, har jag sett. Mitt budskap idag är att de svenska folkrörelsernas framgång beror på två saker, dig och mig. Min hälsning idag är att vi känner att vi är betydelsefulla. Vi betyder något. Tomas Tranströmer skrev "Du blir aldrig färdig och det är som det ska". Färdiga människor är besvärliga människor men ingen är egentligen någonsin färdig. Jag hoppas och tror att IOGT-NTO kan fortsätta sin framgångsstrategi. Tack för att jag fått komma och lycka till med kongressen!

Presidiet tackade Ruben och sade att man var glada att Ruben var här på kongressen.

§ 22

Föredragning av IOGT-NTO:s årsredovisningar avseende 2009 och 2010

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, föredrog årsredovisningarna. Hon började med att tacka för förtroendet att vara förbundskassör. Det är den absolut roligaste och mest lärorika post om hon har haft. En av de viktigaste lärdomarna är att ekonomin går hand i hand med verksamheten. Det mesta kostar pengar nämligen. Då är det viktigt man som kassör är öppen så att alla hänger med i att de ekonomiska frågorna och tar ansvar för dem. De ekonomiska frågorna är ett annat sätt att se på verksamheten, därför är det viktigt att vi har god ordning och reda på vår ekonomi. Det har vi, vi får ofta beröm av revisorer och andra som tittar på vår bokföring. En sak skiljer kanske mig från kassörer som jag har sett genom åren, jag tycker att pengar är till för att användas, men de ska användas så smart som möjligt!

Åsa gick sedan igenom hur vi använder pengar: 15 procent går till medlemsrelaterade kostnader – medlemservice, medlemstidning, medlemsrekrytering osv. 59 procent går till distrikt och föreningar till exempel genom lokalt/regionalt stöd inklusive utvecklingskonsulenter, förebyggande arbete och socialt arbete. "Gemensamma" kostnader tar cirka 7 procent av pengarna. Dit räknas bland annat internationellt arbete, stöd till folkhögskolor och kostnadstäckning för kongresserna. Administrationen tar 19 procent av kostnaderna, en ganska låg siffra om man jämför med andra förbund.

För resultatet 2009 är det tre poster som sticker ut i förhållande till vad vi budgeterat, nämligen 1) medlemsutveckling – färre medlemmar än beräknat ger lägre kostnader för värningspremier etc, 2) verksamhet – främst lägre kostnader på grund av inställda utbildningsinsatser samt 3) aktiemarknaden återhämtade sig mer än förväntat.

För resultatet 2010 kan nämnas 1) statsbidrag 2) medlemsutvecklingen igen samt 3) personalkostnader främst till följd av vakanser som ej återbesatts. Tittar man över de tre senaste kongressperioderna är vi ganska bra att spendera de pengar vi har sagt att vi ska men med variationer mellan åren. Det finns mycket mer att läsa i förvaltningsberättelsen än bara kronor och ören, till exempel antal anställda fördelat på kön men även sjukdomstal. Där kan vi se att vi har en frisk personal som sällan är borta från jobbet. Det är jättebra och viktigt.

Sammanfattningsvis kan vi se tillbaka på de två senaste åren så här:

- God ordning och reda i ekonomin
- Höga ambitionsnivåer
- Önskar fler intäkter och intäktskällor MEN också fler utgifter!

§ 23

Föredragning av Miljonlotteriet

Ludwig Alholt från Miljonlotteriet berättade om IOGT-NTO:s spelverksamhet: Tänk att få stå här som VD för Miljonlotteriet, det är med stolthet vi berättar om det arbete vi på Miljonlotteriet gör. Vi får jobba med DRÖMMAR, med lottköparnas drömmar, med drömmarna hos oss som jobbar där men framför allt med era drömmar! Med det som ni i IOGT-NTO-rörelsen gör och som är så viktigt.

Vi har haft en enastående tillväxt de senaste 10 åren! Sedan millennieskiftet har vi levererat 1,2 miljarder kronor till IOGT-NTO-rörelsen. Smaka på det en stund! Vi gör det genom att jobba på ett väldigt bra sätt men det är inte helt utan ansträngningar. Konkurrensen för Miljonlotteriet har ökat under den här tiden, inte minst från Postkodlotteriet. De växer snabbt och de holländska ägarna har investerat stort för att få den utvecklingen. Bingolotto har samtidigt tappat mycket av försäljningen. Vi tror att vi kommer att gå om Bingolotto snart men då krävs att vi jobbar på rätt marknad, att vi har produkter som kunderna tycker om och att vi hela tiden utvecklar nya produkter. Vi har börjat köra spel on-line, man kan köpa skraplotter och spela bingo på internet, det vill säga de spel man traditionellt har haft i IOGT-NTO-rörelsen.

Spelansvar har varit i vårt fokus under många år nu. Vi har ökat våra ansträngningar, vi är med och påverkar branschen att ta tag i dessa frågor. Det är viktigt att visa andra aktörer hur man kan göra. I Almedalen 2010 hade vi ett välbesökt seminarium tillsammans med Svenska Spel och SPER – Spelbranchens etiska råd. På Lotteriinspektionens spelmarknadsdagar bjöd man in till samtal om spelansvar och Miljonlotteriet fick möjlighet att delge sina erfarenheter.

Spelansvaret kan delas in i tre faser:

Förnekelsefasen – förnekar att det finns problem, eller åtminstone inte våra skraplotter till exempel.

Insiktsfasen – man börjar göra enkla saker som information på produkten, hänvisning till informationssidor på internet med mera.

Skyddsfasen – funderingar om vad man kan göra för att begränsa problematiken. Den allmänna visdomen är att spel på internet måste vara farligt. Men det är tvärtom på internet man har möjlighet till lägga in begränsningar och informera om nyttan av att göra egna val. Det handlar om att sätta gränser och att kunna förutse vem som kan tänkas få problem.

Playscan är en programvara som lär sig individers spelbeteende och när det sker förändringar i detta som anses vara problematiska, kan man gå in med åtgärder.

Miljonlotteriet har drivit frågan om 18-årsgräns och nu är alla spelarrangörer med på tåget utom Postkodlotteriet.

Det går inte längre att säga att det finns ofarliga spel. Alla spelformer kan leda till beroende, även skraplotter. Vi måste ta, och vi tar i allt högre grad, vårt ansvar.

§ 24

Fortsatt behandling av föredragning av IOGT-NTO:s årsredovisningar avseende 2009 och 2010

Bengt Sandberg, ekonomiutskottet, föredrog ekonomiutskottets yttrande:

EU föreslår kongressen besluta

- att lägga IOGT-NTO:s årsredovisningar/ekonomiska berättelser avseende 2009 och 2010 till handlingarna,
- att i enlighet med förbundsstyrelsens förslag balansera det fria egna kapitalet per 2009-12-31 kronor 16 673 016 i ny räkning samt
- att i enlighet med förbundsstyrelsens förslag balansera det fria egna kapitalet per 2010-12-31 kronor 18 082 040 i ny räkning.

Thelma Olsson Bylin, Jämtlands län, hänvisade till förbundskassörens uttalande om att ekonomifrågorna är viktiga och menade att om de verkligen är så viktiga när man får papper endast två veckor före kongressen. Hur ska man hinna gå igenom alla dessa spännande siffror på så kort tid, undrade hon och gjorde följande yrkande:

Thelma Olsson Bylin föreslår kongressen besluta

- att inför nästa kongress skicka ut de ekonomiska rapporterna tidigare.

Per Wihlborg, Skåne, ställde först en fråga angående aktieägartillskott. På kongressen i Göteborg lovade man att det skulle vara slut med sådant men uppenbarligen inte! Så han ställer samma fråga igen. Wihlborg undrade också vad skillnaden mellan de olika siffrorna under Bokslutskommentarer till årsredovisningen för 2009 Not 3 Lotteriverksamheten kkr (häfte 2, sidan 151): "Överskott egen lotteriverksamhet" 69 597 kkr och "Överskottet från förbundets eget Miljonlotteri" 64 828 kkr, kan återfinnas i resultat- eller balansräkningen.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, höll med Thelma Olsson Bylin om att det är mycket och komplicerade saker att sätta sig in i men till följd av den demokratiska processen att förbundsstyrelsen och revisorerna ska godkänna alla handlingar och ekonomiutskottet ska säga sitt, finns det inte mycket tid att få iväg handlingarna till ombuden. Men hon lovade att se om och hur man kan förbättra sig!

Angående aktieägartillskott kunde hon inte lova något, förmodligen finns det ett behov för 2011 men förhoppningsvis är ett av bolagen som behövt aktieägartillskott sålt innan 2012.

De olika redovisningarna av Miljonlotteriets överskott är ett resultat av en dialog mellan IOGT-NTO och Miljonlotteriet om var pengarna behövs mest. I IOGT-NTO:s verksamhet eller i att utveckla Miljonlotteriet. De senaste åren har det gett resultat!

Per Wihlborg, Skåne, önskade ytterligare förtydliganden om vad skillnaden mellan överskottet och överskottet från förbundets egen del står för. Var i handlingarna finns de?

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, påpekade att IOGT-NTO-förbundet tar ut en utdelning av "Miljonlotteriet operatör" om 8 000 kkr och det syns under "Kapitalförvaltning" i resultaträkningen. Därifrån ska dras "Ianspråkstaget" på raden "Utvecklingsmedel Miljonlotteriet" under "Not 17 Eget kapital för särskilda ändamål" om 3 232 kkr. Nettot av detta är 4 768 kkr, vilket också är skillnaden mellan "Överskott egen lotteriverksamhet" 69 597 kkr och "Överskottet från förbundets eget Miljonlotteri" 64 828 kkr. QED.

Linus Perlerot, Uppsala län, menade att handlingarna borde kunna komma ut tidigare och att man kan utnyttja elektroniska medier, till exempel internet till att lägga ut "rådata". Han yrkade därmed bifall till Thelma Olsson Bylins förslag.

Kongressen beslöt

att bifalla ekonomiutskottets förslag samt

att bifalla Thelma Olsson Bylins tilläggförslag.

§ 25

Behandling av revisorernas berättelser avseende 2009 och 2010

Mikael Lindström, förtroendevald revisor, föredrog revisorernas berättelser avseende årsredovisningen, koncernredovisningen, bokföringen och styrelsens arbete i förbundet IOGT-NTO för år 2009 respektive år 2010. Han förklarade att siffergranskningen har skötts av den auktoriserade revisorn, medan de förtroendevalda revisorerna har koncentrerat sig på att granska aktiviteter och projekt med avseende på styrning och kontroll.

De förtroendevalda revisorerna har stort fokus på verksamheten. Har man gjort det man har fått i uppdrag att göra och har man gjort det på ett effektivt sätt? Uppdraget är ganska fritt och man kan själv bestämma vad man vill titta på. Vi har granskat 2009 och 2010. Revisionen 2009 tittade bland annat närmare på medlemsregistrets system, organisation och effektivitet. För 2010 tittade man bland annat på upphandling av den auktoriserade revisionen. Det gick till ett offertförfarande med flera stora revisionsbyråer, vilket innebar att man vet att man säkerställt att man betalar rätt pris för rätt tjänster. Upphandlingen innebar att IOGT-NTO fortsätter med PwC som fått fortsatt förtroende i ytterligare fyra år.

Bengt Sandberg, ekonomiutskottet, föredrog yttrandet över revisorernas berättelser.

EU föreslår kongressen besluta

att lägga revisorernas berättelser för 2009 och 2010 till handlingarna.

Kongressen beslöt

att bifalla ekonomiutskottets förslag.

§ 26

Beslut om fastställande av balansräkningar och resultaträkningar för 2009 och 2010

Bengt Sandberg, ekonomiutskottet, föredrog utskottets yttrande.

EU föreslår kongressen besluta

att fastställa framlagda resultaträkningar för 2009 och 2010,

att fastställa framlagd balansräkning för 2009 omslutande 599 562 017 kronor samt

att fastställa framlagd balansräkning för 2010 omslutande 638 807 674 kronor.

Kongressen beslöt

att bifalla ekonomiutskottets förslag.

§ 27

Beslut om ansvarsfrihet för ledamöterna i förbundsstyrelsen

Bengt Sandberg, ekonomiutskottet, föredrog utskottets yttrande.

EU föreslår kongressen besluta

att bevilja IOGT-NTO:s förbundsstyrelse ansvarsfrihet för förvaltningen under 2009 och 2010.

Kongressen beslöt

att bifalla ekonomiutskottets förslag.

§ 28

Motion nr 1 angående att erbjuda föreningen Vetenskap och Folkbildning expertis på alkoholforskningens område

Karin Hagman, beredningsutskottet, föredrog utskottets yttrande.

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag kongressen besluta

att bifalla motion nr 1 angående att erbjuda föreningen Vetenskap och Folkbildning expertis på alkoholforskningens område.

Kongressen beslöt

att bifalla motion nr 1 angående att erbjuda föreningen Vetenskap och Folkbildning expertis på alkoholforskningens område.

§ 29

Motion nr 2 angående försäljning av Systembolagets alkoholfria sortiment

Margit Ulander, beredningsutskottet, föredrog utskottets yttrande.

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 2 angående försäljning av Systembolagets alkoholfria sortiment.

Torbjörn Jonsson, Västerbotten, tillika motionär, anförde att motionen tillkom för att få lite nya tankar kring dessa frågor: Kan jag som medlem i IOGT-NTO dricka vin? Ja det kan jag naturligtvis, alkoholfritt, och var kan jag köpa detta? På Systembolaget är svaret, där finns det ett brett sortiment. Problemet är att en del medlemmar och nykterister tycker att det är lite fult, man skäms för att gå in där. Vore det inte bättre med alkoholfria "Systembolaget". Vi ska göra det enkelt för oss som vill köpa alkoholfritt vin. Han yrkade därmed bifall till motionen.

Linus Perlerot, Uppsala län, var tveksam till om det är bra att vi som nykterister dricker alkoholfritt vin och annat som påminner om alkohol och yrkade avslag på motionen.

Siv Bard, förbundsstyrelsen, sade att visst är det bra om vi kan sprida och sälja systembolagets alkoholfria produkter men menade också att det inte ska behöva vara något problem med att gå till vanliga Systembolaget för att handla alkoholfritt. Om du skäms, skicka någon annan!

Kjell Márts, Dalarna, tyckte att det naturligtvis är bra att det finns platser som är alkoholfria men att det också finns platser som över huvud taget inte påminner om alkohol för till exempel nyktra alkoholister. Han yrkade därmed avslag på motionen.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag att avslå motion nr 2 angående försäljning av Systembolagets alkoholfria sortiment.

§ 30

Motion nr 3 angående inrätta en central tjänst som alkoholpolitisk lots

Jan-Ove Ragnarsson, beredningsutskottet, föredrog utskottets yttrande.

Liksom motionären anser BU att det finns ett behov av att utveckla det lokala alkoholpolitiska arbetet. Vi menar dock att det ska ske inom ramen för redan befintlig personalorganisation och att det inte ska inrättas någon ny tjänst för detta ändamål.

BU föreslår kongressen besluta

att avslå motion nr 3 angående inrätta en central tjänst som alkoholpolitisk lots.

Bengt Isaksson, Jönköping tillika motionär: Flera av våra medlemmar och politiker kan väldigt lite om alkoholpolitik och på många håll är vi väldigt anonyma. Vi borde ordna seminarier och andra informationstillfällen för politiker. Många föreningsstyrelser har svårt för att gå till kommunalråd med fler i dessa frågor, trots att de uppfattas som viktiga. Förbundsstyrelsen hänvisar till konsulenterna, men man borde ha någon som är engagerad och enbart jobbar med detta. I Jönköpings län har man beslutat att anordna seminarier i alla kommuner i länet genom länsnykterhetsförbundet. Isaksson yrkar därmed bifall till motionen.

Carl-Åke Andersson, förbundsstyrelsen, ansåg att förbundsstyrelsen nog är ganska överens med motionären. Vi jobbar ju med detta dagligen men vi måste använda resurserna på bästa sätt. Det blir ogörligt att göra ha en ansvarig för varje fråga. Vi jobbar i team för att få ut så mycket som möjligt av vår personal och därmed yrkade han bifall till beredningsutskottets förslag.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, menade att vi har anledning att koppla på NBV i denna fråga. För att det ska fungera måste det dock vara lokala initiativ. Distriktsstyrelsen kan till exempel starta studiecirkel för politiker, det finns redan bra material. Han yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag att avslå motion nr 3 angående inrätta en central tjänst som alkoholpolitisk lots.

Mot beslutet reserverade sig Bengt Isaksson, Jönköping, och Urban Nilsson, Jönköping.

§ 31

Ajournering

Förhandlingarna ajournerades klockan 15.00.

Onsdagen den 29 juni

TREDJE SESSIONEN

Ordf: Anders Häregård
Margareta Winberg

Sekr: Gunilla Zimmermann
Gunilla Ragnarsson

§ 32

Öppnande

Sessionen öppnades 15.30 med sång nummer 108 "I sommarens soliga dagar".

§ 33

Hälsning

Hanna Broberg framförde en hälsning från Överenskommelsekansliet där hon arbetar. Hon uppmanade alla inom IOGT-NTO-rörelsen att vara med i arbetet, som är en unik process framtagen av ett 90-tal idéburna organisationer tillsammans med Sveriges kommuner och landsting, SKL. Genom att föra en dialog löser man problem och tar vara på resurser, skapar möjligheter för organisationerna och bidrar med kompetens. Genom Överenskommelsekansliet bedrivs lokala processer på flera håll i landet. IOGT-NTO bedriver verksamhet i frågor där man tycker att politiken lägger hinder i vägen. Här borde man gå samman lokalt och bilda grupper med andra organisationer. Mycket grundar sig på engagemang och vilja att förändra och förbättra, och där har olika organisationer samma intresse trots olika verksamhetsområden. Hanna Broberg är med under hela kongressen och kan svara på frågor. Hon känner till vilken roll IOGT-NTO spelar i det sociala arbetet och har själv blivit medlem. En uppföljningsstudie kommer snart att publiceras. Ordförande Anders Häregård tackade för hälsningen och betonade att det är ett viktigt arbete.

§ 34

Ordningsfråga

Anders Häregård informerade om ersättningssidor som delats ut under rasten och som ska sorteras in i handlingarna.

§ 35

Motion nr 4 angående bestraffa supande föräldrar som sätter barns liv i akut fara

Ola Andersson, beredningsutskottet, menade att motionen tar upp ett viktigt ämne. I mars 1979 ställde sig en nästan helt enig riksdag bakom ett förslag om förbud mot alla former av kroppslig bestraffning av barn. Föräldrabalken som trädde i kraft 1 juli samma år förtydligar lagens position med att "Barn har rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. Barn skall behandlas med aktning för sin person och egenart och får inte utsättas för kroppslig bestraffning eller annan kränkande behandling".

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter artikel 19, som Sverige, som ett av de första länderna i världen, ratificerade, står skrivet att Sverige ska "vidta alla lämpliga lagstiftnings-, administrativa och sociala åtgärder samt åtgärder i utbildningssyfte för att skydda barnet

mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, innefattande sexuella övergrepp, medan barnet är i föräldrarnas eller den ena föräldrarnas, vårdnadshavares eller annan persons vård”.

Socialtjänstlagen säger uttryckligen att om man tror att ett barn far illa så ska man anmäla detta.

BU anser att vårdnadshavare, som är berusade inför sitt barn och därmed sätter dess liv i fara eller skapar en otrygghet hos barnet som kan liknas vid psykisk misshandel, bryter mot föräldrabalken, FN:s barnkonvention artikel 19 och socialtjänstlagen.

I övrigt ställer sig beredningsutskottet bakom förbundsstyrelsens yttrande.

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att bifalla motion nr 4 angående bestraffa supande föräldrar som sätter barns liv i akut fara.

Per Wihlborg, Skåne, yrkade avslag på motionen. En motion ska leda fram till lagstiftning, som har sin grund i någon form av uppsåt. Det är inte föräldrars uppsåt att skada sina barn. Vår uppgift är att stötta, inte att straffa.

Anna Österholm, Jämtlands län, hade hoppats att någon av motionärerna skulle vara på kongressen för att bättre förklara avsikterna med motionen.

Carl-Åke Andersson, förbundsstyrelsen, hävdade att vi alla arbetar politiskt, några även partipolitiskt. För alla är en vilja till förändring viktigt. Han ställde den retoriska frågan var vi hade varit om det inte funnits de som ville ha förändring. Det är inte vi i den här lokalen som skriver lagarna, men vi i vår rörelse har ett ansvar att leda utvecklingen. Vi ska inte vara de som bromsar. Vi är inte ute efter att straffa utan för att ge allmänheten en aha-upplevelse. Är det till exempel riktigt att anställa en barnvakt och visa var barskåpet finns? De flesta föräldrar tycker nog inte det. Det är inte lätt att sätta gränser. Hur ska man bevisa att föräldrarnas supande innebär en fara för barnen? Lagstiftarna får en utmaning att sätta gränser. Forskningen visar att barn känner sig obekväma när föräldrarna inte är som de brukar vara. Detta är en utmärkt fråga att ta strid för och gå vidare med. Carl-Åke Andersson yrkade bifall till motionen.

Mats Danielsson, Västernorrland, påpekade att motionen, som det påpekas i fjärde stycket, inte syftar till att kontrollera nykterheten i svenska hem. IOGT-NTO behöver däremot vara en viktig opinionsbildare och vara beredd att sticka ut hakan. Han yrkade bifall till beredningsutskottets yttrande.

Rune Mats, Jämtlands län, tog upp några formuleringar i motionen, som han själv betecknade som härklyverier. Ska man tala om att vara full eller påverkad? Ambitionen med motionen är dock att ta fram en viktig fråga, en av de allra viktigaste. Barn och nyktra alkoholister är de viktigaste frågorna. 350 000–400 000 barn far illa på grund av föräldrarnas drickande. Men det är också en fråga om attityder. Nykterhetsvänner har fester där man skålar med sina barn i allkolfritt. Vem har kommit på den kulturen? Det är inte nykterhetsrörelsen men vi tar efter alkoholkulturens yttringar. Rune Mats hänvisade också till barnkonventionen men menade att det kan vara olämpligt att gå så långt som motionen kräver. IOGT-NTO kan inte ta på sig ett myndighetsuppdrag. För det har vi socialtjänstlagen. Polisen har befogenhet att ingripa. Vi ska göra allt vi kan för att hjälpa barn och föräldrar.

Rune Mats yrkade därmed avslag på motionen och föreslog kongressen besluta

att remittera motionen till Folkhälsoinstitutet för yttrande och ta upp ärende nr 4 vid nästa kongress.

Camilla Berner, Stockholm, sade att motionen väcker många känslor. Man behöver därför tänka efter för att välja de ord som passar. Ordvalet är viktigt för vad vi vill förmedla. Att enbart tala om föräldrar begränsar. Det finns många andra vuxna som har ansvar för barn. Är man vuxen och har ansvar för barn ska man inte dricka alkohol. Vår uppgift är att driva opinionsbildning och det här är en viktig fråga. Det är inte bara de som dricker jättemycket vi ska jobba med. Är det till exempel nödvändigt att det finns alkohol på barnkalas och midsommarfester? Det måste vi komma åt.

§ 36

Ordningsfråga

Linus Perlerot, Uppsala län, föreslog att talartiden skulle begränsas till tre minuter.

Kongressen beslöt

att talartiden skulle begränsas till tre minuter men att viktiga föredragningar från förbundsstyrelsen skulle undantas.

§ 37

Fortsatt behandling av motion nr 4 angående bestraffa supande föräldrar som sätter barns liv i akut fara

Magnus Andersson menade att motionen i grunden uttrycker en sund idé. IOGT-NTO och samhället borde arbeta i den riktningen men inte utkräva straff. Straff är samhällets allvarligaste form av klander och ska bara användas när något riktigt önskat inträffat. Fylleristrafte som fanns fram till 1970-talet slog hårt mot utslagna. Vi använder begreppet straff på olika sätt. Det finns mängder av regler, men de renderar inte i ett straff. Exempel på detta är reglerna mot att gå mot rött ljus. Man ska inte straffa dem som är på samhällets botten utan stödja och hjälpa.

Torbjörn Jonsson, Västerbotten, menade att man inte ska skapa lagar som är omöjliga att kontrollera. Om man uppenbarligen har misskött barn på grund av alkoholbruk ska det bestraffas enligt gällande lagar. Det är en accepterad och god sed att inte dricka alkohol när man är gravid. Det synsättet borde förlängas till att gälla även när man har hand om barn. Det är vi alla som ska bidra till denna förändring. Han yrkade avslag på motionen.

Siv Bard, förbundsstyrelsen, berättade att hon är socialsekreterare och har varit med om att placera barn, vilket är bland det värsta man gör. Hon reagerade på rubriken på motionen. Socialtjänstlagen revideras hela tiden, och det finns alltid en vilja till förändring. Siv Bard själv blir upprörd över vad som förekommer på valborg. Socialtjänsten och skolan har god koll på de största problemen, men det är svårare att skydda barn från effekter av vardagsfylla och fester. Lagförslag är kanske inte det viktigaste men det är en början, och IOGT-NTO borde gå före. Hon yrkade bifall till motionen.

Mikaela Bexar är jurist. Hon citerade förbundsstyrelsens föredragande, som menade att man inte ute efter att straffa. Enligt Mikaela Bexar är det just det motionen går ut på. När man stiftar strafflagar ställer man sig grundläggande frågor. Strafflagar gäller beteenden som är allvarliga. Att föräldrar dricker inför sina barn innebär inte någon allvarlig skada i lagens mening. Vi har både frivilliga och tvångsmässiga alternativ till straff att tillämpa, och ett beteende behöver inte kriminaliseras för att motverkas. En sådan lag skulle kunna bli

kontraproduktiv. Hur påverkar straffhotet till exempel föräldrar som funderat på att söka hjälp för sina problem?

Anna-Greta Johansson, Värmland, höll med om att det är en svår fråga. Det känns konstigt att straffa en förälder som hamnat i en svår situation. Blir han/hon bättre av att hamna i fängelse? Det är inte rätt att behandla barn hur som helst, socialtjänstlagen och LVU är till för att skydda barnen. Det är bra att Madeleine Leijonhufvud har uppmärksammat problemet, men vi måste tänka efter noga vad vi ska besluta. Anna-Greta Johansson yrkade att motionen ska anses besvarad.

Linus Perlerot, Uppsala län, berättade att han växte upp med en förälder som missbrukade och ansåg inte att det hade varit bra om föräldern straffats. Vi behöver hjälpa, inte straffa. Han yrkade avslag på motionen.

Berth Andersson, Kronoberg, ansåg inte att man kan lösa allt med lagstiftning och straff men att vi måste göra allt vi kan för att lyfta problemet. IOGT-NTO har många verktyg för detta. Han yrkade avslag på motionen.

Camilla Berner, Stockholm, yrkade avslag på motionen men föreslog kongressen besluta

att IOGT-NTO tydligt uppmärksammar barnens utsatta situation när föräldrar och andra vuxna är berusade i barns närvaro.

Andrine Winther, Stockholm, arbetar i riksdagen och kan intyga att polikerna brinner för det de gör. Hon yrkade avslag på motionen men ställde sig bakom Camilla Berners förslag.

Carl-Åke Andersson, förbundsstyrelsen, tog tillbaka sitt yrkande och ställde sig bakom Camilla Berners förslag.

Per Wihlborg, Skåne, tog tillbaka sitt yrkande och ställde sig bakom Camilla Berners förslag.

Andrine Winther, beredningsutskottet, tog tillbaka beredningsutskottets yrkande och ställde sig bakom Camilla Berners förslag.

Anna-Greta Johansson, Värmland, anslöt sig till Camilla Berners förslag.

Linus Perlerot, Uppsala län, och Torbjörn Jonsson, Västerbotten, anslöt sig till Camilla Berners förslag.

Rune Mats, Jämtlands län, yrkade att motionen skulle återremitteras till nästa kongress.

Andrine Winther, beredningsutskottet, yrkade avslag på återremissyrkandet.

Kongressen beslutade

att avslå förslaget om återremiss,

att avslå motion nr 4 angående bestraffa supande föräldrar som sätter barns liv i akut fara samt

att IOGT-NTO tydligt uppmärksammar barnens utsatta situation när föräldrar och andra vuxna är berusade i barns närvaro.

Motion nr 5 angående IOGT-NTO-rörelsens hjälp till alkohol- och narkotikaskadade

Margit Ulander föredrog beredningsutskottets yttrande.

Beredningsutskottet anser liksom motionären att det är betydelsefullt att hjälpa medlemmar som får återfall. I likhet med förbundsstyrelsen anser dock beredningsutskottet att en fond inte är en lämplig väg för att tillgodose dessa behov. Förbundets resurser, med bland annat alkoholordgivning och Dagöholm, bör kunna utnyttjas ännu effektivare och även kunna utgöra ett stöd för den enskilde att snabbare få del av kommunala insatser.

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 5 angående IOGT-NTO-rörelsens hjälp till alkohol- och narkotikaskadade.

Vivan Åhman, Jämtlands län, menade att det inte är lätt för en medlem som går in i rörelsen och haft ett alkoholmissbruk och sedan tar ett återfall. Inom nykterhetsrörelsen är det första vi måste göra att förändra våra attityder. Det är inte så enkelt att skriva på ett medlemskap för hela livet. Vi ska hjälpa dem som har ett problem och inte straffa. Vi har tyvärr inte kamratstödsverksamhet i hela landet. Inte alla har heller möjlighet att skicka någon till Dagöholm. Det är en viktig problematik. Vivan Åhman har arbetat länge med socialt utslagna och hon föreslår att vi ändrar vår attityd och ger hjälp och stöd till dem i den sociala verksamheten om de tar ett återfall.

Vivian Åhman föreslog kongressen besluta

att ändra vår attityd – att ge vår ”hand” till en möjlighet att bereda vår hjälp inom organisationen,

att kontakta vårt kamratstöd där det finns samt

att kontakta sociala för möjlighet till behandling.

Krister Lundgren, Gävleborg, yrkade avslag på motionen. Han har arbetat inom IOGT-NTO i fem år med dessa problem och har ett gott samarbete med myndigheterna. Han är övertygad om att vi ska bistå men inte ta bort ansvaret från kommunerna. Om vi betalar kommer vi att bli utnyttjade. Hudiksvall har satt ner foten och krävt bidrag för verksamheten. Därför är det viktigt att inte bifalla motionen.

Madeleine Forsberg, Södermanland, arbetar inom vården och vet att det oftast inte är pengar som behövs utan att man jobbar med förhållandena. Vi som medlemmar måste ge personligt stöd. Vi måste se de här medlemmarna och stötta dem även om vi inte får pengar till behandlingshem. Hon yrkade avslag på motionen.

Maj-Lis Löw, förbundsstyrelsen, ansåg också att det är en väldigt viktig fråga och instämde i Vivan Åhmans åsikter men påpekade att motionen inte handlar om det utan om att vi ska inrätta en fond. Det är det avslagsyrkandet gäller. Vivans förslag om att ändra attityd med mera är en ny fråga och kanske kunde den ha varit föremål för en särskild motion.

Maj-Lis Lööv förslög kongressen besluta

att uppmana kommande förbundsstyrelse och alla som arbetar med kamratstöd att ta till sig synsättet.

Thelma Olsson Bylin, Jämtlands län, vädjade till alla som yttrar sig att tala långsammare. Hon menade att det är oförskämt mot hörselskadade att tala fort och otydligt.

Vivan Åhman, Jämtlands län, anslöt sig till Maj-Lis Lööws tilläggsförslag.

Kongressen beslutade

att avslå motion nr 5 angående IOGT-NTO-rörelsens hjälp till alkohol- och narkotikaskadade samt

att bifalla tillägget i förbundsstyrelsens förslag.

§ 39

Motion nr 6 angående substitutionsdroger i behandling inom IOGT-NTO:s verksamheter

Ann-Christin Blomfeldt, Norrbotten, motionär, berättade att det var en chock för henne som legal metadonanvändare att IOGT-NTO:s behandlingshem använder sig av metadon-behandling. Hon informerade om de medicinska effekterna av ett sådant förfaringsätt. Om man slutar med opiater börjar de egna endorfinerna arbeta igen. Att sluta med metadon är en värre upplevelse än att sluta med opiater. Metadon försämrar läget tio gånger värre än den drog man börjat med. En professor har uttalat sig om att det finns en del människor som självläker och att det handlar om att ha ett intresse av att sluta. Ann-Christin Blomfeldt menade att detta är absurt och frågade om man därmed ska ge en 20-åring en sista chans att dö lite långsammare. Hon hävdade att det är en stor skam att nykterhetsrörelsen ska ha metadon och subutex på sina behandlingshem. Det finns andra behandlingshem som klarar av att inte ha det. Slutligen hänvisade hon till IOGT-NTO:s vision och yrkade bifall till den egna motionen på alla punkter.

Andrine Winther föredrog beredningsutskottets yttrande och ansåg att detta är en viktig och modig motion. Kunskap om våra medlemmars livsöden kan hjälpa oss att komma vidare. förbundsstyrelsen yttrande besvarar många frågor och påståenden i motionen. förbundsstyrelsen vill ha ett brett rådslag, men meningen med det är enligt beredningsutskottet lite vagt uttryckt. Beredningsutskottet vill ge förbundsstyrelsen en inriktning för arbetet. Uppdraget ska vara att titta på hur våra behandlingshem kan bli helt drogfria, så vi kan ta ställning till det på nästa kongress.

Beredningsutskottet anser liksom motionären att frågan om substitutionsmedel inom IOGT-NTO:s verksamhet är en mycket viktig fråga. Vi delar samtidigt förbundsstyrelsens uppfattning att frågan är så komplex att den behöver utredas ytterligare.

Beredningsutskottet anser att utredningen ska ha som syfte att IOGT-NTO:s behandlingsverksamheter ska kunna bli helt drogfria utan användning av substitutionsmedel.

BU föreslår kongressen besluta

- att uppdra åt förbundsstyrelsen att utreda möjligheterna för och konsekvenserna av att våra behandlingshem ska bedriva en helt drogfri, bra terapeutisk behandling för heroinister och andra missbrukare
- att förbundsstyrelsen till nästa kongress återkommer i frågan samt
- att i övrigt anse motion nr 6 angående substitutionsdroger i behandling inom IOGT-NTO:s verksamheter besvarad.

Carl-Åke Andersson, förbundsstyrelsen, ansåg att det inte är någon lätt fråga. När man diskuterade den i förbundsstyrelsen uppstod fler frågor än svar. Ju mer man diskuterar desto svårare blir det. Att ta ställning för motionens förslag skulle innebära många konsekvenser både för medlemmarna och behandlingshemmen. Förbundsstyrelsen tillstyrker Beredningsutskottets yttrande och tar tillbaka det egna. Carl-Åke Andersson understryker att man tar frågan på största allvar och vill ha en helhetsbild för att lösa hela problematiken. Förbundsstyrelsen har som mål att återkomma med ett tydligt förslag.

Krister Lundgren, Gävleborg, anser att det är viktigt att tänka flera gånger innan man röstar. Det finns olika sätt att se saken. Avgiftning med Subutex – ja. Men det är omöjligt för en missbrukare att välja att avstå helt. Är vi människor att avgöra om någon ska leva eller dö? Om man ska fatta ett sådant beslut måste man kunna välja med nykter hjärna. Det är ett livslångt projekt. Man har inte förmåga att välja när man är mitt i ett missbruk. Det är människors liv vi pratar om. Nästa kongress måste det finnas ett färdigt konkret förslag. Krister Lundgren yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Ann-Christin Blomfeldt lämnade ett tilläggsyrkande till beredningsutskottets förslag.

Ann-Christin Blomfeldt föreslog kongressen besluta

- att förbundsstyrelsen under kommande tvåårsperiod förändrar inriktning på sina behandlingshem till att bli helt drogfria. I övrigt tog hon tillbaka sitt förslag.

Camilla Berner, Stockholm, menade att det är en motion som innehåller mycket känslor. Själv kunde hon inte så mycket om problemet så hon har diskuterat frågan med medlemmarna i Stockholm. Här finns en bestämd uppfattning att det inte ska finnas den här formen av behandling på våra egna behandlingshem. Behandlingen skulle kunna fungera men det är inte rätt att ha en på våra egna behandlingshem.

Michael Fors, Uppsala län, väckte en ordningsfråga om tilläggsförslaget. Tilläggsförslaget står i konflikt med beredningsutskottets första förslag. Han yrkade avslag på tilläggsyrkandet.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, yrkade avslag på Ann-Christin Blomfeldts tilläggsförslag. Beredningsutskottets förslag väl täcker det förbundsstyrelsen menar. Beredningsutskottet säger inget emot att man drar igång en rådslagsprocess. Det bör man göra i svåra frågor och man har gjort det förr till exempel när det gäller mål och verksamhetsinriktning. Kommande förbundsstyrelsen kommer att dra igång en sådan process. Ann-Christin Blomfeldts tilläggsförslag väcker frågan om huruvida det är glasklart vad man menar med läkemedel respektive droger i behandlingen. Vad får ett sådant beslut för konsekvenser i längden? Kan man fortsätta att vara medlem med en sådan behandling? Man måste diskutera alla sådana frågor ordentligt. Förbundsstyrelsen yrkade avslag på tilläggsförslaget och bifall till beredningsutskottet.

Andrine Winther, beredningsutskottet, yrkade avslag på tilläggsförslaget och underströk att det ska komma ett förslag till nästa kongress och att det ska visa hur man ska få våra behandlingshem att bli drogfria.

Krister Lundgren, Gävleborg, påpekade att man måste ändra texten i förbundsstyrelsens yttrande och uppmanade förbundsstyrelsen att återkomma med ett förslag.

Kongressen beslutade i enlighet med beredningsutskottets förslag

att uppdra åt förbundsstyrelsen att utreda möjligheterna för och konsekvenserna av att våra behandlingshem ska bedriva en helt drogfri, bra terapeutisk behandling för heroinister och andra missbrukare

att förbundsstyrelsen till nästa kongress återkommer i frågan samt

att i övrigt anse motion nr 6 angående substitutionsdroger i behandling inom IOGT-NTO:s verksamheter besvarad.

§ 40

Hälsning

Olle Häggström, Våra Gärdar, inledde med en dikt av Tage Danielsson om en skönhets dag. Själv är han enligt egen åsikt ingen skönhet och han undrade hur en sådan skulle hinna med folkrörelsearbete. Våra Gärdar är och vill vara en viktig del av nykterhetsrörelsen och har ett bra samarbete med IOGT-NTO. Halva styrelsen finns med på kongressen i olika funktioner. Olle informerade så om några av Våra Gärdars verksamhetsområden, till exempel åtgärder för ungdomsutveckling, vilket innebär att föreningen kan få bidrag för att lokalerna ska kunna anpassas för ungdomar. Sådana åtgärder gynnar även en ny IOGT-NTO-verksamhet där sådana investeringar behövs. Ekonomi, verksamhet och fastigheter är alla viktiga delar av arbetet. Fastigheterna finns med i de konkreta målen för verksamheten i form av målet att ha synliga lokaler. Alla lokalföreningar ser inte skillnad på resultat och likviditet även om man gör förlust på sin fastighet. Det är inte tillfredsställande att man sålt i genomsnitt femton fastigheter per år. Vi måste leva i 2010-talet. Det är visserligen trevligt av nostalgiska skäl att det ser ut som förr, men nu måste utvecklingen gå mot digitala lokaler för bio, teater och konferenser. Våra Gärdar vill ge kongressdeltagarna en möjlighet att uppleva en digital lokal i Järpen. Tyvärr är det inte en egen lokal, eftersom någon sådan inte finns i närheten. Man har 150 biljetter. Olle Häggström uppmanade även kongressdeltagarna att svara på frågetävlingen i Våra Gärdars monter.

§ 41

Motion nr angående 7 spel är beroendeframkallande och en drog!

Curt Thapper, Kronoberg, motionär, har haft ett eget spelberoende. Han skrev första motionen i frågan till kongressen i Stockholm och fick då svaret att man skulle hålla koll på frågan. Han frågade sig nu vad som skett sedan dess. Han menade att det är konstigt att lägga energi på att skapa ett beroende för att motverka ett annat men han insåg att han aldrig kommer att få gehör för att anse spel vara en drog. Därför yrkade han på att ta bort ordet drog från första att-satsen i motionen. Han yrkade däremot bifall till andra att-satsen. En viktig fråga är enligt honom hur man ska dra in de budgeterade pengarna utan att utveckla internetspel. Det skulle innebära ett stort problem eftersom man inte blir avstängd från internetspel. 18-årsgränsen är bra men det är orimligt att behålla ett lotteri som i grunden är beroendeframkallande. Hur kan man försvara det inför andra? Man får in mycket pengar och

det finns inget intresse inom förbundsstyrelsen att utveckla andra metoder att få in pengar.

Karin Hagman föredrog beredningsutskottets yttrande och menade att det är en viktig fråga och att det inte var lätt att yrka avslag på hela motionen men bra att få möjlighet att diskutera sakfrågan. Föredragningen av Miljonlotteriet var klargörande. Karin Hagman menade att vi inte kan engagera oss i alla frågor.

Beredningsutskottet menar att en definition och en analys av vilken typ av spel som är beroendeframkallande saknas i motionen. Vidare vill BU understryka vikten av att IOGT-NTO står fast vid sin drogdefinition, vilken innebär att en drog ska uppfylla följande tre kriterier: beroendeframkallande, berusande och giftig. Eftersom spel, liksom tobak, inte uppfyller alla dessa tre kriterier är det inte möjligt att besluta i enlighet med motionens första att-sats.

I övrigt instämmer beredningsutskottets i förbundsstyrelsens yttrande.

BU föreslår kongressen besluta

- att avslå motionens första att-sats om att spel är beroendeframkallande och en drog samt
- att avslå motionens andra att-sats om att lägga ner Miljonlotteriet Internetspel och bara behålla det gamla systemet av Miljonlotteriet (prenumeration).

Thelma Olsson Bylin, Jämtlands län, sade att det inte känns som att vi vågar tala om beroende. Vi får sextio miljoner om året genom lotterierna. Thelma Olsson Bylin önskade att vi kunde tjäna de pengarna på andra sätt. Hon vet att man arbetar på det men att det inte är så lätt.

Thelma Olsson Bylin föreslog kongressen besluta

- att bifalla den första att-satsen enligt motionärens förslag men att avslå andra att-satsen.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, instämde i att det är ett dilemma. Spel kan vara beroendeframkallande. Beskrivningen av Miljonlotteriet visade att frågan finns på bordet där. Det finns tydliga gränser. Nästan alla förslag till nya typer av spel och lotterier har förbundsstyrelsen sagt nej till på grund av att de triggas spelmissbruk. Man har fått förslag på flera typer av nätspel och poker, och de allra flesta idéer har förbundsstyrelsen sagt nej till. En del menar att man kan bedriva spel på ett ansvarsfullt sätt. Miljonlotteriets styrelse har visat att det går. Men man har också andra metoder att få in pengar. Sociala företagandet genererar till exempel pengar till verksamheten. Det händer saker men det tar tid. Förbundsstyrelsen är öppen för att växla när det finns andra verksamheter och tar ett stort ansvar. Frågan hör verkligen hemma på kongressen. Förbundsstyrelsen ansluter sig till beredningsutskottets två att-satser.

Thelma Olsson Bylin, Jämtlands län, pekade på att spelberoendet är ett stort problem. Ta till exempel Jan-Ove Waldner, han vet vad det är att vara beroende. Hon yrkade bifall till Curt Thappers nya förslag.

Michael Forsberg, Örebro, föreslog som ett tillägg till beredningsutskottets förslag kongressen besluta

att det kontinuerligt görs en utvärdering om hur spelberoendet ser ut inom Miljonlotteriet samt att det rapporteras kontinuerligt vid IOGT-NTO:s kongresser.

Barbro Jakobsson, aktiv i Juniorförbundet, vill inte att barn och ungdomar ska drabbas av det som många vuxna drabbats av. Hon ställer sig positiv till alla sätt att uppmuntra UNF och Junis att arbeta mot spelberoende. Det är ett faktum att vi behöver pengar, men det är en drog att spela. Det är svårt att sluta om man vunnit mycket. Barbro Jakobsson avslutade med att hälsa välkommen om fyra år till Skåne.

Martin Kjellin, Uppsala län, problematiserade frågan om spelansvar. Det är bra att arbeta med ansvarsfrågan om man nu har lotterier, men det blir knepigt att sätta gränser mellan farligt och ofarligt. Våra argument liknar i mångt och mycket hur alkoholindustrin argumenterar, när de påstår att det finns ett måttligt drickande. Det känns inte riktigt rätt. Martin Kjellin hade inget yrkande, bara en reflexion.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, upplyste om att man inte registrerar individer med spelberoende i Miljonlotteriet. I stället skrivs en rapport över hur spelansvarsarbetet fortgår. Den rapporten kan i stället läggas fram inför nästa kongress. Förbundsstyrelsen föreslår också att man kan rapportera om registreringen av hur många som stängts av. Det som är viktigt är att alla spelbolag tar ansvar. Alla gör inte det men Miljonlotteriet tar ansvaret. Därför är det bra om spelarna finns hos oss.

Berth Andersson, Kronoberg, berättade att han som UNF-ombud för många år sedan var med och diskuterade om man skulle gå in i Bingoverksamheten. Han var för det men är osäker idag om han gjorde rätt. Han yrkade bifall till motionen.

Linda Svensson, Blekinge, tyckte inte att man kan ta mat ur munnen på den som är hungrig. Hon föreslog förbundsstyrelsen att leta efter nya möjligheter till finansiering.

Linda Svensson föreslog kongressen besluta

att föreslå förbundsstyrelsen att leta efter nya möjligheter att få in pengar till rörelsen samt

att från styrelsen få minst två konkreta förslag till nästa kongress.

Curt Thapper, Kronoberg, menar att frågan handlar om både pengar och känslor. Pengar är viktigt för vår organisation, till och med en ödesfråga. Att en organisation som har kunskap om hur man jobbar med olika beroenden och har spel som inkomstkälla känns inte bra. När det gäller alkohol i u-länder är vi fantastiska på att motarbeta alkoholkapitalet, men pengar betyder så mycket att vi inte är beredda att avveckla lotterierna. Hans förslag var att lägga ner internetkopplingen som ett radikalt beslut i rätt riktning.

Krister Lundgren, Gävleborg, hävdade att pengar är A och O och frågade hur organisationen ska kunna överleva och växa. Pengar gör att Postkodlotteriet växer. För organisationen och utvecklingen är det viktigt att vår lotteriverksamhet får fortsätta.

Linus Perlerot, Uppsala län, menade att det är en enkel motivering till att vi ska arbeta med spel. Det är få barn som blir slagna av föräldrar som är spelberoende eller få människor som blir ihjälkörda av spelberoende. Han ansåg att det är ett felaktigt fokus att bara titta på pengarna. Diskussionen visar också på en urvattning av begreppet beroende. Det finns mycket som kan kallas beroende i så fall, till exempel många positiva upplevelser, som man får en kick av. Linus Perlerot avslutade med att fråga om vi ska bli en rörelse som tycker att alla som känner så gör fel.

Kjell-Ove Oscarsson, förbundsstyrelsen, menade att det är lätt för oss som har en hygglig ekonomi att argumentera för att avstå från lotterierna. Han påminde om att det inte alltid varit så. En gång kunde vi inte ens betala ut löner. Ett år tog man hela lotteriöverskottet och satsade det på marknadsföring för att ha resurser att arbeta alkoholpolitiskt. Det är på grund av lotterierna vi kan arbeta internationellt med alkoholpolitik. Alternativet vore att höja medlemsavgiften kraftigt. Av överskottet på lotterierna får ungdomsförbunden en stor del.

Förbundsstyrelsen yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Urban Nilsson, Jönköping, ansåg att man ibland måste prioritera, och i detta fall väljer han att prioritera pengarna.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, föredrog ett sammanjämkat tilläggsförslag mellan förbundsstyrelsen och Michael Forsberg och förklarade samtidigt att Miljonlotteriet förser oss med siffror som vi omsätter i ord i verksamheten. Kongressen föreslås enligt det sammanjämkade förslaget besluta

- att förbundsstyrelsen inför kommande kongresser rapporterar hur spelansvarsarbetet inom Miljonlotteriet fortskridit samt hur många spelare som under kongressperioden blivit avstängda från spel på Miljonlotteriets internetsida.

Barbro Jakobsson berättade att hon mött spelberoende i sin omgivning. Enligt hennes erfarenhet är svartklubbar farligare än internet. Där skulle vi kunna dyka upp.

Karin Hagman, beredningsutskottet, yrkade bifall till jämningsförslaget.

Thelma Olsson Bylin, Jämtlands län, menade att vi visst ska finnas som stöd för spelberoende. Men det verkar bara vara Miljonlotteriet som är ofarligt. Kanske finns det de som stöder spel för att stötta föreningar. Hon tog tillbaka sitt förslag.

Berth Andersson, Kronoberg, menade att motionären inte talar om all spelverksamhet men att man måste dra gränser.

Kongressen beslutade

- att avslå motion nr 7 angående spel är beroendeframkallande och en drog.
- att i enlighet med Linda Svenssons förslag uppdra åt förbundsstyrelsen att leta efter nya möjligheter att få in pengar till rörelsen,
- att styrelsen ska ta fram minst två konkreta förslag till nästa kongress samt
- att förbundsstyrelsen inför kommande kongresser rapporterar hur spelansvarsarbetet inom Miljonlotteriet fortskridit samt hur många spelare som under kongressperioden blivit avstängda från spel på Miljonlotteriets internetsida.

§ 42

Utdelning av veteranmedalj

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, hade ordet och inbjöd till både party och politik under kvällens välkomstsamkväm. Hon får ofta frågan hur det är att vara förbundsordförande. Svaret är att det är väldigt svårt och väldigt roligt. En sak som är rolig är att alldeles själv få

besluta om vem som ska få veteranmedalj. Den person det nu är fråga om har gjort mycket men har ändå mycket framför sig. Personen startade i Ledstjärnan i Boden, föreningen lades ner, medlemskapet flyttades till Polstjärnan, och nu är personen aktiv i Frö. Engagemanget har omfattat både att vara förtroendevald och anställd, lokalt och inom krets och distrikt samt i förbundsstyrelsen. Personen har ett brinnande engagemang för barn och ungdomar och har aldrig nånsin varit likgiltig. Ett uppdrag har varit som Juniorförbundets ordförande. Trots förbundsengagemang har personen alltid varit lokalt engagerad. Ett annat stort intresse är det internationella engagemanget, och devisen "Världen är vårt fält" är en realitet. Personen har inte upplevt en enda inaktiv dag utan arbetar varenda dag för de frågor hon, för det är en hon, tror på. Anna Carlstedt hälsade på hos medaljören i vintras och såg vilken fantastisk verksamhet hon står för. Det handlar både om nykterhetsrörelsen och andra engagemang. Medaljören är som många säkert redan listat ut Sigrid Söderholm.

Sigrid Söderholm tackade för utmärkelsen. Det är inte så ofta hon blir mällös, men nu var hon det. Hon känner sig inte gammal och inte som en veteran. Tack vare att hon blev medlem när hon var sju år har hon fått uppleva så mycket, och hon har aldrig ångrat det. Det sägs att vinet blir bättre för varje år. Kanske det är så med människor också? Det är så mycket hon vill utträtta. Hon kan vara dödstrött efter ett juniormöte men tänker ändå fortsätta för det ger så mycket. Sigrid uppmanade dem som inte kämpat så länge att bestämma sig för att också få veteranmedalj. Själv ska hon lägga medaljen i ett skåp men tror att de anhöriga säkert kommer att uppskatta den. Hon passade också på att förklara att när hon blir arg är det en sakfråga och inte en personfråga.

Anna Carlstedt överlämnade blommor och medalj och berättade att hon slaktat decorationen för att ge Sigrid en blombukett. Sigrids svar på det var att hon uppskattade att förbundsstyrelsen sparar pengar.

§ 43

Ajournering

Förhandlingarna ajournerades klockan 18.00.

Torsdagen den 30 juni

FJÄRDE SESSIONEN

Ordf.: Margareta Winberg
Birgitta Olli

Sekr.: Magnus Andersson
Gunilla Ragnarsson

§ 44

Parentation

Förhandlingsdagen inleddes med att Maj-Lis Lööw höll parentation.

Maj-Lis Lööw tände tre ljus och påminde om den trefaldighet som finns på gamla fanor, standar och charter: Kors, ankare och hjärta, symbolerna för tro, hopp och kärlek – tron på en idé, hoppet att kunna skapa en bättre värld och kärleken till våra medmänniskor. Maj-Lis Lööw nämnde när hon tände ljusen tre namn som kunde representera dem som hade gått bort sedan förra kongressen. Sture Hallbert i Göteborg och Göran Magnusson i Köping hade vad vi kallar tunga uppdrag på flera områden i rörelsen och i samhället. Märta Holmberg från Bjästa var en av dem som gav hela sin kraft åt rörelsens lokala arbete och håller ihop det nära föreningslivet.

Kongressen hedrade minnet av alla dem som hade gått bort med en stunds tystnad och sjöng därefter unisont sång nummer 186, Vem kan segla förutan vind.

Under parentationen spelades musik och visades ett bildspel med bilder på blommor.

§ 45

Återupptagande av förhandlingarna

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 8.45.

§ 46

Justering av röstlängd

Gunilla Westin, Södermanland, återinträdde som ombud.

§ 47

Förbundsstyrelsens förslag nr 1 angående revidering av IOGT-NTO:s förebyggande uppdrag

Jan Linde, förbundsstyrelsen, föredrog förbundsstyrelsens förslag. Han påminde om att tidigare kongresser hade beslutat att IOGT-NTO skulle vara verksamt på tre arenor: alkohol- och narkotikapolitiskt arbete, förebyggande arbete och socialt arbete. Han konstaterade att förbundet nog hade varit mest framgångsrikt på det sociala och det alkohol- och narkotikapolitiska området. Kanske hade organisationen inte hittat exakta metoder för det förebyggande arbetet. Det kan bero på att allt vårt arbete kan ses som främjande och förebyggande. Förbundsstyrelsens förslag till reviderad förebyggande plattform innebär en väsentlig positionsförskjutning: Det nya förslaget går närmare våra kärnvärden. Det inriktar

sig mer på att främja nykterheten som idé och att påtagligt lyfta fram vad nykterheten betyder för samhället och för samhällsekonomin. IOGT-NTO ska verka för att underlätta den nyktra levnadsvanan. Andelen helnyktra måste öka. Förbundsstyrelsen tror att blotta förekomsten av nyktra har påtaglig effekt på alkohol- och narkotikasituationen i samhället. Jan Linde berättade att förbundsstyrelsen hade diskuterat att byta namn på verksamhetsområdet till *främjande arbete*, men att styrelsen hade kommit fram till att inte föreslå detta. Han konstaterade att IOGT-NTO:s arbete är både främjande och förebyggande. Han svarade på förhand på en av de frågor han väntade sig från beredningsutskottet: Förbundsstyrelsen har i sitt förslag bytt terminologi, från "skola, arbetsplatser och företagshälsovård" till "civilsamhället". Jan Linde förklarade att civilsamhället numera är gängse terminologi för bland annat organisationer av vår karaktär. Vi är en del av civilsamhället.

Jan Linde redogjorde för huvuddragen i förbundsstyrelsens förslag till reviderad förebyggande plattform.

Förbundsstyrelsen var nöjd med beredningsutskottets synpunkter, förklarade Jan Linde. Styrelsen hade en annan uppfattning än utskottet på bara en punkt: Den tyckte inte att frågan om att minska berusningsdrickandet bland vuxna är en prioriterad fråga, och föreslog att beredningsutskottets förslag att lägga till texten "minska berusningsdrickandet bland vuxna" under *Vision och mål* och under *Inriktning för det förebyggande arbetet* i beredningsutskottets yttrande skulle avslås.

Förbundsstyrelsen kunde också gå med på utskottets förslag att stryka formuleringen i beredningsutskottets yttrande om att främst satsa på metoder och aktiviteter som kan genomföras under en kortare tidsperiod; det var ingen prestige fråga för styrelsen. Jan Linde yrkade bifall till beredningsutskottets förslag med undantag för tilläggen om att minska berusningsdrickandet bland vuxna i beredningsutskottets yttrande.

Jan-Ove Ragnarsson föredrog beredningsutskottets yttrande. Han menade att det är viktigt att, som förbundsstyrelsen har gjort, göra en översyn av uppdraget och se att arbetet går i rätt kompassriktning. Han berättade att de flesta av beredningsutskottets ändringsyrkanden var av redaktionell art. Utskottet hade velat ha ett skärpt språkbruk i dokumentet, eftersom det är en programhandling.

Jan-Ove Ragnarsson förklarade att beredningsutskottet hade tappat bort en viktig punkt i sista stycket under *Vision och mål* i beredningsutskottets yttrande: att det förebyggande arbetet ska syfta till kunskapshöjning. Beredningsutskottet gjorde följande tillägg till sitt yttrande över revidering av IOGT-NTO:s förebyggande uppdrag.

BU föreslår kongressen besluta

att ändra sista stycket till följande:
Vårt förebyggande arbete syftar till kunskapshöjning samt till att påverka attityder och beteenden.

När det gällde frågan om att satsa på metoder och aktiviteter som kan genomföras under en kortare tidsperiod tyckte beredningsutskottet inte att IOGT-NTO ska avgränsa sig till sådana metoder och aktiviteter. Jan-Ove Ragnarsson förklarade att beredningsutskottet hade något olika syn än förbundsstyrelsen på vart kompassen ska peka i det förebyggande arbetet: Förebyggande arbete är inte bara främjande av de redan nyktra. Om vi ska minska konsumtionen måste vi också rikta arbetet mot dem som dricker. Berusningsdrickande är en viktig punkt att ta med. Berusningsdrickande har samband med situationsrelaterade problem som våld, misshandel och olyckor. Personlig hälsa och alkoholberoende är kopplat till berusningstillfällen. Mycket av det som vi upplever som olägenheter och obehag är

kopplat till berusning: Det är på grund av berusningsdrickande som kvinnor känner obehag för att gå ut om kvällen, och som vi ber våra barn att inte ta sista bussen hem utan hämtar dem med bil. Han påminde om att kongressen under gårdagen hade beslutat att uppmärksamma den utsatta situationen för barn med berusade föräldrar. IOGT-NTO måste kunna skapa nya opinioner utan konflikt med främjandearbetet.

Jan-Ove Ragnarsson yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

BU föreslår att följande ändringar görs i programmet:

Gamla lydelsen	Nya lydelsen
IOGT-NTO:s förebyggande uppdrag	IOGT-NTO:s förebyggande plattform
Innehåll	Innehåll
Bakgrund Vision och mål Utgångspunkter Målgrupper IOGT-NTO:s roll Utöka den helnyktra sektorn Inriktning för det förebyggande arbetet Utgångspunkter för val av metoder	Bakgrund Vision och mål Utgångspunkter Målgrupper IOGT-NTO:s roll Utöka den helnyktra sektorn Inriktning för det förebyggande arbetet Utgångspunkter för val av metoder och aktiviteter Fotnoter
Bakgrund	Bakgrund
Den svenska alkoholpolitiken har byggt på fyra viktiga principer: aktiv prispolitik, försäljningsmonopol, begränsat privat vinstintresse samt åldersgränser. De fyra principerna är effektiva instrument i en social ansvarsfull politik som är inriktad på att minska alkoholkonsumtionen och därmed även skadorna. Möjligheten att bedriva en restriktiv alkoholpolitik byggd på en nationell lagstiftning är i och med EU-inträdet allvarligt försvagad, men dock långt ifrån obefintlig. ¹ Försvagningen av de alkoholpolitiska instrumenten har lett till att alkoholkonsumtionen bland vuxna har ökat kraftigt. ²	Den svenska alkoholpolitiken har byggt på fyra viktiga principer: aktiv prispolitik, försäljningsmonopol, begränsat privat vinstintresse samt åldersgränser. De fyra principerna är effektiva instrument i en socialt ansvarsfull politik som är inriktad på att minska alkoholkonsumtionen och därmed även skadorna. Möjligheten att bedriva en restriktiv alkoholpolitik byggd på en nationell lagstiftning är i och med EU-inträdet allvarligt försvagad, men dock långt ifrån obefintlig. ¹ Försvagningen av de alkoholpolitiska instrumenten har lett till att alkoholkonsumtionen bland vuxna har ökat kraftigt sedan EU-medlemskapet, även om den minskat något de senaste åren och stabiliserats på en hög nivå. ²
Regeringen har tillsatt Alkoholkommittén som ska finna nya metoder och arbetssätt för att minska vuxnas riskfyllda alkoholkonsumtion. Behovet av pedagogiska förebyggande insatser är nu större än någonsin.	Regeringen har inrättat ett ANDT-sekretariat som ska samordna insatser och effektivisera myndighetsstyrningen inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken.

<p>Under de senaste fem åren har kunskapen om prevention, förebyggande arbete, ökat. Preventionsvetenskap finns att studera på flera högskolor/universitet. Svenska³ och utländska⁴ studier har visat vilka effekter olika insatser och program har. Allt fler kommuner och skolor har börjat fråga efter effektutvärderingar av olika insatser/metoder för att få bästa effekt av sitt eget förebyggande arbete.</p>	<p>Sedan 2001 har samhället för varje år satsat mer på förebyggande arbete. Detta har inneburit att kunskapen om prevention, förebyggande arbete, har ökat. Svenska³ och utländska⁴ studier har visat vilka effekter olika insatser och program har. Allt fler kommuner och skolor har börjat fråga efter effektutvärderingar av olika insatser och metoder för att få bästa effekt av sitt eget förebyggande arbete. Statens folkhälsoinstitut har börjat rekommendera föräldrainsatser i skola som är bevisat effektiva av två av varandra oberoende studier.</p>
<p>Det förebyggande arbetet har i dag professionaliserats och blivit en yrkeskategori. De yrkesverksamma finns såväl inom den ideella sektorn som i till exempel kommunerna. Många kommuner har anställt drogsamordnare. Det innebär att det i dag finns fler kompetenta aktörer i det förebyggande arbetet än tidigare. Detta ställer krav på IOGT-NTO:s alkoholförebyggande arbete. Vi behöver vara tydliga med vad vi menar med förebyggande arbete, vad vi vill uppnå med ett förebyggande arbete samt vilken roll vi ska ha i samhällets alkoholförebyggande arbete. Genom att beskriva IOGT-NTO:s alkoholförebyggande uppdrag skapar vi en grund för ett långsiktigt förebyggande arbete.</p>	<p>Det förebyggande arbetet har i dag professionaliserats och blivit en yrkeskategori. De yrkesverksamma finns såväl inom civilsamhället som i till exempel kommunerna. Många kommuner har anställt drogsamordnare eller motsvarande och alla län har numera länsamordnare. Det innebär att det i dag finns fler kompetenta aktörer i det förebyggande arbetet än tidigare. Detta ställer krav på IOGT-NTO:s alkoholförebyggande arbete. Vi behöver vara tydliga med vad vi menar med det, vad vi vill uppnå med vårt eget arbete samt vilken roll vi ska ha i samhällets alkoholförebyggande arbete. Genom att beskriva IOGT-NTO:s förebyggande plattform skapar vi en grund för ett långsiktigt förebyggande arbete.</p>
<p>Vision och mål</p>	<p>Vision och mål</p>
<p>IOGT-NTO:s vision är ett samhälle, en värld, där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett fritt och rikt liv. Målet för IOGT-NTO:s förebyggande arbete är att minska den totala alkoholkonsumtionen och därmed utöka den helnyktra sektorn.</p>	<p>IOGT-NTO:s vision är ett samhälle, en värld, där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett fritt och rikt liv. Målen för IOGT-NTO:s förebyggande arbete är främst att utöka den helnyktra sektorn, öka antalet alkoholfria tillfällen, minska berusningsdrickandet bland vuxna samt att bidra till att minska den totala alkoholkonsumtionen.</p>
<p>Det alkoholförebyggande arbetet syftar till att minska riskerna för alkoholrelaterade problem, så att människor kan leva ett fritt och rikt liv. Med alkoholrelaterade problem avses både hälsoproblem och så kallade situationsrelaterade problem, till exempel olyckor eller skadegörelse som orsakas av någon som är påverkad av alkohol.</p>	<p>Det alkoholförebyggande arbetet syftar främst till att främja nykterhet men också till att minska riskerna för alkoholrelaterade problem, så att människor kan leva ett fritt och rikt liv. Med alkoholrelaterade problem avses hälsoproblem, sociala problem och så kallade situationsrelaterade problem, till exempel olyckor, våld eller skadegörelse som orsakas av någon som är påverkad av alkohol.</p>

	Vårt förebyggande arbete syftar till kunskapshöjning samt till att påverka attityder och beteenden.
Utgångspunkter	Utgångspunkter
I OGT-NTO:s förebyggande arbete bygger på I OGT-NTO:s alkohol- och narkotikapolitiska program, som antogs av kongressen i Jönköping. I programmet beskrivs bland annat två grundläggande principer: totalkonsumtionsmodellen och preventionsparadoxen.	I OGT-NTO:s förebyggande arbete bygger på I OGT-NTO:s alkohol- och narkotikapolitiska program. I programmet beskrivs bland annat två grundläggande principer:
Totalkonsumtionsmodellen ⁵ är en vetenskapligt belagd modell som visar att alkoholskadorna har ett direkt samband med alkoholkonsumtionen i ett samhälle.	<ul style="list-style-type: none"> Totalkonsumtionsmodellen⁵ är en vetenskapligt belagd modell som visar att alkoholskadorna har ett direkt samband med alkoholkonsumtionen i ett samhälle.
Preventionsparadoxen ⁶ visar att insatser för att minska normalkonsumenternas alkoholkonsumtion är mer lönsamma för samhället än insatser för människor med missbruk eller beroende. Paradoxen förklaras av att normalkonsumenterna är så många fler till antalet och att de orsakar totalt sett fler alkoholrelaterade skador än storkonsumenterna.	<ul style="list-style-type: none"> Preventionsparadoxen⁶ visar att insatser för att minska "måttlighetskonsumenternas" alkoholkonsumtion är mer lönsamma för samhället än insatser för människor med missbruk eller beroende. Paradoxen förklaras av att "måttlighetskonsumenterna" är så många fler till antalet och att de orsakar totalt sett fler alkoholrelaterade skador än storkonsumenterna.
Jämförande studier av alkoholkonsumtionen i olika länder ⁷ visar på intressanta samband, som kan ligga till grund även för I OGT-NTO:s förebyggande arbete. Sambandet mellan den totala konsumtionen och den andel av befolkningen som har utvecklat ett missbruk eller beroende är känt sedan länge. Mindre känt är sambandet mellan totalkonsumtionen och andelen som dricker lite eller inte alls. Men det finns klara samband: Ju högre totalkonsumtion i landet, desto fler missbrukare och färre helnyktra, och ju lägre totalkonsumtion i landet, desto fler helnyktra och färre missbrukare.	Sambandet mellan den totala konsumtionen och den andel av befolkningen som har utvecklat ett missbruk eller beroende är känt sedan länge. Det är ur gruppen "måttlighetskonsumenter" som de framtida storkonsumenterna rekryteras.
Dessa länderjämförande studier visar att om konsumtionen minskar i den stora gruppen normalkonsumenter, påverkar det dryckesmönstret både bland människor med missbruk och bland dem som dricker lite. Det leder på sikt till att det blir fler som inte dricker alls och färre missbrukare.	Vi menar att en utökning av den helnyktra sektorn samt ett ökat antal alkoholfria tillfällen hos den enskilde individen leder till att konsumtionen minskar i den stora gruppen "måttlighetskonsumenter". Det påverkar i sin tur dryckesmönstret bland storkonsumenter. Det leder på sikt till att det

	blir fler som inte dricker alls och färre missbrukare.
Målgrupper	Målgrupper
Med totalkonsumtionsmodellen, preventionsparadoxen och de länderjämförande studierna som grund ska IOGT-NTO:s förebyggande arbete i första hand inriktas på normalkonsumenter som ibland eller ofta dricker för mycket och/eller dricker sig berusade. Arbetet kommer indirekt att påverka både dem som dricker lite och dem som har utvecklat ett missbruk. I andra hand ska det förebyggande arbetet stödja människor som inte dricker alls.	Vi tar vår utgångspunkt i totalkonsumtionsmodellen och preventionsparadoxen samt värdet av helnykterhet och alkoholfria tillfällen. IOGT-NTO:s förebyggande arbete ska i första hand inriktas på "måttlighetskonsumenter" som ibland dricker för mycket och/eller ibland dricker sig berusade samt stödja människor som inte dricker alls. Arbetet kommer indirekt att påverka både dem som dricker lite och dem som har utvecklat ett missbruk.
IOGT-NTO:s roll	IOGT-NTO:s roll
IOGT-NTO ska vara pådrivare och utvecklare i samhällets alkoholförebyggande arbete. Till det kommer uppgiften att också genomföra en del förebyggande insatser. Organisationen har hög kompetens inom förebyggingsområdet, och det förebyggande arbetet som vi bedriver ska alltid vara kunskapsbaserat och hålla hög kvalitet.	IOGT-NTO ska vara pådrivare och utvecklare i samhällets alkoholförebyggande arbete. Till det kommer uppgiften att också genomföra en del förebyggande insatser. Organisationen har hög kompetens inom förebyggingsområdet, och det förebyggande arbetet som vi bedriver ska alltid vara kunskapsbaserat och hålla hög kvalitet.
IOGT-NTO är en av de ledande organisationerna i det lokala och nationella förebyggande arbetet. I det arbetet är organisationen en aktiv part som kan analysera och föreslå åtgärder som kan ge önskad effekt. IOGT-NTO arbetar för att öka det förebyggande arbetet i samhället genom att engagera fler aktörer och kräva ökade resurser.	IOGT-NTO är en viktig aktör i såväl det lokala som det nationella förebyggande arbetet. I det arbetet är organisationen en aktiv part som kan analysera och föreslå åtgärder som kan ge önskad effekt. IOGT-NTO arbetar för att öka det förebyggande arbetet i samhället genom att engagera fler aktörer och kräva ökade resurser.
En viktig förutsättning för en framgångsrik prevention är att arbetet får volym. Att öka volymen i det förebyggande arbetet kräver att många människor engageras. IOGT-NTO ska engagera både medlemmar och stora grupper av ickemedlemmar. IOGT-NTO ska dela med sig av sin kunskap så att andra i möjligaste mån kan klara sitt förebyggande arbete på egen hand.	IOGT-NTO ska dela med sig av sin kunskap för att andra ska kunna bedriva sitt förebyggande arbete på egen hand.
IOGT-NTO-rörelsens förenings- och fritidsverksamhet har en viktig roll i det förebyggande arbetet och är ett alternativ för människor i alla åldrar som vill träffas, utvecklas och ha roligt i alkoholfria miljöer.	IOGT-NTO-rörelsens förenings- och fritidsverksamhet har en viktig roll i det förebyggande arbetet och är ett alternativ för människor i alla åldrar som vill träffas, utvecklas och ha roligt i alkoholfria miljöer.

<p>Utöka den helnyktra sektorn</p>	<p>Utöka den helnyktra sektorn</p>
<p>För att öka antalet medlemmar krävs både medlemsvärvning och en helnykter sektor att rekrytera från. Genom att bli ännu bättre på att påverka människors konsumtion kan den helnyktra sektorn utökas och därmed blir målgruppen för värvning större. IOGT-NTO:s förebyggande arbete bidrar till att utöka den helnyktra sektorn genom att arbeta för att minska den totala alkoholkonsumtionen i samhället.</p>	<p>För att öka antalet medlemmar krävs både medlemsvärvning och en helnykter sektor att rekrytera från. Genom att bli ännu bättre på att påverka människors konsumtion kan den helnyktra sektorn utökas och därmed blir målgruppen för värvning större. IOGT-NTO:s förebyggande arbete bidrar till att utöka den helnyktra sektorn.</p>
<p>IOGT-NTO är ett stöd för människor som avstår från alkohol under kortare eller längre perioder. Organisationen erbjuder bra verksamhet och bedriver opinionsarbete för att stödja människor som av olika anledningar har valt att tacka nej till alkohol.</p>	<p>IOGT-NTO är ett stöd för människor som avstår från alkohol under kortare eller längre perioder. Organisationen erbjuder bra verksamhet och bedriver opinionsarbete för att stödja människor som av olika anledningar har valt att tacka nej till alkohol.</p>
<p>Inriktning för det förebyggande arbetet</p>	<p>Inriktning för det förebyggande arbetet</p>
<p>IOGT-NTO:s förebyggande arbete har fokus på att påverka vuxnas alkoholkonsumtion och att påminna vuxna om att det är deras ansvar att barn och ungdomar inte dricker alkohol.</p>	<p>IOGT-NTO:s förebyggande arbete har fokus på att påverka vuxnas alkoholkonsumtion och att påminna vuxna om att det är deras ansvar att barn och ungdomar inte dricker alkohol.</p>
<p>Det förebyggande arbetet ska påverka efterfrågan, det vill säga att påverka den vuxnes egna val. Den främsta uppgiften för IOGT-NTO:s förebyggande arbete är att minska alkoholkonsumtionen och berusningsdrickandet bland vuxna.</p>	<p>Det förebyggande arbetet ska påverka efterfrågan, det vill säga att påverka den vuxnes egna val. De främsta uppgifterna för IOGT-NTO:s förebyggande arbete är att utöka den helnyktra sektorn, öka antalet alkoholfria tillfällen hos den enskilde individen samt att minska berusningsdrickandet bland vuxna.</p>
<p>Om det arbetet är framgångsrikt leder det till att den helnyktra sektorn utökas. IOGT-NTO arbetar även för att vuxna ska ta sitt ansvar för att gällande åldersgränser efterlevs så att uppväxtåren kan bli alkoholfria.</p>	<p>IOGT-NTO arbetar även för att vuxna ska ta sitt ansvar för att gällande åldersgränser efterlevs så att uppväxtåren kan bli alkoholfria.</p>
<p>För att minska alkoholkonsumtionen hos vuxna behövs opinionsbildning och utbildningsinsatser som riktar sig till:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den enskilde vuxne alkoholkonsumenten. • De som har möjlighet att förebygga att problem uppstår. • De som kan skapa resurser för det förebyggande arbetet. 	<p>För att minska alkoholkonsumtionen hos vuxna behövs opinionsbildning och utbildningsinsatser som riktar sig till:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den enskilde vuxne alkoholkonsumenten. • De som har möjlighet att förebygga att problem uppstår. • De som kan skapa resurser för det förebyggande arbetet.

<p>Viktiga arenor för att nå vuxna är bland annat arbetsplatser, företagshälsovård och högskolor. Grund- och gymnasieskolor är bra platser att nå föräldrar och tillsammans med dem arbeta för att minska alkoholkonsumtionen bland unga. IOGT-NTO ska skapa opinion såväl för behovet av förebyggande insatser för att minska vuxnas riskfyllda alkoholkonsumtion, som för att vuxna ska ta ansvar för att åldersgränserna respekteras och att uppväxten blir alkoholfri.</p>	<p>Viktiga arenor för att nå vuxna är bland annat civilsamhället. IOGT-NTO ska skapa opinion såväl för behovet av förebyggande insatser för att minska vuxnas riskfyllda alkoholkonsumtion, som för att vuxna ska ta ansvar för att åldersgränserna respekteras och att uppväxten blir alkoholfri. IOGT-NTO ska också vara pådrivande i att mer forskning görs på området.</p>
<p>Utgångspunkter för val av metoder</p>	<p>Utgångspunkter för val av metoder och andra aktiviteter</p>
<p>Att välja vilken metod som i det enskilda fallet lämpar sig bäst kräver hög kompetens. Det gäller bland annat att kunna väga det möjliga utfallet av en insats mot hur mycket resurser den kräver.</p>	<p>Att välja vilken metod eller aktivitet som i det enskilda fallet lämpar sig bäst kräver hög kompetens. Det gäller bland annat att kunna väga det möjliga utfallet av en insats mot hur mycket resurser den kräver.</p>
<p>IOGT-NTO:s alkoholförebyggande arbete ska utgå från IOGT-NTO:s mål- och verksamhetsinriktning, vara kunskapsbaserat och i möjligaste mån använda metoder som är utvärderade och som har visat sig effektiva.</p>	<p>IOGT-NTO:s alkoholförebyggande arbete ska utgå från IOGT-NTO:s mål och verksamhetsinriktning, vara kunskapsbaserat och främst kunna genomföras av ideella krafter. IOGT-NTO ska alltid vara tydlig som avsändare samtidigt som samverkan med andra aktörer ska eftersträvas.</p>
<p>Då det råder brist på sådana metoder ska vi sträva efter att utvärdera våra egna metoder och kräva att andras metoder också provas. Vi ska använda och utveckla metoder som antingen har visat effekt eller innehåller komponenter som vi anser gör det möjligt att uppnå syftet med den aktuella insatsen.</p>	<p>Metoder som vi använder ska antingen ha visat effekt eller innehålla komponenter som vi anser gör det möjligt att uppnå syftet med den aktuella insatsen.</p> <p>Vi ska sträva efter att utvärdera våra egna metoder och aktiviteter samt kräva att andra metoder också utvärderas.</p>
<p>Fotnoter</p>	<p>Fotnoter</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. IOGT-NTO:s alkohol- och narkotikapolitiska program, Jönköping 2003 2. Håkan Leifman m. fl., SoRAD (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning) 3. Sven Andréasson (red.) Den svenska supen i det nya Europa: nya villkor för alkoholprevention, Statens folkhälsoinstitut 2002 4. Alkohol – ingen vanlig handelsvara, Statens Folkhälsoinstitut 2005. 5. Kettil Bruun m. fl., Alcohol control 	<ol style="list-style-type: none"> 1. IOGT-NTO:s alkohol- och narkotikapolitiska program, Göteborg 2009 2. Mats Ramstedt m. fl., SoRAD (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning) 3. Det drogförebyggande arbetet i Sverige 2008, Statens folkhälsoinstitut 2009 4. Thomas Babor m fl, Alcohol – No ordinary commodity, Oxford University Press 2010 5. Thomas Babor m fl, Alcohol – No ordinary commodity, Oxford University Press 2010

<p>policies in public health perspective, Helsingfors: 6 e Finnish Foundation for Alcohol Studies 1975</p> <p>6. N. Kreitman, Alcohol consumption and the preventive paradox, British Journal of Addiction, 1986, 80, s 27–35</p> <p>7. Ole-Jörgen Skog, Distribution of alcohol consumption, National Institute for alcohol research, 1985 (duplic.)</p>	<p>6. Thomas Babor m fl, Alcohol – No ordinary commodity, Oxford University Press 2010</p>
<p>IOGT-NTO:s förebyggande uppdrag antaget vid kongressen i Piteå 2005.</p>	<p>IOGT-NTO:s förebyggande plattform antaget vid kongressen i Piteå 2005, reviderat vid kongressen i Åre 2011.</p>

BU föreslår kongressen besluta

att anta IOGT-NTO:s reviderade förebyggande uppdrag.

Linus Perlerot, Uppsala län, ställde två frågor till beredningsutskottet och förbundsstyrelsen:

1. Varför har man valt ordet "främst" i meningen "Målet för IOGT-NTO:s förebyggande arbete är främst att utöka den helnyktra sektorn och öka antalet alkoholfria tillfällen" under rubriken *Visioner och mål* i förbundsstyrelsens förslag?

2. Vad är tanken bakom att byta ut "organisation" mot "aktör" i andra rutan under *IOGT-NTO:s roll* i förbundsstyrelsens förslag? Linus Perlerot tyckte att *organisation* är ett starkare och bättre ord än *aktör*. Som aktör är man en bland många – i stället borde vi lyfta fram IOGT-NTO som en stark organisation.

Linus Perlerot tyckte att beredningsutskottets förslag att stryka formuleringen om att fokusera på aktiviteter på kortare sikt var bra och yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Berth Andersson, Kronoberg, berättade att han hade följt drogfrågorna inom rörelsen alltsedan Jan Linde var med och skrev UNF:s material *Om droger*. Han hade en fundering: Genom åren har det inom IOGT-NTO-rörelsen gjorts många bra material, och vi har utvecklat vår kompetens, men vi har gång efter gång slängt bort det – det är lätt att vi gör samma sak nu. Berth Andersson framhöll att vi måste ta vara på den kompetens som finns.

Gunnar Eklöf, Västernorrland, berättade att han hade skrivit en motion om opinionsbildningens roll i IOGT-NTO-rörelsen och om samarbete med andra aktörer, som skulle behandlas senare under kongressen. Med den utgångspunkten sade han att han stördes av formuleringen "IOGT-NTO ska alltid vara tydlig som avsändare samtidigt som samverkan med andra aktörer ska eftersträvas" i fjärde rutan på sidan 35 i beredningsutskottets yttrande. Han tyckte att formuleringen begränsade oss och att den lite olyckligt angav att vi själva alltid är avsändare och styr processen. Han tackade för Margareta Winbergs tal vid kongressens invigning, som han tyckte var bra, och som bland annat handlade om samarbete med andra organisationer. Gunnar Eklöf menade att vi måste vara mera öppna för sådant samarbete.

Ann-Christin Blomfeldt, Norrbotten, sade i fråga om förebyggande arbete att många på lokalt plan har kommit på idén att ha många aktiviteter – det drar mer folk och får fler intresserade av nykterhet än om man ger dem papper att läsa. Hon talade för att satsa på sådant som folk vill ha i sina lokaler, där man kan få med både yngre och äldre – som kultur och hantverk – och hoppades att det förebyggande uppdraget innebar att man kan söka projektmedel för sådan verksamhet.

Bengt Isaksson, Jönköping, menade att det förebyggande uppdraget ställer stora krav på medlemmarna och att det kräver att man arbetar engagerat för att sjösätta dokumentet i föreningarna. Han berättade att organisationen i hans område ordnar flera utåtriktade arrangemang som drar mycket folk: Till IOGT-NTO:s danskvällar vid Vallsjöbaden kommer 600–700 personer, som accepterar att arrangemangen är drogfria, och ordningsvakter behövs inte. De flesta som kommer till IOGT-NTO-föreningens nyårsfester är inte medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen – de väljer att komma till oss i stället för att sitta hemma och dricka vin. Bengt Isaksson betonade också att det är viktigt att vi är synliga på olika ställen: Vi har lokaler, vi har möjlighet att stå ute på stan och dela ut broschyrer och tidningen Accent, bjuda på kaffe, prata med folk och värva en och annan medlem. Då är det viktigt att vi har material att dela ut. I Njudungskretsen hade en presentation, ”Visst vill du bli en av oss”, producerats med hjälp av projektstöd. Bengt Isaksson tillstyrkte förbundsstyrelsens förslag.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, svarade Linus Perlerot:

I fråga om att satsa på metoder och aktiviteter som kan genomföras under en kortare tid har förbundsstyrelsen uppfattningen att de metoder vi har valt ibland är komplicerade och svåra för ideella krafter att utföra och använda. Förbundsstyrelsen tror på enklare metoder som genomförs under kortare tid och som har en koppling till organisationens traditionella arbete.

Med ordet ”främst” vill förbundsstyrelsen göra en markering av att vår främsta metod för förebyggande arbete är att utöka den helnyktra sektorn.

När det gällde bytet av ”organisation” mot ”aktör” hade förbundsstyrelsen tyckt att ”IOGT-NTO är en av de ledande organisationerna” var för stort att ta i munnen och att det var en bättre formulering att säga att IOGT-NTO är en viktig aktör.

Jan Linde svarade Berth Andersson:

Det är inte alltid så lätt att föra traditionella kunskaper vidare till yngre generationer. Det uppfattas inte alltid som modernt, men är jätteviktigt.

Jan Linde förklarade att förbundsstyrelsen tyckte att de nyktra aktiviteterna i våra lokaler, enkla metoder, och närhet till människor är viktigt i det förebyggande arbetet. Han undersökte genom handuppräknning hur många av de närvarande som hade blivit medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen genom dans eller genom teaterverksamhet, och ställde sedan frågan:

– Vad har det med främjande att göra?

Jan Lindes eget svar var:

– Jo, allt!

Jan Linde svarade Gunnar Eklöf:

När det gällde formuleringen i beredningsutskottets yttrande om att IOGT-NTO alltid ska vara tydlig som avsändare och ska eftersträva samverkan med andra aktörer, tyckte Jan Linde att även det innebar att ta mycket i munnen. Även om vi är världens bästa organisation, finns det andra vi skulle ha glädje av att samarbeta med.

Camilla Berner, Stockholm, påminde om att det är viktigt att använda rätt ord för att få fram det man vill ha sagt. Hon påpekade att ”måttlighetskonsumenter” är ett problematiskt ord. När vi skriver att vi inriktar arbetet mot måttlighetskonsumenter, erkänner vi på sätt och vis att det finns måttligt drickande. Camilla Berner var inte säker på att vi tycker att det finns. Hon tyckte att ”måttlighetskonsumenter” är ett bättre ord än ”normalkonsumenter”, men frågade sig om det inte finns något bättre ord.

Linda Svensson, Blekinge, tyckte att det stod ”alkohol” väldigt många gånger i dokumentet, och undrade om vi har vi andra dokument som behandlar knark. Hon tyckte att narkotika var lite åsidosatt och frågade sig om det berodde på att vi kan för lite om narkotika.

Andrine Winther berättade att beredningsutskottet hade haft en ganska lång diskussion om ordet "måttlighetskonsumenter", men att utskottet inte hade lyckats hitta något bättre ord. Hon välkomnade alla goda idéer till hur det kunde ändras.

Åke Eriksson, Västerbotten, tyckte att ordet "alkoholare" borde finnas, för det var enligt hans mening ett fulare ord än "måttlighetskonsument". Han återgav följande tänkta dialog.

- Är du alkoholist?
- Nej.
- Är du nykterist?
- Nej.
- Då är du alkoholare!

Jan Linde, förbundsstyrelsen, förklarade att man hade brottats med ordet "måttlighetskonsument" under arbetet med dokumentet. Han konstaterade att ordet matchade språkbruket i IOGT-NTO:s alkohol- och narkotikapolitiska program. Jan Linde tyckte att det vore bra med ett bättre ord, men var tveksam till Åke Erikssons förslag.

Johnny Boström, Värmland, höll med om att man nog borde hitta ett annat ord än "alkoholare". I fråga om ändringen av "organisation" till "aktör" förklarade han att han inte hade uppfattat den tidigare formuleringen som för stora ord. Men han tyckte att *aktör* är ett mer aktivt ord än *organisation* och ansåg att det var en bra förändring. Däremot stödde Johnny Boström förbundsstyrelsens yrkande att avslå beredningsutskottets förslag till tillägg om att minska berusningsdrickandet bland vuxna.

Linus Perlerot, Uppsala län, förklarade att han förknippar ordet *aktör* med lobbyister och människor som gör *en* sak, men att han uppfattar oss som en bred *organisation* som gör många saker. Han ansåg att vi inte ska skriva ned vår egen roll. Att använda ordet "aktör" i stället för "organisation" gör precis det. Linus Perlerot menade att det ofta förekommer att en organisation gör kortsiktiga saker, som hänger samman med att en person i organisationen är engagerad och åstadkommer mycket, men senare kanske tröttnar eller upplever en förändring i sitt liv. Som organisation bör man arbeta mer långsiktigt. Han tyckte inte att vi ska fokusera på kortsiktiga aktiviteter. Han jämförde med organisationen ADIC Sri Lanka som länge har arbetat långsiktigt och även genomfört många små kortsiktigare aktiviteter, och som har lyckats bra.

Linus Perlerot föreslog kongressen besluta

att ersätta "viktig aktör" med "av de viktigaste organisationerna" i BU:s förslag till beslut, sidan 33, ruta 2 under "IOGT-NTO:s roll".

Johnny Boström, Värmland, yrkade avslag på Linus Perlerots förslag.

Kongressen beslöt

att avslå Linus Perlerots förslag.

§ 48

Ordningsfråga

Martin Kjellin, Uppsala län, påpekade att kongressen inte hade gjort ett enda ombudsupprop sedan röstlängden fastställdes. Detta kunde innebära att röstlängden inte stämde.

§ 49

Justering av röstlängden

Kongressen beslöt

att efter anmälda förändringar fastställa röstlängden omfattande 110 röstberättigade.

§ 50

Återupptagen behandling av förbundsstyrelsens förslag nr 1 angående revidering av IOGT-NTO:s förebyggande uppdrag

Kongressen beslöt efter votering

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 51

Motion nr 8 angående återinförande av medlemskort, motion nr 9 angående angående medlemskort, motion nr 10 angående återinförande av medlemskort samt motion nr 11 angående medlemskort till alla medlemmar inom IOGT-NTO

Bengt Isaksson, Jönköping, företrädare för den motionerande föreningen i motion nr 8, framhöll att ett medlemskort kunde användas positivt i vårt arbete. Jönköpingsdistriktets medlemskommitté hade hämtat idén från Svenska Turistföreningen att ge dem som visade upp medlemskort förmåner och rabatter på olika områden, till exempel på anläggningen Vallsjöbaden där IOGT-NTO driver verksamheten. Förmåner kunde få människor att bli medlemmar. Han noterade att förbundsstyrelsen hade sagt att medlemskort kostade pengar, och föreslog att förbundet skulle skicka medlemskorterna för de medlemmar som har betalat direkt till föreningen, så slipper förbundsstyrelsens ekonomi belastas. Bengt Isaksson yrkade bifall till motion nr 8.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, påpekade ett litet problem med medlemskorterna: Medlemmarna får inbetalningskort med posten i november–december och har då inte betalat medlemsavgiften än; först när vi har betalat medlemsavgiften är vi betalande medlemmar och per definition berättigade till medlemskort som visar att vi har betalat avgiften. Att skicka ut ännu ett brev med medlemskort skulle innebära en för stor kostnad. Förbundsstyrelsen har en tanke på att utveckla "Mina sidor" på IOGT-NTO:s webbplats, där medlemmarna skulle kunna logga in och skriva ut medlemskort. Eventuellt skulle också föreningarna kunna skriva ut medlemskort. Under en övergångstid skulle en medlemskortsmall kunna skapas centralt och skickas ut till föreningarna för utskrift.

Karin Hagman föredrog beredningsutskottets yttrande.

Beredningsutskottet delar förbundsstyrelsens uppfattning men inser också att det är en viktig fråga för en del medlemmar. BU anser också att frågan om medlemskort bör hanteras inom projektet "Det nya medlemskapet".

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå andra att-satsen i motion nr 8 angående återinförande av medlemskort,

att avslå andra att-satsen i motion nr 9 angående medlemskort,

- att avslå första att-satsen i motion nr 11 angående medlemskort till alla medlemmar inom IOGT-NTO samt
- att i övrigt anse motion nr 8 angående återinförande av medlemskort, motion nr 9 angående medlemskort, motion nr 10 angående återinförande av medlemskort och motion nr 11 angående medlemskort till alla medlemmar inom IOGT-NTO besvarade.

Erland Nilsson, Stockholm, berättade att Stockholmsdistriktets distriktsmöte hade diskuterat frågan efter en föreningsmotion och sänt motionen vidare till kongressen (motion nr 10). Han tyckte att beredningsutskottet kunde ha använt andra att-satsen i motionen om att uppmana förbundet att titta på tekniska lösningar som möjliggör för medlemmar att skriva ut sitt eget medlemskort, i tillägg till utskottets förslag.

Erland Nilsson yrkade bifall till beredningsutskottets förslag, med tillägg av andra att-satsen i motion nr 10:

- att uppmana förbundet att titta på tekniska lösningar som möjliggör för medlemmar att skriva ut sitt eget medlemskort.

Krister Lundgren, Gävleborg, tyckte att resonemanget om medlemskort var småaktigt och lite löjligt. Han har varit med i IOGT-NTO i sju år och är riktigt stolt över det medlemskort som han fick för flera år sedan. Han tyckte att det bara var trams att tala om pengar i sammanhanget; det rörde sig om lite pengar. Han menade att när vi inte kunde lägga ned internetdelen av lotterierna, kan vi ha medlemskort. Krister Lundgren yrkade bifall till motionerna.

Johnny Boström, Värmland, tyckte att förbundsstyrelsen var ovanligt vag i formuleringarna i sitt yttrande. Styrelsen borde ha skrivit: "Vi har som uttrycklig ambition att införa 'Mina sidor' på webbplatsen, där man kan skriva ut medlemskort." Att snabbt ta fram en mall för lokala medlemskort borde inte vara något stort problem – det borde kunna ordnas inom några veckor. För många människor är medlemskortet viktigt. Det tyckte Johnny Boström att vi ska respektera, och det kunde vi göra genom enkla åtgärder. Under den förutsättningen var han beredd att stödja beredningsutskottets förslag.

Anna Österholm, Jämtlands län, förklarade att hon personligen är enormt stolt över att hon har ett medlemskort och att hon kan sitt medlemsnummer utantill.

Birgitta Svensson, Halland, berättade att frågan hade diskuterats i Hallandsdistriktet inför kongressen. Ett medlemskort kunde användas till olika saker, till exempel läggas i bilen för parkering utan kostnad vid rörelsens lokaler. Hon ansåg att det vore bra om vi återinförde medlemskortet och trodde inte att det skulle innebära någon kostnad att tala om.

Bengt Isaksson, Jönköping, tyckte att det vore märkligt om vi inte hade råd med ett medlemskort som visar att vi är medlemmar i en så fin organisation som IOGT-NTO.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, konstaterade att allt är relativt: Kanske kan man tycka att 400 000–500 000 kronor är småpengar, men förbundsstyrelsen tyckte inte det. Han berättade också att han själv alltid har med sitt medlemskort. Joakim Löfbom förklarade att förbundsstyrelsen drog tillbaka fjärde att-satsen i sitt yttrande och yrkade bifall till Erland Nilssons av Johnny Boström tillstyrkta förslag om att snabbt ta fram en enkel teknisk lösning som gör det möjligt att skriva ut ett eget medlemskort.

Urban Nilsson, Jönköping, berättade att han hade en hel kortlek med plastkort i plånboken, men inget IOGT-NTO-kort. Det skulle betyda en stolthet för honom att ha ett medlemskort. I framtiden skulle det kanske räcka med en "app" till mobiltelefonen i stället för medlemskort.

Andrine Winther ville påpeka för Erland Nilsson att beredningsutskottet hade föreslagit att motionerna delvis skulle anses besvarade med hänvisning till förbundsstyrelsens yttrande, där det stod om tekniska lösningar. Hon förklarade att beredningsutskottet yrkade bifall till förbundsstyrelsens nya förslag.

Curt Thapper, Kronoberg, berättade att han från ett enigt distriktsmöte i Kronoberg hade med sig ett krav på att införa medlemskort igen. Han kände själv en oerhörd stolthet över att ha ett eget medlemskort i IOGT-NTO. Medlemskortet kunde också användas i medlemsvård. Första gången man tryckte medlemskort kunde det kosta en del, men nästa gång behöver förbundet inte skicka ut nya, menade Curt Thapper. Han upplyste om att många organisationer varje år skickar ut en liten lapp som man sätter fast på medlemskortet, till exempel med texten "betalt 2012".

Per Bengtsson, Blekinge, sade att medlemskortet fyller ett väldigt värde. Han menade också att man kunde kontakta IOGT-NTO:s samarbetspartner, till exempel SalusAnsvar, för att låta dem ha reklam på medlemskortet. Per Bengtsson yrkade bifall till motionerna.

Kongressen beslöt efter votering

att bifalla motion nr 8 angående återinförande av medlemskort, motion nr 9 angående angående medlemskort, motion nr 10 angående återinförande av medlemskort samt motion nr 11 angående medlemskort till alla medlemmar inom IOGT-NTO.

§ 52

Ajournering

Förhandlingarna ajournerades för kaffe klockan 10.05.

Torsdagen den 30 juni

FEMTE SESSIONEN

Ordf: Birgitta Olli
Anders Häregård

Sekr: Gunilla Ragnarsson
Magnus Molin

§ 53

Förhandlingarna återupptogs

Förhandlingarna återupptogs med sång nummer 10 "Så samlas vi ånyo här".

§ 54

Hälsning

Per-Olof Svensson från Blå bandet hälsade till kongressen och tackade så mycket för inbjudan. Han poängterade att han tror på mångfald och nykterhet. Mångfald representeras av bland annat samverkan mellan olika nykterhetsorganisationer. Det är också viktigt att vi samverkar i våra gemensamma organisationer som NBV, CAN med mera. Självklart tror han också på nykterhet och på vårt gemensamma sociala ansvar. Blå bandet avslutade sin rikskonferens i söndags tillsammans med sitt ungdomsförbund. Den hölls på Biskops Arnö. De valde där en ny ordförande, Per-Agne Rytter från Skövde. Per-Olof avslutade med att önska IOGT-NTO fortsatt lycka till med allas vårt gemensamma arbete.

Birgitta Olli tackade och skickade en hälsning tillbaka till SBB och SBU.

§ 55

Motion nr 12 angående flyttanmälan

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta
att anse motion nr 12 angående flyttanmälan besvarad.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 56

Motion nr 13 angående ta steget in i 2000-talet

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta
att bifalla motion nr 13 angående att ta steget in i 2000-talet.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 57

Motion nr 14 angående modernisering av IT-system

För att de som besöker IOGT-NTO:s hemsidor ska få information på ett riktigt sätt föreslår beredningsutskottet att alla hemsidor rörelsen utvecklar ska följa de rekommendationer kring webbutveckling som framtas av det internationella konsortiet World Wide Web Consortium (W3C). Dessa är idag de facto standarder och rätt använda möjliggör de korrekt åtkomst och tillgänglighet för alla populära webbläsare på de stora operativsystemen.

BU föreslår kongressen besluta

- att alla IOGT-NTO:s hemsidor bör följa rekommendationerna kring webbutveckling enligt W3C,
- att därmed anse del 1 i motionen besvarad samt
- att bifalla del 2 i motion nr 14 angående modernisering av IT-system.

Salam Kaskas, förbundsstyrelsen, meddelar att förbundsstyrelsen jämkar sig med beredningsutskottets förslag.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 58

Motion nr 15 angående en plattformsoberoende internkommunikationsstrategi

För att de som besöker IOGT-NTO:s hemsidor ska presenteras med information på ett riktigt sätt föreslår beredningsutskottet att alla hemsidor rörelsen utvecklar ska följa de rekommendationer kring webbutveckling som framtas av det internationella konsortiet World Wide Web Consortium (W3C). Dessa är idag de facto standarder och rätt använda möjliggör de korrekt åtkomst och tillgänglighet för alla populära webbläsare på de stora operativsystemen.

I övrigt ställer sig beredningsutskottet bakom förbundsstyrelsens yttrande.

BU föreslår kongressen besluta

- att alla IOGT-NTO:s hemsidor bör följa rekommendationer kring webbutveckling enligt W3C,
- att avslå motionens första att-sats om att sluta använda mapparna för Sobernet som diskussionsforum och filuppladdningsplats,
- att bifalla motionens andra att-sats att förbundsstyrelsen får utreda för- och nackdelarna med ett utbyte från Microsoft Office till ett annat office-paket samt
- att avslå motion nr 15 angående en plattformsoberoende internkommunikations strategiska tredje att-sats om redovisning av utredning och resultat på nästa kongress.

Likalydande förslag till beslut har UNF:s FU lämnat till UNF:s kongress.

Salam Kaskas, förbundsstyrelsen, gav en sakupplysning att IOGT-NTO inte använder Sobernet som diskussionsforum som UNF gör. Förbundsstyrelsen jämkade sitt förslag med beredningsutskottets yttrande.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 59

Motion nr 16 angående framtidsutskott: en struktur för framtidsfrågor

Beredningsutskottet sympatiserar med motionärens intention att IOGT-NTO behöver ett organ där större tankar får tänkas på längre sikt. Motionären föreslår ett levande forum för framtidsfrågor som är viktiga för IOGT-NTO:s utveckling där man kan vrida och vända på några av de utmaningar vi som organisation står inför.

Det konkreta förslaget utmynnar i att motionären föreslår kongressen att tillsätta ett framtidsutskott.

Beredningsutskottet delar inte motionärens uppfattning om att denna grupp ska tillsättas av kongressen eller att den ska vara i form av ett utskott men väl att förbundsstyrelsen bör tillsätta en grupp. Gruppens uppdrag bör i enlighet med motionen vara "en långtidsutredning eller en folkrörelsevariant av tankesmedja ...". Beredningsutskottet tänker sig att gruppen består av ideella krafter.

BU anser det inte nödvändigt att gruppen ska återkomma med förslag till kongressen men den är naturligtvis fri att, inom uppdragsbeskrivningen, på lämpligt sätt redovisa och förankra sina förslag.

Beredningsutskottet föreslår kongressen besluta

- att uppdra till förbundsstyrelsen att tillsätta en grupp som arbetar för att skapa ett levande forum för framtidsfrågor som är viktiga för IOGT-NTO:s utveckling,
- att förbundsstyrelsen får i uppdrag att på förslag från gruppen fastställa uppdragsbeskrivning samt ekonomiska och eventuella administrativa resurser under budgetmötet i november 2011 samt
- att uppdragsbeskrivningen fastställs i enlighet med motionens andemening i motion nr 16 angående framtidsutskott: en struktur för framtidsfrågor.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, tyckte det var roligt med så många bra motioner. Förbundsstyrelsen delar mycket av motionärens uppfattningar. Motionären Erik Wagner är inte på plats just nu så hon hälsar till honom via webbsändningen. Det är sant att vi behöver skaffa fler mötesplatser inom rörelsen. Både inom och utom webben. Förbundsstyrelsen jämkar sig med BU:s förslag. Det innebär att förbundsstyrelsen kan utlysa möjligheter för intresserade att anmäla sig till en grupp väldigt brett. Det blir knöligt om valberedningen ska utse grupp redan till denna kongress och vi vill inte vänta på nästa. Det blir mer effektivt om förbundsstyrelsen får utse gruppen och formulera en uppdragsbeskrivning.

Andrine Winther, beredningsutskottet, tycker att det är härligt med motioner som tänker framtid. En organisation som IOGT-NTO måste vara på bettet på så sätt. Andrine hade fått inspel från NBV:s nya rektor. De ska inrätta en tankesmedja och vill gärna samarbeta med IOGT-NTO:s grupp. Förbundsstyrelsen har svårt att hinna med att tänka längre än två år. Hon yrkar bifall till beredningsutskottets förslag.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 60

Motion nr 17 angående IOGT-NTO-rörelsens värdegrund, motion nr 18 angående våra grundsatser ett bevis för våra djupa insikter och historia, motion nr 19 att i värdegrunden fastställa att IOGT-NTO är religiöst och partipolitiskt obunden, motion nr 20 angående att i värdegrunden ta med en skrivning om könsuttryck och könsidentitet samt riksstyrelsens förslag angående ändring av IOGT-NTO-rörelsens värdegrund

Jan Linde, förbundsstyrelsen, föredrog riksstyrelsens förslag. Han ansåg att detta är den viktigaste framtidsfrågan som behandlas på denna kongress. Frågan har beretts grundligt. Själv var han ombud på den kongress då grundsatserna kom till vid sammanslagningen 1970. Då fanns det en stämning mellan IOGT, NTO och SGU om att man skulle få fram en acceptabel lösning för alla. Det gällde att slå ihop äldre skrivningar och det fanns en stor kompromissvilja. Grundsatserna har sedan varit desamma i 40 år med några små förändringar. Nu är det dags för ett omtag.

Processen har gått till på följande sätt: 2007 fattades ett kongressbeslut om att riksstyrelsen skulle genomföra en översyn av grundsatser och program. Riksstyrelsen tillsatte en arbetsgrupp som kallades för GPS-gruppen, den skulle ange en ny kurs. Vid kongressen i Göteborg gjordes en avstämning. Arbetet tog ny fart i och med uteslutningen av Åke Green. Förbundsstyrelsen beslutade att hela organisationen skulle bjudas in till att diskutera grundsatserna i ett rådslag. Detta gjordes bland annat vid distriktsårsmötena. Det kom in många kommentarer efter dessa samtal. Man kan sammanfatta kommentarerna som att grundsatserna i princip är bra men de behöver revideras. Programmet däremot har spelat ut sin roll. Organisationen ser inte ut på samma sätt som 1970. Bland annat har både NSF och juniorförbundet ändrat karaktär.

De väsentliga ändringarna i förslaget är följande.

Dokumentet byter namn från grundsatser till värdegrund. Det är mer tidsenligt och det skulle vara konstigt att tala om gamla och nya grundsatser.

Programmet tas bort och ersätts med tidsaktuella uppdrag för de fyra förbunden.

"Vårt uppdrag" beskriver hur respektive förbund ska förverkliga värdegrunden.

Värdegrunden ska skrivas in i stadgarna. Detta för att ge stabilitet eftersom stadgeändringar bara kan göras med två tredjedels majoritet eller likalydande beslut på två kongresser.

För att förslaget ska gå igenom krävs samstämmiga beslut mellan fyra självständiga förbund. Vi ligger först i tid vilket möjligen ger ett övertag, men det gör ju inte att övriga förbund måste följa oss. Riksstyrelsen ligger bakom förslaget som ligger på alla kongressernas bord. Jan Linde yrkade bifall till riksstyrelsens förslag.

Martin Kjellin föredrog granskningsutskottets yttrande. Han poängterade att det är ett långt yttrande som har arbetats ihop tillsammans med motsvarande utskott i UNF och juniorförbundet.

Först kommenterade han riksstyrelsens förslag. Det finns ett behov av nya grundsatser. Tyvärr duger inte det liggande förslaget. Det är flera saker som inte är bra. För det första terminologin. Det är inte bra att kalla dokumentet för värdegrund. Det är ett modeord. Grundsats är mer etablerat, i alla fall i vår organisation. För det andra är innehållet inte bra. Det finns flera märkliga formuleringar. Både de som är språkligt fula, och sådana som förvränger betydelsen mot vad som troligen var tänkt. För det tredje är det olämpligt att skriva in värdegrunden i stadgarna. Vi ändrar ofta i stadgarna. Grundsatser/värdegrund ska vara mer grundläggande.

Om det ändå skulle ligga i stadgarna så borde det inte ligga först och bara flytta fram övriga paragrafer. Dagens första paragraf är så tydligt en första paragraf.

Sedan kommenterade han motionerna.

Granskningsutskottet håller med motion nr 17 och 18 om att det borde heta grundsatser.

Det finns redan skrivet att vi är religiöst och politiskt obundna.

Vad gäller frågan om könsidentiteter anser granskningsutskottet att det är viktigt att hålla formuleringen kort även om det finns poänger med att ta med frågan.

Granskningsutskottet tycker att det är bra att riksstyrelsen har sett över rörelsens ideologiska grunddokument. Meningen är att det ska fungera i många år framöver, men förslaget har tyvärr så stora brister att det inte är lämpligt som ett sådant dokument. För att tydliggöra bristerna har vi samlat våra synpunkter nedan.

– Vi anser i likhet med flera motionärer att ordet "grundsatser" inte bör ersättas med "värdegrund". "Grundsatser" är ett tydligt och tidlöst ord med förankring i rörelsens traditioner. Däremot skulle beteckningen "program" kunna avskaffas.

– Vi tycker också att rubriken "vårt uppdrag" är något luddig. Det är inte uppenbart varför en text som huvudsakligen handlar om vilka personer en organisation vänder sig till ska kallas "uppdrag". Uppdragen är också otydliga. IOGT-NTO och UNF vill "förändra samhället", men hur?

– Stycket med rubriken "nykterhet" är problematiskt till både språk och innehåll. Om vi talar om "droger med berusande effekt", vilka droger utan berusande effekt anser vi då att det finns? Att droger är en belastning även för samhället, som det står i nuvarande grundsatser, har fallit bort. Andra meningen har ett oklart samband med resten av stycket, och tredje meningen kan eventuellt tolkas som att vårt arbete för en solidarisk och demokratisk värld är ett hinder för mänsklig utveckling.

– Dokumentet ska vara grundläggande för rörelsen, och det kan därför vara olämpligt att skriva in det i stadgarna, som har en mer praktisk funktion och ofta ändras. Om det trots allt ska vara en del av stadgarna, skulle det kunna placeras efter (eller arbetas ihop med) "portalparagrafen" 1:1. Ordningen mellan paragraferna skulle i så fall bli mer logisk och man skulle lättare kunna undvika onödiga upprepningar.

– Om "grundsatser och program" skulle ändras till "värdegrund" är det tveksamt om det är en bra idé att i stadgarna nämna värdegrundens föregångare. Detta skulle kunna skapa onödig förvirring, till exempel när nya medlemmar ska avlägga medlemslöftet.

– I förslaget till stadgeändringar framkommer inte att det i UNF:s stadgar även står "grundsatser och program" i § 2:15 och "grundsatser" i § 4:7.

– Flera citat ur de nuvarande stadgarna är felaktigt återgivna i förslaget, som därför innebär att oavsiktliga ändringar skulle föras in i stadgarna.

I fråga om motion nr 18 kan sägas att det redan framgår av § 1:1 i stadgarna att IOGT-NTO är religiöst neutralt och partipolitiskt obundet. Det är därför överflödigt att föra in detta på något annat ställe. Riksstyrelsens förslag om en sådan ändring i förslaget till värdegrund är dessutom illa formulerat och har inte lämnats till UNF och Junis.

Det finns goda anledningar att uttryckligen nämna olika diskrimineringsgrunder i ett ideologiskt grunddokument, bland annat att detta kan synliggöra omedveten diskriminering. Det är å andra sidan också en fördel om dokumentet är kort och koncentrerat på allmänna principer. Därför väljer granskningsutskottet att föreslå avslag på motion nr 19.

GU föreslår kongressen besluta

- att avslå riksstyrelsens förslag nr 3 angående IOGT-NTO-rörelsens värdegrund,
- att uppdra åt riksstyrelsen att till kongresserna 2013 utarbeta ett nytt förslag till reviderade grundsatsen för IOGT-NTO-rörelsen,
- att bifalla motion nr 17 angående IOGT-NTO-rörelsens värdegrund,
- att bifalla motion nr 18 angående våra grundsatsen ett bevis för våra djupa insikter och historia,
- att avslå motion nr 19 angående att i värdegrunden fastslå att IOGT-NTO är religiöst och partipolitiskt obundet samt
- att avslå motion nr 20 angående att i värdegrunden ta med en skrivning om könsuttryck och könsidentitet.

Förslag med samma innebörd har lämnats från IOGT-NTO:s GU, UNF:s PoSU och Junis RU.

Thelma Olsson Bylin, Jämtlands län, berättade att hon har varit medlem sen 30-talet. Hon kom inte ihåg några diskussioner om grundsatsen, men det var självklart att man skulle ha uppfattningen om allas lika värde. Mycket har förändras sedan dess. Både till det bättre och till det sämre. Vi måste även se tillbaka annars har vi ingen framtid. Ordet grundsats är viktigt att behålla. Det är inget modeord. Vi behöver en fast grund att stå på. Ordet värdegrund är det inte lika tydligt vad det är och det kan uppfattas olika av olika personer. Grunden vi står på ska vara stabil. Vi ska ha samma grund som våra förfäder har haft sen 1800-talet. Thelma Olsson Bylin yrkade bifall till att-satserna i motion nr 17 och 18.

Bengt Isaksson, Jönköping, ursäktade det återkommande besöket i talarstolen med att det hjärtat är fullt av bubblar upp. Han ansåg att det är så sällan vi talar om grundsatsen i föreningarna. Han hade tagit upp dem i sin förening för ett tag sedan. Det blev en engagerande diskussion. Vi borde föra in grundsatserna i vårt arbete lite oftare.

Bengt Isaksson föreslog kongressen besluta

- att förbundsstyrelsen utarbetar ett häfte med tankar kring grundsatserna, eller vad det nu kallas, som gör det lättare att prata om våra grundsatsen i föreningar.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, lugnade Bengt med att det var trevligt att debattera med honom. Hon hade försökt se om förbundsstyrelsen kunde jämkas sig med granskningsutskottet. Men förbundsstyrelsen är inte beredd att släppa ordet värdegrund. Granskningsutskottet vill avslå motion nr 19 i sin helhet. Förbundsstyrelsen vill bifalla första att-satsen i

den motionen. Man är överens om att avslå motion nr 20. Förbundsstyrelsen är tilltalad av att låta riksstyrelsen utarbeta ett nytt förslag. Det får gärna ta tid att ta fram ett nytt dokument som är så långsiktigt. Då kanske inte de fyra sista att-satserna i granskningsutskottets förslag behövs.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

- att enligt granskningsutskottets första att-sats avslå riksstyrelsens förslag nr 3 angående IOGT-NTO-rörelsens värdegrund samt
- att uppdra åt riksstyrelsen att till kongresserna 2013 utarbeta ett nytt förslag till reviderade grundsatser för IOGT-NTO-rörelsen. I uppdraget ingår att föreslå ett eventuellt nytt namn för dokumentet samt innehåll för detta.

Urban Nilsson, Jönköping, håller inte med Thelma Olsson Bylin. Skolan jobbar idag med värdegrunder och det är begripligt vad det betyder för en 15-åring vilket troligen inte ordet grundsatser är.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, vill hänga på vad Bengt Isaksson sa. Vad gör vi under tiden innan det nya dokumentet är färdigt? Å ena sidan har vi våra gamla grundsatser, vi kan väl räkna med att programmet faller. Om förbundsstyrelsen gör ett häfte med samtalspunkter för grundsatserna kan arbetet med att ta fram de nya få ytterligare hjälp. Han yrkade bifall till Bengt Isakssons förslag.

Martin Kjellin meddelade att granskningsutskottet håller fast vid sitt förslag.

Andrine Winther, Stockholm, informerade att det diskuterats i Stockholmsbänken. De vill inte låsa fast sig vid ordet grundsatser. Hon yrkade bifall till förbundsstyrelsens förslag.

Kjell-Ove Oscarsson, förbundsstyrelsen, funderade på om vad som händer om de andra kongresserna kommer till annat resultat än IOGT-NTO.

Martin Kjellin meddelade att granskningsutskottet jämkar sig med förbundsstyrelsens förslag. Han kommenterade Kjell-Oves inlägg med att det finns regler om hur man gör om kongresserna kommer till olika beslut. Man kan ju bordlägga frågan och låta redaktionsutskottet bereda ärendet ytterligare tillsammans med UNF och juniorförbundet.

Martin Kjellin föreslog

- att hänskjuta frågan till redaktionsutskottet för ytterligare beredning.

Jan-Ove Ragnarsson, Östergötland, ansåg att olika beslut i de olika kongresserna är en ickefråga. Vi kommer att skjuta upp frågan till nästa kongress. Därmed tar vi inget beslut som måste jämkas.

Kongressen beslöt

att frågan ska avgöras genast,

att enligt granskningsutskottets första att-sats avslå riksstyrelsens förslag nr 3 angående IOGT-NTO-rörelsens värdegrund,

att uppdra åt riksstyrelsen att till kongresserna 2013 utarbeta ett nytt förslag till reviderade grundsatser för IOGT-NTO-rörelsen. I uppdraget ingår att föreslå ett eventuellt nytt namn för dokumentet samt innehåll för detta samt

att bifalla Bengt Isakssons förslag att förbundsstyrelsen utarbetar ett häfte med tankar kring grundsatserna, eller vad det nu kallas, som gör det lättare att prata om våra grundsatser i föreningar.

§ 61

Motion nr 21 angående livstidsmedlemskap

Leif Lundqvist föredrog granskningsutskottets yttrande. Ett ytterligare argument mot motionen är att om man går med som ung kan det vara svårt att binda sig för vad man ska tycka resten av livet. Det behöver inte vara nykterheten som gör att man i en framtid vill lämna rörelsen.

GU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 21 angående livstidsmedlemskap.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 62

Motion nr 22 angående dubbla medlemskap, riksstyrelsens förslag nr 4 angående ändring av § 1:3 medlemskap i IOGT-NTO:s och UNF:s stadgar

Kjell-Ove Oscarsson föredrog förbundsstyrelsens förslag. Han pekade på att det finns klassiska frågor. Genom åren har vi haft ett antal varianter om åldersgränser för medlemskap. Just nu är en medlem i UNF också medlem i IOGT-NTO. Riksstyrelsen tycker att det finns en poäng att man har ett renodlat medlemskap. Man är dock medveten om att det finns ställen och perioder i livet då man kan ha behov av att tillhöra IOGT-NTO även om man är under 25 år. Förbundsstyrelsen föreslår avslag på motionen.

Riksstyrelsen anser att även om man vill ha ett så renodlat medlemskap som möjligt är en dubbelanslutning från 20 års ålder rimligt.

Martin Kjellin föredrog granskningsutskottets yttrande. Det finns två delar i riksstyrelsens förslag. Det första är att höja den nedre åldersgränsen i IOGT-NTO. Det finns ingen egentlig anledning att göra detta. En anledning till att alla UNF:are också bör vara medlemmar i IOGT-NTO är att de då har vissa förmåner som motionsrätt till IOGT-NTO:s kongresser och distriktsårsmöten.

Det andra är om man ska kunna anses som medlem i ett annat förbund än det som syns i medlemsregistret. Om vi tog bort den möjligheten innebär det till exempel att UNF:are inte har motionsrätt till IOGT-NTO. Det finns ett värde i att ungdomar kan påverka vuxenorganisationen.

Motionen föreslår att man ska kunna vara registrerad medlem i flera föreningar. Detta krånglar till det i onödan. Martin fortsatte med en personlig reflektion eftersom han inte hade hunnit stämma av med utskottet. Varje medlem kan ha lokalt medlemskap i flera föreningar. Varför skulle man vara registrerad i två? Redan nu kan en person i UNF:åldern

vara registrerad medlem i en IOGT-NTO-förening. Det finns inget behov att låta äldre medlemmar vara registrerade medlemmar i UNF. Martin yrkade avslag på motionen.

Granskningsutskottet anser att det är en fördel att ha så enkla medlemskapsbestämmelser som möjligt. De förändringar som föreslås i motionen går i motsatt riktning. Dessutom kan dubbla medlemskap vara problematiska både för vår interna demokrati (eftersom en person kan bli dubbelt representerad inom rörelsen) och vår trovärdighet utåt (eftersom IOGT-NTO-rörelsens medlemsantal kan öka utan att fler personer faktiskt blir medlemmar).

Vidare anser granskningsutskottet att det inte finns skäl att höja den undre åldersgränsen för medlemskap i IOGT-NTO till 20 år. Tvärtom kan det i vissa fall finnas tungt vägande lokala eller personliga skäl för yngre personer att vara medlemmar i IOGT-NTO i stället för i UNF.

Förslaget om att ta bort bestämmelserna om att vissa medlemmar anses vara medlemmar i ett annat förbund skulle innebära att UNF-medlemmar inte skulle ha motionsrätt till IOGT-NTO:s kongress och distriktsårsmöten. Dessutom skulle unga IOGT-NTO-medlemmar inte ha motionsrätt till UNF:s kongress och distriktsårsmöten. Motionsrätten gäller nämligen alla medlemmar i respektive förbund, även dem som bara anses vara medlemmar. GU anser att en sådan förändring är olämplig, framför allt för att UNF:are bör ha möjlighet att påverka IOGT-NTO.

GU föreslår kongressen besluta

att avslå motion nr 21 angående dubbla medlemskap samt

att avslå riksstyrelsens förslag nr 4 angående § 1:3 Medlemskap.

Förslag med samma innebörd från IOGT-NTO:s GU och UNF:s PoSU.

Kjell-Ove Oscarsson, förbundsstyrelsen, påminde om att riksstyrelsen gemensamt har ansett att vi ska ha den nya åldersgränsen på 20 år i IOGT-NTO. Det är ju alltså något som UNF:s ledning har ansett vara bra.

Jan-Ove Ragnarsson, Östergötland, menade att förbundsstyrelsen och granskningsutskottet motiverar det dubbla medlemskapet med att UNF:are ska ha möjlighet till påverkan genom att kunna skriva motioner till IOGT-NTO:s kongress eller distriktsårsmöte. Om det är det viktiga kan man ge motionsrätt till UNF:are i stället för dubbelt medlemskap.

Peter Tuvegård, Lund, är medlem i den förening som har skickat in motionen. Han berättar att i Lund finns många medlemmar i rörelsen som är mellan 20 och 30 år. De vill vara medlemmar i samma förening. De efterfrågar ett tydligt stadgesystem för hur man kan vara ombud till distriktsårsmöten med mera. Det står att medlemsregistret Irma inte klarar av att en medlem har två registrerade föreningar. Det stämmer inte eftersom registret idag klarar av att en medlem kan vara med i både SPHF och IOGT-NTO. Han undrade också vad förbundsstyrelsens förslag betyder. Måste man välja eller kan man vara registrerad medlem i två föreningar? Varför skulle det bli problem för vår interna demokrati? Man kan ju vara medlem både i NSF och IOGT-NTO eller UNF.

Martin Kjellin, granskningsutskottet, konstaterade att vi har två saker i luften. Det ena är vad det innebär att man enligt stadgarna anses ha medlemskap i ett annat förbund. Det andra är om man ska kunna välja medlemskap. Som svar till Jan-Ove Ragnarsson sa han att granskningsutskottet inte har funderat på frågan att ge motionsrätt till UNF:are till IOGT-NTO:s kongresser. Han ansåg dock att det var märkligt att ge motionsrätt till någon som inte är medlem.

Linus Perlerot, Uppsala län, upplyste om att hans förening har medlemmar både i UNF: och IOGT-NTO-åldrar.

Martin Kjellin som är medlem i samma förening berättade att föreningen Trots allt! har löst problemet genom att vara både en IOGT-NTO- och UNF:förening. Han yrkade på att om vi gör några förändringar och inte bara avslår förslagen bör frågan hänskjutas till redaktionsutskottet så att det hinner bli genomtänkt.

Johnny Boström, Värmland, ansåg att man kan se på ombuden att många inte förstår vad vi pratar om. Det behövs en del klargöranden. Hur har man till exempel tänkt sig att göra vid övergången mellan UNF och IOGT-NTO?

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, ansåg att enkelt är vackert. Det här är så besvärligt att hon yrkade återremiss till redaktionsutskottet.

Kongressen beslöt

att hänskjuta frågan till redaktionsutskottet för ytterligare beredning samt

att utskottet ska komma tillbaka senast i morgon bitti med ett förslag.

§ 63

Hälsning

Mats Danielsson framförde en hälsning från Motorförarnas Helnykterhetsförbund, MHF. Han sa att egentligen skulle förbundets ordförande Maria Bergström besökt kongressen, men hon är på annat håll och har bett Mats framföra en hälsning till IOGT-NTO-kongressen. MHF har just nu pausverksamhet på rastplatser. Det innebär att man bjuder på kaffe och diskuterar trafikfrågor och ger tips till turister. Det är ett mycket uppskattat inslag. De stora trafiksäkerhetsfrågorna är hastighet, säkerhetsbälte och trafiknykterhet. Förra året var det ovanligt få dödsolyckor i trafiken. Andelen onyktra i olycksstatistiken är dock lika hög. Vi vet att om totalkonsumtionen minskade skulle man minska antalet dödade. Man behöver tekniska lösningar som alkohol. Men det löser ju bara trafiknykterheten. Det bästa vore ju om man kunde få människor att avstå helt. Sjöfyllerilagen har varit i drift i två års tid. Flera har fastnat i sjöpolisens garn. Eftersupningen ska inte längre vara möjlig. Har man alkohol i kroppen så har man. I augusti anordnas Tylösandsseminariet för 64:e gången. Det är mycket bra föreläsare och arrangemanget har hög standard. Så hälsade han till alla kongressombud och hoppades att organisationerna ska ha nytta av varandra även i framtiden. Som till exempel nu när många IOGT-NTO-föreningar är med på rastplatserna.

§ 64

Ajournering

Kongressen ajournerades klockan 12.04.

Torsdagen den 30 juni

SJÄTTE SESSIONEN

Ordf: Anders Häregård
Margareta Winberg

Sekr: Magnus Molin
Gunilla Zimmerman

§ 65

Kongressens återupptagande

Kongressen återupptogs kl. 13.30 med unison sång nummer 36 i Folkrörelsesångboken "Vi bygger landet".

§ 66

Hälsning från Vänsterpartiet

Anna Carlstedt hade fått äran att presentera nästa gäst, nämligen en livs levande partiledare som kom till oss direkt ifrån Grönland från en annan kongress. Vi säger ju att vi ska vara partipolitiskt neutrala, men man måste ju få kunna ge en partiledare beröm. Vänsterpartiet har hållit fanan högt i de alkoholpolitiska frågorna. Dessutom har Lars Ohly, det är honom vi pratar om, hållit fanan högt i jämställdhetsarbetet och i andra demokratifrågor. Det är därför roligt att få hälsa vår nästa gäst, Lars Ohly, hjärtligt välkommen till vår kongress!

Lars Ohly: Tack Anna och tack för att jag fått möjligheten och säga några ord på er kongress. Jag kommer direkt från Grönland, som har stora problemen med hög alkoholkonsumtion och missbruk. Det märks väldigt tydligt när man är där. Det känns naturligt för mig att hålla tal på nykterhetsrörelsens kongress. Ni som kan er historia vet att nykterhetsrörelsen och arbetarrörelsen formades tillsammans med den fasta förvisningen att man inte kan bygga ett bättre samhälle på fyllan. Det visste också de politiska motståndarna som visste att arbetare som super inte tar strid. Vi har mer gemensamt än tillkomsten, båda har vi fått kritik för att vi står för förlegade värderingar som saknar aktualitet. Lite stukade kanske vi varit och tänkt att vårt bäst-före-datum är på väg att gå ut. De senaste årens utveckling i vårt land och internationellt borde ge oss styrka att räta på ryggen, för vi har svaren på vår tids stora frågor. För vi står för motsatsen till en samhällsutveckling som monterar ner välfärden och som bygger på att allt större tillgång till alkohol och allt större tillgänglighet för större befolkningsgrupper kommer att leda till försämringar för folkflertalet. Med den vetskapen är vi allt annat än gammalmodiga, allt annat än mossiga. Vi behövs mer än någonsin!

Vänsterpartiet ser koppling till alkohol i mäns våld mot kvinnor, i våld på stan, i trafikbrottsligheten, i barn som borde få leva i trygghet men som utsätts för hot i form av alkoholbruk i sin närhet. Vi kan se det i internationella solidaritetsfrågor där det finns en tydlig koppling mellan alkohol och bristande utveckling, inte bara på Grönland.

Vår helhetssyn på en samhällsutveckling som vi vill stå upp för och arbeta för hänger intimt ihop med ett samhälle där man inte ser ett ökat alkoholbruk som något man kan acceptera eller något som man i värsta fall vill eftersträva.

Alkoholen hotar också Vänsterpartiets kanske viktigaste fråga, nämligen vår gemensamma välfärd. Jag har varit ute på sjukhus och andra vårdinrättningar och pratat med personal- och patientgrupper om hur det ser ut idag. Två saker utkristalliserar sig när man diskuterar, för det första: resurserna räcker inte till den värdiga vård man vill ge och för det andra:

privata vinstintressen har dykt upp i vårdsektorn. Vi har alltså avsatt gemensamma pengar till riskkapitalbolag utomlands, 4 miljarder försvann förra året till utländska riskkapitalbolag. Det är en stor siffra, man skulle kunna anställa 10 000 sköterskor för detta men det är en liten siffra om man jämför med vad alkoholen kostar samhället, nämligen 80 miljarder kronor. Vi använder resurserna på fel sätt. Alkoholen hotar välfärden. Kanske borde vi kräva tillbaka pengarna, inte bara av riskkapitalbolagen utan också av alkoholföretagen!

Den senaste tiden mest debatterade alkoholpolitiska fråga är gårdsförsäljning. Jordbruksminister Eskil Erlandsson har lobbats hårt för detta. Han vill att man ska kunna köpa alkohol var som helst, bara det kombineras med en "upplevelse". Maud Olofsson sa i partiledardebatten att det var antiliberalt att vara mot gårdsförsäljning. Regeringen är bra på PR i alla fall. Man föreställer sig en vingård i Provence där en bonde, inte olik Eskil själv, bjuder på Beaujolais Nouveau. Varför ska vi inte kunna ha det så? I verkligheten får man tänka sig E4-an mellan Uppsala och Gävle, en skylt med texten "Billig alkohol 300 m". När man kliver in affären tackar man nej till att rida islandshäst och köper med sig fem flaskor vin och åker vidare. Försäljningsmonopolet ska avskaffas bakvägen är ju vad det handlar om. Att en gång för alla knäcka en av de viktigaste beståndsdelarna i den svenska alkoholpolitiken. Vi i Vänsterpartiet kommer att jobba så hårt vi kan för att stoppa förslaget om gårdsförsäljning eftersom vi ser att det leder till ökad försäljning och därmed större problem.

Apropå PR och reklam, vet jag att ni driver ett rättsfall mot alkoholreklam och det ska ni ha all heder för. TV-kanalernas argument är att man sänder från England där alkoholreklam är tillåtet. Men de visas i ju Sverige, där alkoholreklam är förbjudet. Låt dumheten ha en gräns, tillåt inte alkoholreklam i svensk TV.

Alkohollagen ändrades förra året och det mesta gick i liberal riktning. Det blev enklare att få tillstånd att tillverka alkohol, lättnader i reglerna att få servera alkohol och lättare att som konsument få tag på alkohol. Färdriktningen är därmed klar; alkoholen kommer att bli mer lättillgänglig, det tycker jag är fel. Analysen hos varje tänkande människa borde vara att problemet är inte att vi dricker för lite utan att vi dricker för mycket!

Högerpartierna blandar sin cocktail med 2 delar nyliberalism och 2 delar "sköt dig själv". Resultatet blir en humörhöjare för alkoholindustrin och för dem som tycker att Systembolaget är en rest från gångna tider, men tro mig; Baksmällan kommer, baksmällan kommer ...

Vi märker att avregleringen fortsätter på område efter område. Inte alltid med förväntat resultat.

Vi har andra förslag. Vi föreslår totalförbud mot att bjuda ungdomar under 18 år på alkohol. Vi behöver alkoholfria zoner, barn- och ungdomstiden hör dit. Vi vill också ta bort folkölen från livsmedelsbutikerna. Det är ju ert ungdomsförbund som genomfört inköpskontroller som med all önskvärd tydlighet visat att man inte klarar av att hålla åldersgränserna. Vi vill höja alkoholskatten, vilket glädjande nog även regeringen vill. Fast troligen vill vi höja den mer, det brukar vi vilja.

När jag var ung var det inte det som var häftigt, att vara med i IOGT, det ska erkännas. Jag tror att det håller på att ändras. Ett tidens tecken är att Alex Schulman har annonserat att han under Almedalsveckan kommer att hålla ett seminarium med titeln "Partybrudarna som vaskade allt". Det är inne att ta ställning. Nykterhetsrörelsen har framtiden för sig. På mitt bröllop var nykteristerna de som festade mest och höll på längst!

Samtidigt ser vi att alkoholproblemen kryper ner i åldrarna. Var tredje ung man och var fjärde ung kvinna har riskabla alkoholvanor. Unga kvinnor dricker allt mer som unga män.

Mönstret har blivit mer "jämfällt". Men det är männen som ska ändra sig! Det gäller även alkoholkonsumtionen.

När vi var ute och pratade med vårdcentralerna fick vi klart för oss att det är det förebyggande arbetet som har tagit stryk. Kuratorer och andra som ska förebygga ohälsa och se till att allt färre blir sjuka har tagits bort och det är ett hot mot folkhälsan. Det kanske inte är lönsamt ur ett företagsekonomiskt perspektiv men det måste vara det ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi tror på politiken som förändringsredskap, så formar och förändrar vi samhället. Vi tror inte lika mycket på informationskampanjer och pekpinar. Vänsterpartiet tror på spridning av kunskap om hur vi undviker faror och annat men det måste backas upp av en politik som är medveten om problemet. Men nu har vi sett ett paradigmskifte. Vi har sett hur politiken drar sig tillbaka och ger plats för avregleringar som allt mer låter en tänkt marknad reglera sig själv. Det gäller på alkoholområdet och en mängd andra områden. Olika statliga och halvstatliga informationsinsatser har upplyst oss om vikten av att dricka mindre, att dricka med måtta. Samtidigt har vi en politik som ökar tillgången på alkohol lavinartat. Det här går inte ihop.

Ibland har debatten handlat om vilket reklambudskap som är det mest effektiva. Ska vi erkänna att det är kul att bli full och därigenom få folk att lyssna, eller ska vi säga att det är OK att dricka men drick helst varannan vatten och på så sätt få ungdomar att kunna kontrollera sitt drickande, eller ska vi visa verkligheten, den jävliga verkligheten i form av allt från våldtäkter till delirium när alkoholen går ur kroppen för att avskräcka folk från alkoholbruk.

Det här är en intressant diskussion men min poäng är att den blir inte verkningsfull om vi inte har en politik som backar upp och säger – Det är inte OK att dricka vid alla tillfällen i vårt samhälle, det måste finnas alkoholfria zoner.

Ska vi nå resultat i folkhälsoarbetet måste vi samarbeta, alla goda krafter måste inse vikten av att bekämpa den syn på alkoholen som leder till större lidande och umbärande för människor i vårt samhället. Vi behöver er kunskap och ert engagemang men ni behöver också oss som har möjlighet att politiskt påverka och fatta beslut. Jag ser er som en viktig samhällsrörelse och jag hoppas att ni ser oss som allierade i den fråga som är er viktigaste och som vi helt delar, nämligen frågan om att skapa ett samhälle där solidariteten är överordnad och där ingen människa begränsas av alkoholkonsumtion i sina strävanden att leva ett fritt och värdigt liv.

Tack ska ni ha!

§ 67

Justering av röstlängd

Röstlängden justerades till 108 röstberättigade.

§ 68

Motion nr 23 angående ombudsrepresentation vid IOGT-NTO:s kongresser

GU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 23 angående ombudsrepresentation vid IOGT-NTO:s kongresser.

Förslag med samma innebörd från IOGT-NTO:s GU och Junis RU.

Per Bengtsson, Blekinge, påtalade att motionen antagits på Blekingedistriktets möte. Kostnaden för distriktet är ganska stor för mat och dryck. I år till exempel har man inte råd med ersättare. Detta är något för förbundsstyrelsen att ta med sig.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 69

Motion nr 24 angående stadgeändring

GU har stor förståelse för att systemet med årsmötesombud från föreningarna kan vara problematiskt i mindre distrikt. Om föreningsnivån i organisationen försvagas ytterligare, kan systemet i framtiden också komma att skapa problem i fler distrikt.

Vidare anser GU inte att risken för att vissa medlemmar ska få ett oproportionerligt stort inflytande är så allvarlig att ett system där alla medlemmar har förslags- och rösträtt vid distriktsårsmötena är helt otänkbart. Dock menar GU, liksom förbundsstyrelsen, att ett eventuellt alternativt system måste regleras noga i stadgarna. Frågan bör därför utredas, till exempel av den strategigrupp för framtidsfrågor som förbundsstyrelsen enligt sitt yttrande över en annan motion har för avsikt att utse.

GU föreslår kongressen besluta

att avslå motion nr 24 angående stadgeändring samt

att uppdraga åt förbundsstyrelsen att till kongressen 2013 utreda systemet med ombud vid distriktsårsmöten.

Ann-Marie Engström, Gotland, sade att motionen tillkommit för att man har många små föreningar med gamla medlemmar, vilket innebär väldigt få ombud på distriktsårsmötet. Ibland kan viktiga frågor som försäljning av lokaler hanteras och då skulle alla som närvarar kunna vara med i beslutet. Hon yrkade bifall till granskningsutskottets förslag.

Mats Lundström, granskningsutskottet, anförde att utskottet ser det som ett angeläget och allvarligt problem för små distrikt och att förbundsstyrelsens angivna skäl till avslagsyrkande med att man inte hade med en färdig modell, inte är bra nog.

Kjell-Ove Oscarsson, förbundsstyrelsen, menade att vårt nuvarande system bygger på en organisation som var mycket större men som fungerar på de flesta håll än idag. Gotland är specifikt till sin medlemsstruktur. Han påtalade också att antingen kan man ha en krisplan i beredskap eller så har man en tro att man kan bli större. Han lovade också att förbundsstyrelsen självklart ska titta på situationen och ha samtal med Gotlands distrikt.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 70

Motion nr 25 angående valberedningsarbete och nomineringar till styrelser

GU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

- att avslå motion nr 25 angående valberedningsarbete och nomineringar till styrelser,
- att uppdra åt förbundsstyrelsen att utarbeta en skrift om valberedningsarbete i vilken även nomineringsförfaranden beskrivs samt
- att likaledes uppdra åt förbundsstyrelsen att i samband med utbildningar och samlingar för valberedningar ta upp olika former för insamling av förslag på kandidater till olika uppdrag.

Birgitta Svensson, Halland, tillika motionär, sade att bakgrunden till motionen var ett behov att få valberedningarnas arbete att fungera bättre och att alla berörda tar ansvar för att lämna nomineringar till valberedningen. Alla som nomineras ska vara möjliga att välja. Valberedningar kommer fram med sitt förslag men måste också tala om vilka andra som nominerats. Hon yrkade därefter bifall till motionen.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 71

Förbundsstyrelsens förslag nr 2 angående § 3:5 mötesrättigheter och beslutsformer

GU anser att förslaget att avskaffa rösträtten för andra än ombud vid kongresser och distriktsårsmöten är utmärkt. Tyvärr har förslaget om ändring av § 3:5 blivit felaktigt formulerat i förbundsstyrelsens förslag.

För det första innebär förslaget att hela § 3:5 ska bytas ut, vilket skulle innebära att en mängd bestämmelser, bland annat om närvaro- och yttranderätt, skulle strykas utan att ersättas med några nya regleringar. Avsikten torde egentligen vara att endast byta ut andra stycket.

För det andra innebär förslaget att ledamöter av distriktsstyrelsen och föredragande revisor inte bara ska fräntas sin rösträtt, utan även sin förslagsrätt, medan ledamöter av distriktsrådet får behålla förslagsrätten. Även här torde avsikten bakom förslaget egentligen vara en annan.

I stället bör andra stycket i § 3:5 få en formulering som motsvarar andra stycket i den föreslagna § 2:5.

GU föreslår kongressen besluta

- att bifalla första att-satsen i förbundsstyrelsens förslag,
- att avslå andra att-satsen i förbundsstyrelsens förslag samt
- att ändra andra stycket i § 3:5 i stadgarna till "Varje ombud har förslags- och rösträtt. Varje ledamot av distriktsstyrelsen och distriktsrådet samt föredragande revisor har förslagsrätt."

Kjell-Ove Oscarsson, förbundsstyrelsen, påminde kongressen om att beslutet som fattades i Göteborg att förbundsstyrelsen inte ska ha rösträtt på kongressen togs med enkel majoritet samt att den nuvarande förbundsstyrelsen tillstyrker att denna kongress fastställer det beslutet. Han tillstod också den felformulering som fanns i förbundsstyrelsens förslag och jämkade sig med granskningsutskottets förslag.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag samt

att konstatera att beslutet var enhälligt.

§ 72

Motion nr 26 angående namnändring

Då motionärerna var på ingående men inte på plats beslöt kongressen

att bordlägga punkt 37 i fördragningslistan.

§ 73

Motion nr 27 angående anställande av marknadsförare av rörelsens anläggningar

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 27 angående anställande av marknadsförare av rörelsens anläggningar.

Bengt Isaksson, Jönköping, tillika motionär, angav att bakgrunden till motionen var att vi har drabbats av en del onödiga försäljningar av kursgårdar och fritidsanläggningar. Han menade vidare att vi har varit för defensiva när det gäller att marknadsföra våra alkoholfria anläggningar och att, om vi inte gör något, kommer det att bli fler försäljningar. Detta är några av våra bästa möjligheter att visa på en alkoholfri livstil och att göra anläggningarna mer attraktiva. Förbundsstyrelsens ställningstagande går emot vad man tidigare har sagt på kongressen om att se framåt och se möjligheter. Han yrkade därmed bifall till motionen.

Per Lodenius, förbundsstyrelsen, tillstod att våra anläggningar är väldigt viktiga och vi måste marknadsföra dem. De kan vara svåra att hyra ut eftersom de är alkoholfria. Vi har också gjort punktinsatser, bland annat broschyren "Smultronställen". Som aktiv i Norrtäljeföreningen, visste han att vi måste driva marknadsföring och satsningar lokalt just för att hitta de rätta kunderna. Det man från förbundet kan göra är att stötta distrikts och förenings insatser men inte med centrala marknadsföringsinsatser, för det är fel väg att gå. Han tillstyrkte förbundsstyrelsens av beredningsutskottet tillstyrkta förslag.

Vivan Åhman, Jämtlands län, instämde med Bengt Isaksson att det är viktigt med de gårdar och anläggningar vi har. Det som är konstigt är att vi inte förlägger kurser och arrangemang till våra gårdar internt. Det är inte svårare att ta sig från Järpen till Sällsjögården än det är att ta sig från centralen i Stockholm till Tollare. Nu när inte ens kommuner och landsting vill utnyttja Sällsjögården på grund av dess alkohol- och drogpolicy är det viktigt att vi själva utnyttjar våra gårdar så att de inte går i konkurs. Hon yrkade bifall till motionen.

Per Lodenius, förbundsstyrelsen, höll med om att det är bra och viktigt att lägga möten och arrangemang på våra egna gårdar och anläggningar men att motionen handlade om att inrätta en central marknadsföringstjänst.

Bengt Isaksson, Jönköping, påminde om den gamla broschyren "Sobergårdar", där den som medverkade som expert i det arbetet uttryckt att vi har så fina gårdar som är värda att marknadsföra och betonade särskilt att det är viktigt att vi själva utnyttjar våra gårdar. Kanske behövs det inte en anställd för att sköta marknadsföringen men vi behöver bra material som kan hjälpa till i marknadsföringen.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 74

Återupptagande av förhandlingarna

Kongressen beslöt

att återuppta punkt 37 i fördragningslistan, motion nr 26 angående namnändring.

§ 75

Fortsatt behandling av motion nr 26 angående namnändring

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 26 angående namnändring.

Två av motionärerna, Benjamin Boman och Mats Heden, påpekade att de föreslår en utredning, inte ett nytt namn nu, och de undrade varför förbundsstyrelsen vill avslå en utredning av det här slaget.

Per Lodenius, förbundsstyrelsen, menade att när man startar en utredning vill man oftast åstadkomma något nytt. Vi har idag ett starkt varumärke, 85 procent av svenska folket känner till oss. Om vi skulle byta, hur mycket kraft och kostnader kommer att gå åt till ett nytt? Han yrkade bifall till förbundsstyrelsens av beredningsutskottet tillstyrkta förslag.

Karin Hagman, beredningsutskottet, yrkade även hon bifall till utskottets förslag.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 76

Motion nr 28 angående målområde – föreningsverksamhet

Beredningsutskottet vill understryka att IOGT-NTO, i enlighet med vår strategiska inriktning, ska vara en stark folkrörelse vilket innebär att den lokala föreningsverksamheten är betydelsefull. Föreningsverksamheten är också en viktig metod i arbetet med våra tre verksamhetsområden men utgör inget målområde i sig själv.

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta
att avslå motion nr 28 angående målområde – föreningsverksamhet.

Erland Nilsson, Stockholm, anförde att motionären menat att föreningsverksamheten har försvunnit ur diskussionen lite grann. Förr fanns det kultur- och idrottskommittéer med mera som tog fram verksamhet för föreningarna. Det har försvunnit även om man nuförtiden kan söka bidrag för en del av detta. Motionen avslogs på Stockholms distriktsårsmöte och motionären har själv tagit den vidare till kongressen. Eftersom verksamheten inte kan vara ett målområde i sig själv, yrkade han bifall till beredningsutskottets förslag.

Per Lodenius, förbundsstyrelsen, höll med Erland Nilsson om att detta inte kan vara ett målområde. Han yrkade bifall till förbundsstyrelsens av beredningsutskottet tillstyrkta förslag.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 77

Motion nr 29 angående anordnande av skrivartävlingar för skolornas högstadier

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 29 angående anordnande av skrivartävlingar för skolornas högstadier.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 78

Motion nr 30 angående centralt producerad värvartidning

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 30 angående centralt producerad värvartidning.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 79

Motion nr 31 angående diplom

Det finns olika sätt att uppmärksamma medlemskapet. Diplom för långvarigt medlemskap är ett av dessa. Utdelning av diplom sköts för närvarande av lokalföreningarna. Rutinerna för detta ser dock mycket olika ut och vissa föreningar har ingen diplomutdelning alls. Det finns även möjlighet att ansöka om förtjänstplaketter. Förbundet uppmärksammar bland annat medlemmars 50- och 75-årsdagar.

Beredningsutskottet anser att det finns anledning att se över dessa olika former och rutinerna kring dessa. Beredningsutskottet anser därför att frågan bör hanteras inom projektet "Det nya medlemskapet".

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta
att avslå motion nr 31 angående diplom.

Ann-Marie Ohlsson, Skaraborg, framförde synpunkten att det är många idag som går med i IOGT-NTO när de är äldre och av den anledningen kanske inte hinner med att få ett 25-årsdiplom. Skulle man sänka antalet års medlemskap till 10, 15 eller kanske 20, så att man kan visa, att man har sett den personen och att hon eller han gör nytta i föreningen.

Karin Hagman, beredningsutskottet, kunde hålla med motionären om att det är viktigt att uppmärksamma medlemmarna men yrkar ändå avslag på motionen. Det kan finnas anledning att se över vad man kan göra ute i föreningar, kanske i samband med projektet "Det nya medlemskapet". Diplomen är fina men de kan se ut lite som om vi vill visa vårt varma deltagande.

BU föreslår dessutom följande tilläggsyrkande:

att uppdra åt förbundsstyrelsen att se över och eventuellt ta fram nya diplom och att uppdra åt förbundsstyrelsen att informera föreningarna om vad som görs från förbundets sida för att uppmärksamma enskilda medlemmar och vilka utmärkelser föreningar har möjlighet att beställa eller ansöka om via förbundet.

Monica Ståhl, förbundsstyrelsen, meddelade att förbundsstyrelsen jämkar sig med beredningsutskottets förslag.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 80

Motion nr 32 angående byggande av hus

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta
att anse motion nr 32 angående byggande av hus besvarad.

Jan-Ove Ragnarsson, beredningsutskottet, påpekade dessutom att byggherren är den som "låter utföra ett byggnads- eller anläggningsarbete" och att förbundsstyrelsen därmed fått begreppet om bakfoten.

Lena Nilsson, förbundsstyrelsen, meddelade att förbundsstyrelsen jämkar sig med beredningsutskottet.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 81

Motion nr 33 angående IOGT-NTO:s utåtriktade arbete

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att bifalla motionens första att-sats att IOGT-NTO ska intensifiera sitt opinionsbildningsarbete samt

att i övrigt anse motion nr 33 angående IOGT-NTO:s utåtriktade arbete besvarad.

Gunnar Eklöf, Västernorrland, tyckte att det är viktigt att vi jobbar politiskt. Som en person med hemvist i den politiska vänstern har han implementerat vissa arbetssätt därifrån i nykterhetsrörelsen. IOGT-NTO som organisation är för lågmäld och syns för lite i samhället i de frågor vi har koppling till. I motionen nämns några frågor och speciellt AIDS-dagen. Vårt internationella institut har producerat ett av de bästa materialen när det gäller sambandet mellan AIDS och bruket av alkohol och narkotika. Det finns att tillgå på många språk, även svenska. Låt oss använda detta. Det är viktigt att vi ser vilken uppgift vi kan ha, annars tar någon annan chansen. Ibland gör vi saker som ligger på gränsen för vad som är tillåtet. Som exempel kan nämnas när vi samlade in alkoholförpackningar och fick ihop 16 säckar, mest var det öl och cider och endast några petflaskor med okänt innehåll. Sen händes innehållet i säckarna ut på ett torg i Örnsköldsvik. Om det var lagligt vet man väl inte. Det finns många fler exempel.

Lena Nilsson, förbundsstyrelsen, höll med om att vi självklart ska synas mer. Fortsätt på det sättet i distrikten och i föreningarna. Gör mer med våra samarbetspartners lokalt, utnyttja våra noder. På centralt håll vill man behålla våra stora kampanjer, som till exempel "Stoppa alkoväldet", för att få så stor effekt som möjligt.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, menade att det viktigaste är att framhålla det lokala arbetet och framhöll att de som jobbar med studieverksamhet i rörelsen menar att det idag saknas kunskap både om politik och om hur man genomför kampanjer. Vi kan engagera oss i alkohol- och narkotikafrågor men vi kan också lyfta fram folkhälsofrågor i allmänhet för att på så sätt påtala att vi är en viktig del av civilsamhället.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 82

Uppllysning angående uttalande från kongressen

Andrine Winther, redaktionsutskottet, meddelade att man under den kommande pausen kommer att dela ut ett förslag på uttalande från kongressen och uppmanade kongressdeltagarna att komma med förslag på förändringar och förbättringar. Temat på uttalandet är "Åt vilket håll går alkoholpolitiken?".

Ajournering

Kongressen ajournerades klockan 15.30.

Torsdagen den 30 juni

SJUNDE SESSIONEN

Ordf: Margareta Winberg
Birgitta Olli

Sekr: Gunilla Zimmermann
Magnus Molin

§ 84

Mötes återupptagande

Förhandlingarna återupptogs 15.35.

§ 85

Justering av röstlängd

Antalet röstberättigade fastställdes till 108.

§ 86

Veteranmedalj

Anna Carlstedt tackade de ansvariga för webb-sändningen. Hon har fått veta att det är många som tittar på den och som ger ett gott betyg åt IOGT-NTO och kongressen. Många debatterar kongressen på twitter och facebook, och det är på väg att bli ett av de mest debatterade ämnena på twitter. Många tittar på sändningen på kvällen. Anna passade på att framföra en hälsning till alla som tittar.

Även idag ska en veteranmedalj utdelas till en kvinna. Anna Carlstedt beskrev henne som en mångsysslare men med hjärtat i folkrörelserna, främst då arbetarrörelsen, men också med ett stort engagemang för nykterhetsrörelsen. Hon har varit invandrarminister under en tid då det var extra tufft med en grupp som tyckte att man inte skulle ta emot några flyktingar alls och en som var emot alla utvisningar. Medaljören har också varit ordförande i kvinnoförbundet. Man kan beskriva henne som både lokal och global. Lokalt har hon ett starkt engagemang i Södermanlands distrikt och i sin lokalförening. Ett uttryck för det är att hon avböjt omval i förbundsstyrelsen för att ägna sig mer åt det lokala arbetet. Globalt har hon varit ordförande för IOGT-NTO:s internationella råd. Hon har betytt mycket för arbetet i förbundsstyrelsen de senaste åren, särskilt som mentor för de yngre. Maj-Lis Löow har en inbyggd politisk kompass och är en politiker i ordets allra bästa bemärkelse. Hon utövar alltid ledarskap med hjälp av en organisations idé. Är frågan viktig för organisationens framtid? Varför finns organisationen? Svaret på dessa frågor blir vägledande för henne när det gäller att fatta viktiga beslut, som till exempel vid uteslutningen av Åke Green och andra svåra frågor. Anna Carlstedt anser det vara en stor ära att få utdela veteranmedaljen till Maj-Lis Löow.

Maj-Lis Löow tackade men tyckte att hon borde ha fått en hint så hon kunnat klä sig passande för det högtidliga tillfället. Hon hänvisade så till något som Sven-Olov Carlsson brukade citera och som hon inte kom ihåg själv från kongressen i Umeå. Enligt honom ska hon ha sagt att hon alltid har varit en nykter politiker men aldrig en nykterhetspolitiker. Det roligaste med arbetet i förbundsstyrelsen har vid sidan av det internationella arbetet varit alkoholpolitiken. Maj-Lis avslutade med att säga att det aldrig tar slut på uppgifter att ägna sig åt.

Motion nr 34 angående Folknykterhetens vecka (FNV) – ett familjegemensamt arrangemang!

Roland Ågren, Västernorrland, berättade att han är född och uppväxt i Huddinge men sedan 1993 ångermanlänning. Motionen är likalydande i alla tre förbunden i distriktet. Bakgrunden till motionen är det faktum att de kritiska punkterna för fortsatt medlemskap inträffar vid övergången från juniorerna till UNF och från UNF till IOGT-NTO. Många faktorer bidrar till detta. Att behålla kontinuiteten är viktigt i en rörelse, och man måste med alla medel arbeta för att stödja gemenskapen. Roland ansåg det vara konstigt att beredningsutskottet inte bifaller motionens andra att-sats. Han yrkade avslag på beredningsutskottets andra att-sats.

Siv Bard, förbundsstyrelsen, ansåg att intentionen att göra hela rörelsen känd är bra. Mycket i den riktningen görs redan, till exempel Vit jul och ljusmanifestationen. Fler och fler har rörelsegemensamma aktiviteter under Folknykterhetens vecka. Detta sker utan att pengar delas ut till distrikten. I förslaget till rambudget finns dessutom förslag till en gemensam kampanj. Rörelsen kommer mer och mer att använda medierna för att nå ut tillsammans. Siv Bard yrkade därmed avslag på motionen.

Jan-Ove Ragnarsson föredrog beredningsutskottets yttrande och tillade att det finns föreningar som inte gör exakt det förbundet föreskriver. Det är också bra. Allt behöver inte stöpas i samma form. Om man uppmärksammar barns situation tillsammans med vuxnas drickande kan de olika förbunden göra det på olika sätt. De olika förbundens utskott är överens om yttrandet.

En rörelsegemensam satsning på Folknykterhetens vecka visar omvärlden att IOGT-NTO-rörelsen tillsammans gör skillnad. Vi ser detta som ett bra steg i vår samverkan mellan förbunden. Beredningsutskottet anser dock att detta kan utformas på olika sätt och att detta bör hanteras av förbundsstyrelsen.

BU föreslår kongressen besluta

att bifalla motionens första att-sats om att satsa på att stärka Folknykterhetens vecka som vår rörelsegemensamma vecka samt

att avslå andra och tredje att-satsen i motion nr 34.

Yttrande med likartad innebörd har lämnats av UNF:s framtidsutskott och Junis utvecklingsutskott.

Per Eriksson tyckte att det är roligt att det talas om rörelsegemensamma aktiviteter. Då är det intressant att fråga sig hur man närmar sig Nykterhetsrörelsens Scoutförbund, NSF. Där är man glad åt de attityder man gett uttryck för när man tänker rörelsegemensamt.

Gunnar Eklöf, Västernorrland, frågade hur många som kommer ihåg temat för årets Folknykterhetens dag. Han yrkade bifall till motionen.

Mötesordförande Margareta Winberg redogjorde för propositionsordningen.

Efter genomförd försöksvotering beslutade kongressen

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 88

Motion nr 35 angående verka för att folknykterhetens dag införs i almanackan

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att bifalla motion nr 35 angående verka för att Folknykterhetens dag införs i almanackan.

Kongressen beslutade

att bifalla BU:s förslag.

§ 89

Motion nr 36 angående policy för tillgänglighet

Per Lodenius, förbundsstyrelsen, menade att motionen är viktig och bra. Vi ska vara en organisation som är öppen för alla, och då måste vi också vara tillgängliga för alla på alla sätt. Hur tillgänglig är till exempel hemsidan? Det finns många tekniska lösningar för att komma tillrätta med tillgänglighetsproblemen, men man måste först identifiera dem. Hur kommer man exempelvis fram mellan borden och till talarstolen när man sitter i rullstol? Det finns mycket att göra. För att ha en sådan policy måste man gå igenom alla delar: starka dofter, vilket kaffe man serverar med mera. Motionen är bra men tar inte upp alla delar. Förbundsstyrelsen vill nu ansluta sig till beredningsutskottet för att belysa alla delar. Vi kan inte vänta till nästa kongress utan ska omgående ta fram en policy och implementera den.

Ola Andersson, beredningsutskottet, ville ändra förslaget genom ett tillägg om att avslå första att-satsen i motionen.

Beredningsutskottet delar motionärens uppfattning att allas möjlighet att delta i IOGT-NTO:s verksamhet är viktig och att en tillgänglighetspolicy är ett av verktygen för att nå dit. Motionärens förslag till tillgänglighetspolicy är bra att utgå ifrån men vi tycker att det kräver ett fördjupat arbete som tar hänsyn till inhämtande av sakkunskap samt referenspersoner i organisationen.

Vår mening är inte att fördröja införandet av en tillgänglighetspolicy utan att vi ska få en riktigt bra policy på detta område. Vi föreslår därför att förbundsstyrelsen får i uppdrag att ta fram en tillgänglighetspolicy samt att den implementeras snabbt och effektivt på lämpligt sätt i organisationen.

I övrigt ställer sig beredningsutskottet bakom förbundsstyrelsens yttrande till besvarande.

BU föreslår kongressen besluta

att förbundsstyrelsen tar fram en tillgänglighetspolicy samt

att ovan nämnda tillgänglighetspolicy implementeras snabbt och effektivt på lämpligt sätt i organisationen.

BU föreslår, i likhet med förbundsstyrelsen, kongressen besluta

att anse att-satserna om referensgrupp för tillgänglighet på nätet, riktlinjer och standarder för hemsidan, arbetsgrupp med egen budget som konstant analyserar förbundets arbete kring tillgänglighet, att en konferens om tillgänglighet anordnas samt att skapa ett samarbete med handikapprörelsen anses besvarade.

Kongressen beslutade i enlighet med beredningsutskottets ändrade förslag

att förbundsstyrelsen tar fram en tillgänglighetspolicy,

att ovan nämnda tillgänglighetspolicy implementeras snabbt och effektivt på lämpligt sätt i organisationen samt

att anse att-satserna om referensgrupp för tillgänglighet på nätet, riktlinjer och standarder för hemsidan, arbetsgrupp med egen budget som konstant analyserar förbundets arbete kring tillgänglighet, att en konferens om tillgänglighet anordnas samt att skapa ett samarbete med handikapprörelsen besvarade.

§ 90

Motion nr 37 angående "IOGT-NTO:s nya visuella identitet" (innehållande bl.a. ny "logga")

Sigrid Söderholm, Norrbotten, motionär, frågade hur det kan vara möjligt att förbundsstyrelsen några månader före en kongress fattar ett så viktigt beslut som en logotyp. Vågade man inte vänta för att man fruktade att få motstånd? Hon undrade om det nu fanns någon som vågade besvara frågan. Hon hänvisade till Anna Carlstedts inledningstal som handlade om att vi har mycket demokrati och engagemang. Sigrid poängterade att vi har slagit fast att vi är en folkrörelse och ska så förbli. Det har genomförts rådslag i lokalföreningarna och i distriktsråden. Ett av motiven för det senare var att man skulle komma närmare varandra i distrikt och förbundsstyrelse. I januari 2011 hölls den senaste ordförandekonferensen. Inte ens då presenterades förslaget till logotyp. Då hade motionstiden redan passerats. Sigrid Söderholm undrade varför det var så bråttom och varför arbetet var så hemligt. Varför fick medlemmarna inte vara med och tycka till? Sigrid betraktade det som snudd på maktmissbruk och ansåg att pengarna kunde läggas på viktigare saker, till exempel på att utbilda fler medlemmar som marknadsförare och erbjuda fler alkoholfria mötesplatser. I förbundsstyrelsens svar nämns en siffra för kostnaderna att ändra logotypen. Det är bara en början. Många andra kostnader nämns inte. Sigrid frågade om det finns en av förbundsstyrelsen beslutad budget för hela paketet. Hon konstaterade slutligen att beredningsutskottet ställer upp på förbundsstyrelsens odemokratiska handling men hoppades att övriga ombud är mer demokratiska. Sigrid Söderholm yrkade därmed bifall till motionen och avslag på beredningsutskottets yttrande.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, svarade på frågan varför det var så bråttom. Den beslutade logotypen är ett led i ett större varumärkesarbete för att nå målet att vara en välkänd organisation. Detta arbete startade hösten 2008. Logotypen i sig är bara toppen på ett isberg. Vi ser inte andra saker som tagits fram. Allt har att göra med den strategiska kommunikationen. I den ingår varumärkesplattformen. Därutöver finns en kommunikationsstrategi för att uppnå organisationens övergripande mål, en kommunikationspolicy samt en kommunikationsplan. Kommunikationsstrategin speglar värdegrunden, policyn är en långtidsplan och kommunikationsplanen anger mål och inriktning. Visuella identitet avser de regler som beskriver användandet av logotypen, som är ett varumärke laddat med värderingar. Det är viktigt att vara tydliga med vad IOGT-NTO är. Detta är ett långsiktigt

arbete där varumärkesförändringen är en del. Förbundsstyrelsen fattade beslutet i februari och anser inte att man behöver ha kongressbeslut på det.

Lars Larsson, Jönköping, hörde också till dem som blev överraskade av bytet av logotyp. Han hade missat Accentartikeln om det. Han är medveten om att rörelsen är känd och tycker inte att man förstört uppfattningen om oss genom att införa en annan symbol. Om man skulle fråga alla vad de tycker om en eventuell ändring av logotypen skulle det inte ha varit enklare att komma fram till ett tydligt svar. Lars Larsson ställde sig bakom förbundsstyrelsens förslag till beslut.

Sigrid Söderholm, Norrbotten, motionär, påpekade att det inte är logotypen i sig utan sättet man kommit fram till den som hon kritiserar. Förbundsstyrelsen har tillsammans med de handläggare som haft uppdraget struntat i demokratifrågan. Motionen ifrågasätter inte hur logotypen ser ut, men demokratifrågan har hanterats på ett uruselt sätt.

Martin Kjellin, Uppsala län, önskade att det fanns ett övergripande kollektivt minne som omöjliggör misstag. Han höll med motionärerna och förstod att det här bara är toppen på ett isberg, men menade att så har det inte framförts tidigare. Han ogillade ordet varumärke, som är hämtat från näringslivet. Däremot gillade han logotypen och kunde därför inte stödja motionens andra att-sats.

§ 91

Ordningsfråga

Martin Kjellin, Uppsala län, föreslog

att även motionärerna undantas från treminutersregeln vid första tillfället.

Kongressen beslöt

att bifalla förslaget.

§ 92

Fortsatt behandling av motion nr 37 angående "IOGT-NTO:s nya visuella identitet" (innehållande bl.a. ny "logga")

Per Lodenius, förbundsstyrelsen, menade att vi är ett varumärke vare sig vi vill eller inte. Med det marknadsförs vår syn på alkoholen. Varumärkesarbetet innefattar även IOGT-NTO:s vision och hur den framställs. Avsikten med en logotyp är att man på en gång ska se att det är IOGT-NTO. Han jämförde med Viking Line och Coca-Cola som alla känner igen direkt. Han undrade slutligen vad vi ska ha en förbundsstyrelse till om vi ska ta upp sådana frågor på kongressen. Per Lodenius yrkade därmed bifall till beredningsutskottets och förbundsstyrelsens förslag.

IOGT-NTO:s logotyp reviderades som ett led i ett större varumärkesarbete för att nå målet att IOGT-NTO är välkänt år 2015 (IOGT-NTO:s strategiska inriktning 2010–2015). Utformningen av logotyp och färgval är grundade i IOGT-NTO:s kärnvärden nykterhet, gemenskap och påverkan, vilket symboliseras med att namnet nu ligger i globen och att färgerna är varmare. Det är också viktigt att bära med vår mer än 130-åriga historia, vilken symboliseras i revideringen av en tidigare glob som logotyp. Kostnaden för arbetet inklusive personalkostnad uppgår till cirka 400 000 kr, vilket är en låg kostnad sett till arbetets omfattning. IOGT-NTO är som motionärerna skriver välkänt, varför frågan om namnbyte skulle bli än mer kostsamt eftersom ett helt nytt namn på organisationen skulle medföra

betydligt större insatser i marknadsföringsinsatser för att få samma höga värde i kännedom.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion nr 37 angående "IOGT-NTO:s nya visuella identitet" (innehållande bl.a. ny "logga") första att-sats besvarad samt

att avslå motionens andra att-sats.

Andrine Winther, beredningsutskottet, tog fasta på demokratiaspekten. I motsats till motionären ansåg hon att förfarings sättet har varit demokratiskt. Vi har utsett en förbundsstyrelse på demokratisk väg och har gett den förtroende att driva utvecklingen framåt mellan kongresserna. Hon frågade sig vad alternativet hade varit. Hur skulle man ha tagit ställning? Kanske genom grupparbete?

Madeleine Forsberg, Södermanland, berättade att hennes förening får många besökare trots att man använder den gamla skylten men att man planerar att byta ut skylten när man får råd. Hon insåg att det var klart det fanns en demokratibotten i den här frågan men antog att den måste bygga på ett större beslut, som fattats tidigare. Alla har ju enligt henne möjlighet att läsa och läsa på, och man kan säkert skaffa sig information längs vägen. Hon ansåg att det vore idioti att riva upp beslutet när man redan satsat så mycket på arbetet.

Urban Nilsson, Jönköping, yrkade bifall till förbundsstyrelsens förslag.

Curt Thapper, Kronoberg, ansåg att det är en viktig fråga att diskutera och undrade om man diskuterat den i distrikten. Man borde enligt honom ha gjort det. Han frågade också om färgen hade ändrats. Hans erfarenhet var att den inte går bra att kopiera och han föreslog därför att man ska se till att den nya logotypen går att kopiera på ett vettigt sätt även om man inte har färgkopiator.

Linus Perlerot, Uppsala län, hävdade att förbundsstyrelsen hanterat frågan dåligt, och att man försöker få den att framstå som en icke-fråga. Transparens är en viktig fråga för demokratin. Linus tyckte dessutom inte att det är bra att tala i företagstermer. Om man gör det ska man också handla som ett företag och låta det högsta beslutande organet ta ställning.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, tackade för en viktig debatt i en viktig fråga. Man måste dock ta ställning till vad som är en kongressfråga och vad som förbundsstyrelsen kan hantera på egen hand. Enligt förbundsstyrelsen är VAD som ska göras kongressfrågor. HUR det ska göras kan distrikten, föreningarna eller förbundsstyrelsen avgöra. Förbundsstyrelsen tänkte i detta fall att det är en förbundsstyrelsefråga eftersom man behåller namnet. Skulle man ha ändrat namn eller plockat bort globen hade det varit en kongressfråga. Det gamla typsnittet är det som brukar användas på flygplatser i avsikt att inte signalera något utan bara ge saklig information. Att enbart använda sig av globen skulle kunna stå för andra företag eller organisationer. Därför ska namnet vara med. Med globen omfamnar vi vår historia. Vi håller oss inom historien och idén. Anna påstod inte att förbundsstyrelsen tänkte rätt, men det var så här de tänkte. Hon vädjade till ombuden att inte riva upp beslutet. Allt material kan bytas ut efter hand och den nya logotypen fasas in samtidigt. I ordenshusen hänger fortfarande gamla skyltar från många epoker kvar och det fungerar utmärkt.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, informerade om att det i kommunikationsbudgeten finns medel upptaget för mycket av det nya. Han menade också att logotypen har ändrats ett antal gånger genom tiderna och frågade sig om den någonsin ändrats utifrån kongressbeslut.

Per Wihlborg, Skåne, uppfattade det som om förbundsstyrelsen tyckte att behandlingen av frågan var genant, men menade själv att man inte ska backa på det man de senaste åren varit

överens om. Man har till exempel redan tagit fram dörrmattor med mera för att implementera den nya identiteten. Det kanske gick fort men Per ansåg att det bara är att köra nu. Därmed yrkade han bifall till beredningsutskottets yttrande.

Ingrid Jägerhed menade att den nya logotypen är oerhört snygg.

Kongressen beslöt i enlighet med beredningsutskottets förslag

att anse motionens första att-sats besvarad samt

att avslå motionens andra att-sats.

§ 93

Hälsning

Torsten Friberg började med att berätta att de han träffar alltid frågar vad han gör nuförtiden, underförstått att det är skönt att vara pensionär. Han berättar då om de många uppdrag han har. Han lever alltjämt ett folkrörelseliv bland annat bestående av folkbildning och Miljonlotteriet. Sedan några år är han ordförande i Folkbildningsrådet, där han fördelar stora summor i form av statsbidrag, samtidigt som han som ordförande i Sveriges Akademikers Nykterhetsorganisation, SAN, har ansvar för en minimal budget. Torsten är alltså även han förbundsordförande, men i Sveriges minsta nykterhetsorganisation, som just passerat 100 medlemmar. SAN har ingen stor verksamhet men försöker hålla ställningarna. Det är viktigt att behålla mångfalden i nykterhetsrörelsen. Att Vita Bandet lades ner tolkades av utomstående som att det går utför med nykterhetsrörelsen och det är inte bra. En viktig del av SAN:s verksamhet är den uppsatstävling man genomfört sedan drygt 20 år, en annan är att engagera sig i nykterhetsrörelsens studenthem Tempus. Torsten tror inte att det är så många av kongressdeltagarna som ska bli studenter men för deras barn och barnbarn kan det vara aktuellt. Som medlem har man förtur att bo där. Torsten upplevde det som fantastiskt trevligt att vara på hemmaplan, och när han såg tillbaka kunde han konstatera att frågorna var hyggligt desamma.

Förutom hälsningen hade Torsten Friberg fått i uppdrag av förbundskassören att säga något om fonderna, eftersom han är ordförande i Eldsjäl Fond AB. Frågan om hur länge man ska stödja fondbolagen när de går med förlust har aktualiserats. Fondförmögenheten har nämligen växt alldeles för långsamt. Nu har man beslutat att inte stödja dem längre. Kassören var inne på att vi har lösningen. Ett antal andra fondbolag är intresserade av våra etiska fonder, och de kommer att förvaltas av God Fond. Vi ska överföra våra fonders medel när vi fått tillstånd från Finansinspektionen. IOGT-NTO kommer att få cirka 400 000–500 000 kronor per år för att vi byggt upp fonderna. Överskottet kommer att delas ut till goda ändamål, bland annat till IOGT-NTO.

Ordförande framförde ett tack till Torsten Friberg för hälsningen och bad om en hälsning tillbaka till SAN.

§ 94

Motion nr 38 angående profilering

Jan-Erik Wester, Västmanland, representerade motionären som är en ny medlem som tycker att man ska synas bättre. Han yrkade avslag på beredningsutskottets yttrande.

Karin Hagman, beredningsutskottet, ansåg att profilering är viktigt, och att det är en intressant motion. Hon skildrade hur hon kunde se framför sig hur det ser ut när vi kliver på

bussen enhetligt klädda, men det handlar inte bara om kläder. Det bör finnas en flexibilitet. När vi samarbetar med andra organisationer inom rörelsen måste vi finna oss i att använda andra färger, men vi ska alltid ha vår logotyp.

Beredningsutskottet anser liksom motionären att profilering av IOGT-NTO är viktig och att vår grafiska profil ska prägla utformningen av våra material. Profilarbetet bör alltså inte begränsas till enbart kläder eller till val av färger.

Beredningsutskottet anser samtidigt att det måste finnas flexibilitet. I vissa sammanhang kan det finnas specifika behov, vi kan delfinansiera material och det kan finnas andra omständigheter där den grafiska profilen inte kan följas fullt ut.

BU föreslår kongressen besluta

att avslå första och andra att-satsen i motionen angående profilering samt

att anse motionens tredje att-sats i motion nr 38 angående profilering besvarad.

Per Wihlberg, Skåne, tyckte det är en intressant fråga och var förvånad över svaret. Han undrade hur förbundsstyrelsen tänker arbeta vidare med frågan om profilmaterial och hävdade att man i distrikten har stort behov av profilsaker.

Krister Lundgren, Gävleborg, berättade att man på distriktsordförandesamlingarna har fått bocka för vilka profilkädrer man vill ha. Själv tyckte han att de som finns är fruktansvärt fula. Om man ska betala själv är det inte bra. Han ville vara med och bestämma vad han ska ta på sig. Krister Lundgren yrkade bifall till förbundsstyrelsens förslag men tyckte inte färgen var så viktig.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, talade om den visuella identiteten och den grafiska profilen och menade att IOGT-NTO har olika färger på sin palett. Han meddelade att förbundsstyrelsen jämkar ihop sig med beredningsutskottets yttrande. Under höstens distriktsordförandesamling kommer man att visa upp en ny webbutik där man kan beställa olika profilkädrer och pennor med mera.

Madeleine Forsberg, Södermanland, ville ha ett förtydligande när det gäller begreppet profilkädrer. Vi talar om kläder som lanseras av distrikt eller förbund, men innebär det att det inte skulle kunna användas enhetliga kläder för olika projekt? Är det så höll hon inte med motionären.

Per Wihlberg, Skåne, yrkade på ett tillägg till beredningsutskottets yttrande.

Per Wihlberg föreslog kongressen besluta

att se till att det finns ett brett utbud av profilprodukter i vår "butik".

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, tillstyrkte Per Wihlbergs tilläggsförslag.

Jan-Erik Wester, Västmanland, menade att alla kanske inte vill ha samma slags kläder. Scouterna har sina speciella kläder. Man kunde utse en grupp som tar fram förslag till profilkädrer.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, förklarade att möjligheter till olika typer av kläder är begränsade. Uppdraget att sälja kläder har lämnats till en extern leverantör, som förser oss med saker som vi kan beställa och få vårt tryck på.

Roland Ågren, Västernorrland, berättade att han varit med i IOGT:s rikskör och sjungit på kongresser. Då kom man överens om hur damer och herrar i kören skulle vara klädda. Det fungerade bra.

Birgitta Svensson, Halland, bidrog med ett annat minne. I hennes förening köpte man kläder som var bra och broderade själv den aktuella symbolen.

Beredningsutskottet tillstyrkte Per Wihlborgs tilläggsförslag.

Jan-Erik Wester anslöt sig till beredningsutskottets förslag med Per Wihlborgs tillägg.

Kongressen beslöt, i enlighet med beredningsutskottets s förslag

att avslå första och andra att-satsen i motionen angående profilering samt

att anse motionens tredje att-sats i motion nr 38 angående profilering besvarad.

Kongressen beslöt vidare

att se till att det finns ett brett utbud av profilprodukter i vår "butik".

§ 95

Motion nr 39 angående skyltar

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att bifalla motion nr 39 angående skyltar.

Kongressen beslöt i enlighet med beredningsutskottets förslag

att bifalla motion nr 30 angående skyltar.

§ 96

Motion nr 40 angående marknadsföring av IOGT-NTO-rörelsens idéfrågor på kongressort

Björn Karlsson, Jämtlands län, kongressgeneral och motionär, uttryckte kongressbestyrelsens förvåning över förbundsstyrelsens ovilja att marknadsföra rörelsen på kongressorten. Åre har valts av speciella skäl och distriktet hade presenterat några förslag till hur man skulle kunna marknadsföra sig men mötts av ointresse. Trots detta har man gjort så mycket man kunnat men det hade kunnat göras mer. Han vädjade om stöd till kommande orter för att stötta förslaget om marknadsföring av idéfrågorna, alltså inte speciellt kongressen. Eftersom han inte hade förslagsrätt hoppades han att något ombud från Jämtland kunde stödja motionen.

Andrine Winther föredrog beredningsutskottets yttrande och förklarade varför man valt att anse motionen besvarad. Det är svårt att veta vad motionären syftat på vad gäller samtal med förbundsstyrelsen. Har det med serveringstillstånd att göra? Men principen att utnyttja

kongresserna bättre för att nå ut med idéfrågorna är viktig. Beredningsutskottet riktar en stark uppmaning till förbundsstyrelsen att ha ett bättre samarbete med kongressorten i det fallet. Hon yrkade bifall till beredningsutskottets yttrande.

Beredningsutskottet anser att det även är IOGT-NTO-förbundets angelägenhet att arbeta med marknadsföring och opinionsbildning i samband med kongressen. Beredningsutskottet anser också att det är viktigt med en samordning av distriktets och förbundets insatser. Förbundets kompetens och erfarenhet bör utnyttjas bättre liksom den tyngd som en förbundsmedverkan kan ge. Detta bör beaktas vid marknadsföringen av framtida kongresser.

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att anse motion nr 40 angående marknadsföring av IOGT-NTO-rörelsens idéfrågor på kongressort besvarad.

Vivan Åhman, Jämtlands län, yrkade bifall till motionen och betonade att det är fråga om att marknadsföra IOGT-NTO-rörelsen och inte kongressen i sig. Det är viktigt att det sker i framtiden.

Gunnar Eklöf, Västernorrland, menade att det bara är fantasin som sätter gränser för vad som ska göras. Han tycker inte om att ordet marknadsföring används utan föreslog i stället att man ska tala om opinionsbildning. Gunnar gav flera konkreta exempel på hur man kan väcka uppmärksamhet i våra idéfrågor. Han ser fram mot kongressen i Borås och hoppas att det då kommer flera som hittar på något.

Urban Nilsson, Jönköping, yrkade bifall till motionen. När han åkte taxi i natt, visade det sig att chauffören inte hade någon aning om kongressen. Han hade tagit tre vita veckor och var emot supandet i Åre. Den här upplevelsen fick Urban att reflektera över vilka positiva effekter opinionsmässigt som en kongress har.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, kongressansvarig i Göteborg, berättade att man där diskuterade frågan och var överens om vad som är ortens uppdrag och vad som är förbundsstyrelsens uppdrag. Göteborgarna fick klart för sig att det pågick en IOGT-NTO-kongress, men att gå ut i medierna nationellt var förbundets ansvar. Det har inte något stort nyhetsvärde att vi flyttar tusen turister till Åre. De uttalanden vi gör i medierna är viktigare. Man ska inte blanda uppdragen. Borås kommer att göra bra ifrån sig om vi talar om att vi ska komma, vilket är ortens uppdrag.

Thelma Olsson Bylin, Jämtlands län, sade att man i Åre har en enorm turistström framförallt från Norge. Om distriktet hade haft mer hjälp från början hade det gett mer råg i ryggen hos kommunpolitikerna när det gäller alkoholen. Jämtland är ett litet distrikt och har inte så stora möjligheter att marknadsföra idén. Hon yrkade bifall till motionen.

Ulf Eriksson, Dalarna, menade att förbundet borde skjuta till pengar om ett distrikt vill göra en opinionsbildningsinsats inför en kongress. En kongress på en sådan här ort borde kostas på lite extra opinionsbildning.

Kongressen beslöt efter försöksvotering i enlighet med beredningsutskottets förslag

att anse motion nr 40 angående marknadsföring av IOGT-NTO-rörelsens idéfrågor på kongressort besvarad.

Mot beslutet reserverade sig Urban Nilsson, Jönköping, samt Rune Mats, Thelma Olsson Bylin, Anna Österholm samt Vivan Åhman, alla Jämtlands län.

§ 97

Motion nr 41 angående datum för kongresser

Örjan Falegård, Dalarna, berättade att invånarantalet i Borlänge fördubblades den här veckan på grund av Peace & Love-festivalen, där nykterhetsorganisationerna kunde ha mycket att göra. Alkoholen dödar och andra droger förekommer också. Han yrkade bifall till motionen.

Kjell-Ove Oscarsson, förbundsstyrelsen, menade att det är svårt att fastställa tid för kongressen. Man har fått en lång lista på olika aktiviteter som pågår i landet och det är svårt att ta hänsyn till dem alla. Han hoppas dock att det är mycket medlemmar runt om på festivaler i hela landet. Det enda undantag man gjort är för att kunna vara med på Almedalsveckan, där många viktiga sammanträffanden är inbokande. Där kommer vi att synas. Förra året fick UNF stor medial uppmärksamhet. Han yrkade bifall till förbundsstyrelsens förslag.

Beredningsutskottet förstår motionärens synpunkter att det är viktigt för IOGT-NTO-rörelsen att medverka vid stora utomstående arrangemang. Vi anser dock att många olika aspekter behöver övervägas innan man väljer datum för våra kongresser. Det är då knappast möjligt att enbart ta hänsyn till ett specifikt arrangemang eftersom vi måste se till helhetsperspektivet.

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 41 angående datum för kongresser.

Kongressen beslöt i enlighet med beredningsutskottets förslag

att avslå motion nr 41 angående datum för kongresser.

§ 98

Uttalande

Andrine Winther, redaktionsutskottet, tackade alla som under kaffepausen tog sig tid att läsa förslaget till uttalande. Man fick in många förslag till ändringar och har sammanfogat dem med ursprungsförslaget. Andrine läste upp det:

”Efter år av alkoholpolitisk kräftgång är det nu guldläge för den som vill föra en ansvarsfull alkoholpolitik. Majoriteten av svenskarna vill behålla Systembolaget och var tredje svensk vill höja alkoholskatten. Sju av tio vill inte ha alkoholreklamen som har exploderat i våra tv-apparater de senaste åren. Vem vill se sina släktingar, vänner och arbetskamrater fastna i alkoholproblem? Ingen. Regeringen måste göra något.

En regering som vill ställa sig på de utsattas sida har fritt spelrum att fatta beslut som inte äventyrar folkhälsan. IOGT-NTO:s kongress, som representerar drygt 32 000 medlemmar runt om i Sverige, uppmanar regeringen att driva den alkoholpolitik som människor vill ha. Höj alkoholskatten, släng gårdsförsäljningsutredningen i papperskorgen och stoppa alkoholreklamen i svensk tv!”

Monica Ståhl, förbundsstyrelsen, ställde en fråga om några statistikuppgifter, vilket ledde till andra frågor och klargöranden.

Per Bengtsson, Blekinge, yrkade bifall till uttalandet.

Kongressen beslutade

att anta uttalandet efter de justeringar som föreslagits.

§ 99

Ajournering

Förhandlingarna ajournerades 17.35.

Onsdagen den 29 juni

ÅTTONDE SESSIONEN

Ordf: Birgitta Olli
Anders Häregård

Sekr: Mikaela Bexar
Magnus Andersson

§ 100

Återupptagande

Förhandlingarna återupptogs kl. 19.08 sedan kongressen sjungit sång 109 "Takt, takt, hållen takten".

Salam Kaskas, förbundsstyrelsen, meddelade att IOGT-NTO under dagen värvat 118 nya medlemmar.

§ 101

Justering av röstlängden

Lars Hermansson, Dalarna, återinträdde i ombuds församlingen. Gunvor Juhlin och Margaretha Enermo, båda Kronoberg, samt Linda Svensson, Blekinge, anmäldes som frånvarande.

Kongressen beslöt

att fastställa röstlängden till 106 röstberättigade.

§ 102

Motion nr 42 angående ekonomiskt stöd till distriktens och föreningarnas verksamhet gällande från 1 januari 2012

Åke Eriksson, Västerbotten, föredrog distriktets motion. Han menade att förbundsstyrelsen vill ha kontroll över de medel som finns inom rörelsen och undrade varför det är så. Varför ska det på central nivå bestämmas vad som är utveckling för distriktet och varför ska föreningarna hänvisas till att söka bidrag? Besluten borde fattas på lokal och regional nivå. Han hade också svårt att förstå att de möten som genomförts inom ramen för resursutredningen, RUT, är förankrade. Slutligen konstaterade han att många föreningar har överlevt sig själva och snart kommer att läggas ned, vilket medför stora förändringar.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, menade att det är klart att pengarna ska komma hela rörelsen till del. Det är kongressen som beslutar hur pengarna ska användas när den, i en mycket demokratisk process, antar rambudgeten. Förbundsstyrelsen har sedan att förhålla sig till den gissning som budgeten är. Under de senaste två åren har man arbetat intensivt med frågan om hur pengarna ska fördelas i framtiden. Det förslag som behandlas under nästa punkt har tagits fram tillsammans med distriktet. Mot den bakgrunden yrkade hon för förbundsstyrelsens räkning avslag på motionen.

Åke Eriksson, Västerbotten, ansåg att grundfrågan är om det är rätt att förbundet ska fördela pengarna. Han yrkade bifall till motionen.

Andrine Winther föredrog beredningsutskottets yttrande och tillade att utskottets ställningstagande skulle ses mot bakgrund av resursutredningens förslag under nästa punkt.

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 42 angående ekonomiskt stöd till distriktens och föreningarnas verksamhet gällande från 1 januari 2012.

Kongressen beslöt efter försöksvotering

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 103

Förbundsstyrelsens förslag nr 3 angående resursutredningen (RUT)

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, föredrog förslaget. Hon berättade att hon haft förmånen att leda utredningen, som beställts av kongressen i Göteborg. Hon trodde att utredningens arbete var unikt. Aldrig i IOGT-NTO:s historia har ett förslag varit så väl förankrat och aldrig har så många människor från alla distrikt varit med och format förslaget. Till skillnad från annat kongressmaterial har utredningens slutsatser varit kända och tillgängliga i över ett halvår.

Hon beskrev därefter – med inspiration från tv-programmet På spåret och med rekvisita i form av bland annat leksakslok – resan fram till det förslag som lagts fram.

Bakgrunden till utredningen är att det till kongressen i Göteborg för två år sedan hade kommit motioner om ökat stöd till distrikten. Kongressen avtog motionerna men biföll ett förslag om att uppdra åt förbundsstyrelsen att tillsammans med distrikten utreda fördelningen av resurser lokalt och regionalt samt presentera ett förslag till nästa kongress. Utredningen skulle också behandla frågan om en storstadssatsning. Vidare beslutade kongressen efter förslag från förbundsstyrelsen att höja stödet till distrikten till 350 kronor per medlem.

Direktiven till utredningen blev att den skulle kartlägga den ekonomiska situationen i distrikten, diskutera rollfördelningen mellan organisationens nivåer och med utgångspunkt i det ovanstående föreslå en fördelning av resurserna. I utredningsgruppen har två distriktsordförande, två distriktskassörer och två representanter för förbundsstyrelsen ingått. Åsa passade på att tacka sina kollegor i utredningen Ali Jerremalm (Göteborg), Gunilla Nilsson (Kalmar), Per Wihlborg (Skåne), Kjerstin Bengtsson (Jämtland) och Jan Linde (förbundsstyrelsen) för deras insatser i arbetet.

I maj 2010 genomförde utredningen tre regionala träffar med distriktsordförande och distriktskassörer där kartläggningen presenterades. Vid en distriktsordförande- och distriktskassörssamling i Åre i september 2010 diskuterades roller och ansvar. De flesta var då eniga om att förbundet ska fortsätta erbjuda distrikten olika tjänster och material. I januari 2011 presenterade utredningen sin rapport för distriktsordförandena och distriktskassörerna vid en samling på Tollare. Först därefter fick förbundsstyrelsen ta del av förslaget. Förbundsstyrelsen har följt utredningens förslag med den skillnaden att styrelsen har valt en nedtrappning av konsulentstödet för distrikt som har färre än 800 betalande medlemmar.

Åsa avslutade med att yrka bifall till förbundsstyrelsens förslag.

Andrine Winther föredrog beredningsutskottets yttrande och tillade att utskottet ansåg att utredningens viktigaste slutsats är den i första att-satsen om att det inte ska göras några

förändringar i nuvarande praxis när det gäller roll- och ansvarsfördelningen mellan förbund och distrikt. Övriga att-satser uppfattar utskottet enbart som konsekvenser av den.

Utskottets förslag skiljer sig från förbundsstyrelsens genom att utskottet upprepar innehållet i resursutredningens att-satser i stället för att hänvisa till dem. Dessutom skiljer sig den sista att-satsen till innehållet genom att utskottet inte hänvisar till kalenderår utan till år ett, två och tre.

Beredningsutskottet ställer sig i allt väsentligt bakom innehållet och slutsatserna i resursutredningen och har stor respekt för processen kring utredningen och för det arbete som har lagts ned. Många har varit involverade i arbetet och det har funnits utrymme för att påverka inriktningen i hur resurser ska fördelas mellan central och regional/lokal nivå.

Beredningsutskottet vill lyfta fram vikten av den samsyn som utredningen och förbundsstyrelsen har kring den första att-satsen. Den blir på så sätt en slags portalparagraf att luta sig mot: *”inga förändringar görs i nuvarande praxis när det gäller roll- och ansvarsfördelningen mellan förbund och distrikt”*.

Styrkan i utredningens modell för stöd till distrikten ligger i kombinationen av en fast del, i form av konsulentbidrag (i normalfallet 300 000 kronor), och en rörlig del med 150 kronor per medlem. Modellen ger distrikten möjlighet till mer kontinuitet och långsiktighet för anställning av en distriktskonsulent och ger samtidigt en morot att öka medlemsantalet.

Beredningsutskottet anser att det är bra med förslaget om en nedtrappning av stödet, som ger en mjukare landning för distrikt som inte klarar gränsen om 800 betalande medlemmar. Beredningsutskottet vill i detta sammanhang påpeka att det finns en flexibilitet inbyggd i systemet där förbundet och distriktet har en dialog om orsaken till att man halkat under gränsen. Vid ordförande- och kassörssamlingen i januari 2011 tydliggjorde förbundet att det självklart finns utrymme för att vara pragmatisk och flexibel så att inte vissa distrikt drabbas extra hårt.

I rambudgeten finns drygt 24 miljoner kronor avsatta för regionalt och lokalt stöd. Av dessa är ca 10,5 miljoner kronor avsatta till modellen för distriktsstöd med en fast och en rörlig del som redovisats ovan.

En annan del i de 24 miljoner kronorna är de två miljoner kronor som finns öronmärkta för lokala projekt samt de fyra miljoner kronor som finns avsatta för utvecklingsprojekt, där det finns en särskild inriktning på storstadsområdena.

Ytterligare en del som ryms inom dessa 24 miljoner kronor är utvecklingskonsulenternas arbete som också är ett regionalt och lokalt stöd.

Beredningsutskottet värdesätter att det regionala och lokala stödet finns i fler former. Alla distrikt har olika förutsättningar för sin verksamhet och då är det bra med olika typer av stöd. Den fasta delen ger dock stabila grundförutsättningar som är mycket viktiga för distrikten.

Beredningsutskottet vill påpeka att de allra flesta distrikt har över 800 medlemmar och därför bör det fasta stödet om 300 000 kronor ses som normalfallet. Om något distrikt har färre medlemmar finns ett förslag om nedtrappning. Förslaget har en brytpunkt vid 1 500 betalande medlemmar. Därmed gynnas distrikt med färre än 1 500 medlemmar medan distrikt med fler medlemmar missgynnas jämfört med det tidigare helt rörliga stödet på 350 kr per betalande medlem. BU anser att detta är rimligt och väl avvägt.

Beredningsutskottet understryker betydelsen av att varje distrikt har en distriktskonsulent vilket också ingår i mål och verksamhetsinriktningen. Inom ramen för förbundsstyrelsens

uppföljning av mål och verksamhetsinriktningen bör särskilt utvärderas om modellen för resursfördelning har varit ändamålsenlig och möjliggjort för varje distrikt att ha en distriktskonsulent.

Beredningsutskottet föreslår kongressen besluta

- att inga förändringar görs i nuvarande praxis när det gäller roll- och ansvarsfördelningen mellan förbund och distrikt,
- att uppdra åt förbundsstyrelsen att tillsammans med distrikten utarbeta gemensamma riktlinjer, gemensam kontoplan samt enhetliga redovisningsprinciper för distriktens ekonomier,
- att likaledes i samråd med distrikten upphandla gemensamt redovisningssystem, datorer och eventuell annan nödvändig utrustning för distriktens ekonomiska redovisning,
- att uppdra åt förbundsstyrelsen att utreda intresset bland distrikten att kunna köpa löneadministrativa respektive ekonomiadministrativa tjänster,
- att om intresse för sådana tjänster är tillräckligt stort, skapa möjligheter för intresserade distrikt att köpa sådana tjänster,
- att principen om att stödet till distrikten ska utformas så att alla distrikt kan få ett grundbidrag för anställning av distriktskonsulent fastställts,
- att föreslagen befattningsbeskrivning för IOGT-NTO:s distriktskonsulenter som norm för distriktens befattningsbeskrivningar för sina konsulenter fastställs,
- att avslå resursutredningens åttonde att-sats,
- att ett rörligt stöd till distrikten om 150 kronor per betalande medlem införs från och med 2012,
- att ett fast stöd till distrikten införs från och med år 2012. Det fasta stödet ska ha sin utgångspunkt i den beräkningsmodell som utredningen föreslagit med ett konsulentbidrag om 300 000 kr till distrikt med minst 800 betalande medlemmar samt
- att konsulentbidraget för distrikt med färre än 800 betalande medlemmar trappas ned enligt följande: 300 000 kr för år ett, 225 000 kr för år två och 150 000 kronor för år tre.

Thelma Olsson Bylin, Jämtlands län, ansåg att att-satserna var bra utom den sista som hon uppfattade som en knäpp på fingrarna på distrikt som inte kunnat värva medlemmar. Hon undrade vem som kan anställa en konsulent för 150 000 kr och påpekade att distrikt med få medlemmar väntas använda mer ideella krafter, något som i dag är nästan omöjligt eftersom människor värderar sin fritid högt.

Thelma Olsson Bylin föreslog kongressen besluta

- att återremittera den elfte att-satsen till förbundsstyrelsen för bättre fördelning till förmån för de små distrikten.

Martin Kjellin, Uppsala län, yrkade bifall till beredningsutskottets första, andra, tredje, fjärde, femte, åttonde och nionde att-sats. Beträffande den andra att-satsen ville han skicka med synpunkten att riktlinjer, kontoplan och redovisningsprinciper bör utformas på ett sådant sätt att det inte försvårar samarbeten med UNF och Junis. Han yrkade avslag på den sjätte att-satsen. Han menade att det allmänna önskemålet om att ha en konsulent hade övertolkats när förslaget utformats som en skyldighet att ha en konsulent för att komma i åtnjutande av bidrag. Han ansåg att att-satsen innebar detaljstyrning och att distriktet själva borde få bestämma hur de använder bidraget. Vidare yrkade han avslag på den sjunde att-satsen, som han också tyckte hade inslag av detaljstyrning som inte går att tillämpa överallt, till exempel i Uppsala läns distrikt där ideella arbetsleder personal. Tar man bort de delarna blir det inte mycket kvar av befattningsbeskrivningen. När det slutligen gällde de tionde och elfte att-satserna tyckte han att det var en dålig idé med tröskeeffekt i ett fast bidrag, som därigenom inte blir fast. Han ville ha en fast summa utan nedtrappningar till alla distrikt och yrkade avslag på att-satserna.

Martin Kjellin föreslog kongressen besluta

att ett fast stöd till distriktet om 300 000 kronor per distrikt och år införs från och med 2012.

Åke Eriksson, Västerbotten, noterade att det den 11 maj 2011 fanns sju distrikt med färre än 800 betalande medlemmar. Han tyckte att det rörliga stödet om 150 kronor per betalande medlem liknade arbete på ackord och att man borde kunna göra på ett annat sätt. Han konstaterade att förbundsstyrelsens förslag skulle innebära att hans distrikt förlorar ett antal tusenlappar men att det blir lite bättre med beredningsutskottets förslag.

Ann-Christin Blomfeldt, Norrbotten, berättade att hennes distrikt har en konsulent men skulle behöva två eller tre på grund av de stora avstånden och ett sviktande medlemsunderlag. Hon höll med om att det borde vara upp till distriktet hur de använder pengarna. Hon tyckte också att man borde fundera på om det är rimligt att trappa ned bidraget.

Ann-Marie Engström, Gotland, konstaterade att om hennes distrikt skulle komma upp i 800 medlemmar så skulle medlemmarna utgöra 14 procent av befolkningen, vilket är en utopi. Hon yrkade bifall till beredningsutskottets tio första att-satser. Hon yrkade avslag på den elfte att-satsen.

Ann-Marie Engström föreslog kongressen besluta

att stödet ska vara lika stort för alla distrikt över alla tre åren.

Per Wihlborg, ekonomiutskottet, berättade att utskottet i sitt förslag till rambudget har räknat med ett rörligt stöd om 250 kronor per betalande medlem. Per förklarade att ändringen återfinns i utskottets förslag till rambudget.

Ekonomiutskottet föreslog kongressen besluta

att det rörliga stödet från och med 2012 ska vara 250 per betalande medlem.

Tony Klargren, Göteborg och Bohuslän, anförde att eftersom en konsulent kostar runt 480 000 kr om året i lön och sociala avgifter så går hela bidraget till konsulenten och ingenting blir kvar till verksamheten. Han yrkade bifall till ekonomiutskottets förslag.

Jan Söderström, Gävleborg, tyckte att RUT-gruppen har gjort ett bra arbete. Han efterlyste dock en diskussion med UNF och Junis om samordning i fråga om redovisningssystem och redovisningsprinciper. Han tyckte också att redovisningsprinciperna och redovis-

ningssystemet borde utformas så att även föreningarna kan dra nytta av dem. Vidare ansåg han att man borde fundera på om förbundet kunde ge föreningar och distrikt rabatt på till exempel marknadsföringsmaterial och profilkläder som ett sätt att fördela resurser till dem.

Inga-Lill Bergsten, Skaraborg, välkomnade förslaget. Hon förklarade att hennes distrikt, som har 720 betalande medlemmar, saknar konsulent och inser att det behöver hjälp att dra igång verksamheten. Hon yrkade bifall till beredningsutskottets första till tionde att-sats och till Ann-Marie Engströms förslag.

Inga-Lill Bergsten föreslog kongressen besluta

att konsulentbidraget fördelas lika till alla distrikt och inte har någon gräns på 800 medlemmar för alla tre åren.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, påpekade att IOGT-NTO:s mål och verksamhetsinriktning innehåller höga mål i fråga om medlemsvärvningen och noterade att Skaraborgs distrikt inte har långt kvar till 800 betalande medlemmar. Hon påminde om att nivåerna i förslaget har bestämts efter en diskussion om vem i organisationen som ska göra vad. Eftersom resurserna inte är tillräckliga har det också varit nödvändigt att fundera över fördelningen. Grundbidraget innebär att varje distrikt kan få en konsulent. Till exempel kan bidraget till Gotlands distrikt räcka till en konsulent på halvtid. Alternativet vore att ge sju eller åtta distrikt heltidskonsulenter, något som dock inte är vettigt om vi ska vara en folkrörelse som lever i hela Sverige. Distrikt med över 1 500 betalande medlemmar förlorar lite på denna modell, men är man så många medlemmar kan man börja arbeta med andra inkomstkällor. Hon yrkade avslag på Ann-Marie Engströms och ekonomiutskottets förslag.

Erland Nilsson, Stockholm, noterade att hans distrikt fått gehör för sin storstadssatsning. Distriktet har i fördelningsdiskussionen kommit fram till att man måste försöka vara solidarisk så att alla distrikt kan få en konsulent, på deltid eller heltid. Han påpekade vidare att distrikten också kan använda 150-kronan till konsulentlöner. Slutligen ville han veta hur ekonomiutskottet avsåg att finansiera den föreslagna höjningen av det rörliga stödet till 250 kronor per betalande medlem.

Per Bengtsson, Blekinge, gillade Martin Kjellins förslag. Han yrkade bifall till beredningsutskottets första till femte att-sats samt avslag på övriga att-satser.

Per Bengtsson föreslog kongressen besluta

att ett rörligt stöd om 350 kronor per betalande medlem bibehålls samt

att ett fast stöd till varje distrikt om 400 000 kronor per år införs från och med 2012.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, ansåg att förslaget innebär ett solidariskt sätt att fördela resurserna. När det gällde invändningen om att vissa distrikt inte vill ha någon konsulent eller gemensam befattningsbeskrivning menade han att det behövs en liknande struktur överallt om systemet ska fungera. Vidare menade han att IOGT-NTO ska kraftsamla där det är tätbebyggt snarare än där det är glest mellan människorna. Han ansåg också att det är viktigt att inte välja ett ekonomiskt system där distrikten blir helt och hållet beroende av stöd från förbundet. Han ansåg slutligen att frågan om hur vi samordnar oss med ungdomsförbunden måste lösas ute i distrikten, där man kanske kan dela på en konsulent.

Åke Eriksson, Västerbotten, yrkade bifall till Per Bengtssons första att-sats. Vidare undrade han om Jan Linde menade att distrikten skulle söka andra sätt att hämta pengar från förbundet.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, begärde replik och förklarade att det han sagt var att det på många ställen finns möjlighet att söka bidrag av offentliga medel och att vi inte ska göra oss beroende av att förbundet betalar all verksamhet i distrikten.

Per Wihlborg, ekonomiutskottet, påpekade att utskottet har talat om hur det vill finansiera sitt ändringsförslag. Detta har skett i utskottets förslag till rambudget, där det föreslås en omfördelning av 2 miljoner kronor från årets resultat och 1,5 miljoner kronor från samordning och service. Enligt honom är resursutredningens förslag bra i grunden, men det har den begränsningen att det från början var givet att endast 10,5 miljoner skulle diskuteras. I direkt stöd till distrikten blir det därmed inte alls fråga om de 20 miljoner kronor som han vill minnas att Åsa Hagman har talat om. Han tillstyrkte ekonomiutskottets förslag.

Bengt Isaksson, Jönköping, ansåg att diskussionen tycks utgå från att det inte finns några andra möjligheter att öka sina inkomster. Han såg möjligheter i ett tidigare kongressbeslut om att försöka utöka sponsringen. När han på 70-talet var förbundskassör var det tal om att uppmana medlemmarna att testamentera egendom till IOGT-NTO eller be om gåvor i samband med till exempel bortgångar, men det ansågs genant.

Bengt Isaksson föreslog kongressen besluta

att förbundsstyrelsen får utreda andra och olika möjligheter till inkomster, till exempel sponsring samt

att de ökade inkomsterna till 80 procent ska tillkomma distrikten.

Jan-Ove Ragnarsson, beredningsutskottet, ansåg att det i grunden är ointressant om ett distrikt förlorar eller tjänar på förslaget och att det viktiga är om den samlade rörelsen kan stärkas genom en rimlig fördelning av resurserna. Förslaget har en brytpunkt vid 1 500 betalande medlemmar som innebär att distrikt med färre än 1 500 betalande medlemmar gynnas jämfört med den nuvarande modellen med helt rörligt stöd. De minsta distrikten får enligt förslaget 150 000 kronor redan från början. De distrikt som vinner allra mest är de som har precis 800 betalande medlemmar. Enligt beredningsutskottet är resursutredningen genomarbetad och bra.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, svarade Jan Söderström att de andra förbunden har informerats om resursutredningen i riksstyrelsen. De tyckte att förslagen var intressanta och ville titta vidare på frågan. Hon framhöll att stöd till anställning av konsulenter var ett starkt medskick från den förra kongressen, där flera distrikt tyckte att de var svaga och hade sämre förutsättningar eftersom de saknade konsulent. Hon yrkade sedan avslag på Per Bengtssons förslag och anförde att förslaget innebär en ökning med 7 miljoner kronor som är svåra att hitta med den roll- och ansvarsfördelning som resursutredningens förslag bygger på. Till ekonomiutskottet meddelade hon att siffran 20 miljoner kronor inte kommer från henne och att bidragen uppgår till 10,5 miljoner kronor av budgetposten regionalt och lokalt stöd; övriga delar av denna budgetpost går till de andra formerna av stöd enligt roll- och ansvarsfördelningen.

Anna Österholm, Jämtlands län, sa att möjligheten att få pengar från annat håll har minskat. Hon undrade också hur det går om distrikten inte har ekonomi så att de orkar med verksamheten. Hon tyckte att 350-kronan inte skulle rubbas.

Ann-Marie Engström, Gotland, ansåg att utformningen av bidragen också handlade om anställningstrygghet för personalen. Om hennes förslag om lika stort stöd till alla distrikten inte skulle gå igenom ville hon att det lägre stödet till de mindre distrikten skulle fördelas jämnt över de tre åren. Detta skulle göra det möjligt att ha en halvtidsanställd konsulent

under tre år.

Ann-Marie Engström föreslog kongressen att, för det fall att hennes första förslag inte bifalls, besluta

att konsulentbidraget för distrikt med färre än 800 betalande medlemmar fördelas lika över de tre åren, dvs. betalas med 225 000 kr per år.

Jan Söderström, Gävleborg, föreslog kongressen besluta

att samordning av redovisningssystem och redovisningsprinciper görs med UNF och Junis,

att redovisningssystem och redovisningsprinciper även utformas så att föreningar kan använda dessa samt

att föreningar, distrikt och kretsar får 50 procent rabatt på allt profil- och marknadsföringsmaterial.

§ 104

Ordningsfråga

Jan-Ove Ragnarsson, Östergötland, ansåg att Jan Söderströms tredje att-sats inte skulle tas upp till behandling eftersom den saknade samband med det ärende som behandlas.

Mötesordföranden informerade att kongressen fick ta ställning till detta i samband med beslutet.

§ 105

Fortsatt behandling av förbundsstyrelsens förslag nr 3 angående resursutredningen (RUT)

Anna-Greta Johansson, Värmland, yrkade bifall till beredningsutskottets förslag. Hon ansåg att om någonting varit förankrat i distrikten så var det den här utredningen. När det gällde Per Bengtssons förslag om att behålla 350-kronan menade hon att man inte kan ta av årets resultat för att fördela kostnader framåt i tiden, eftersom man inte vet vad det blir för utfall.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, nämnde att alla distrikt tidigare har sagt sig vilja ha vissa former av stöd från förbundet, till exempel i juridiska och personaladministrativa frågor. Avsnittet Roll- och ansvarsfördelning i resursutredningen har utformats utifrån dessa önskemål. Hon menade att om kongressen, i motsats till vad distrikten tillsammans kommit fram till, skulle anse att alla distrikt ska ha lika mycket pengar så behöver den tala om vilka av förbundets uppgifter som i stället ska skötas på distriktsnivå. I annat fall räcker inte resurserna. I fråga om förslaget om nedtrappning av bidraget påpekade hon att många distrikt har runt 800 betalande medlemmar. Hon tyckte att det faktum att IOGT-NTO denna dag värvat 118 medlemmar kunde vara en morot för dem.

§ 106

Ajournering

Kongressen beslöt kl. 20.38.

att ajournera sig för kaffepaus till kl. 20.50.

§ 107

Återupptagande

Förhandlingarna återupptogs kl. 20.57.

§ 108

Justering av röstlängden

Johnny Boström, Värmland, återinträdde som ombud.

§ 109

Fortsatt behandling av förbundsstyrelsens förslag nr 3 angående resursutredningen (RUT)

Inga-Lill Bergsten, Skaraborg, sa att hennes distrikt har en värvarplan och värvade medlemmar men att det är svårt när medlemmarna inte betalar medlemsavgiften.

Martin Kjellin, Uppsala län, menade till skillnad från Jan Linde att gemensamma mål inte kräver ett gemensamt sätt att arbeta, utan att man tvärtom kan göra på olika sätt för att uppnå samma mål. Vidare undrade han om förslaget om nedtrappning av distriktsbidraget ska tolkas som att det gäller för de distrikt som just nu har färre än 800 betalande medlemmar eller om det bara ska gälla distrikt som förlorar medlemmar och därigenom kommer under gränsen. I det första fallet kan följden bli att anslaget till ett distrikt först höjs och sedan sänks. Han ville i stället se ett årligt stöd på 300 000 kronor till varje distrikt, något som bara skulle kosta 450 000 kr mer än vad det förslag som presenterades i januari beräknades kosta och skulle kunna finansieras genom nedskärning av någon tjänst på förbundskansliet.

Martin Kjellin föreslog kongressen besluta

att ett fast stöd till stöd till distrikten om 300 000 kronor per distrikt och år införs från och med 2012.

Andrine Winther, beredningsutskottet, ansåg att befattningsbeskrivningen för konsulenter anger en miniminivå för vad en distriktskonsulent ska göra. Hon undrade vad i befattningsbeskrivningen som Martin Kjellin tycker är detaljstyrning. Vidare påpekade hon att det finns en volymkompensation inbyggd i förslaget: Om det blir fler medlemmar kommer den summa som går till den lokala och regionala nivån att öka. Hon anmärkte också att det i rambudgeten gömmer sig pengar och resurser även under andra poster än den post om cirka 24 miljoner kronor som avser lokalt och regionalt stöd. Man kan till exempel räkna med att en del av de nästan 20 miljoner som har avsatts till IOGT-NTO:s aktiviteter 2012 kommer att komma distrikten till del, liksom en del av budgeten för medlemsfrågor.

§ 110

Streck i debatten

Ordföranden meddelade att det hade kommit ett förslag om streck i debatten.

Kongressen beslöt

att sätta streck i debatten.

Innan strecket drogs anmälde Örjan Falegård, Dalarna, att han hade ett yrkande.

§ 111

Fortsatt behandling av förbundsstyrelsens förslag nr 3 angående resursutredningen (RUT)

Örjan Falegård, Dalarna, föreslog kongressen besluta

- att ca 10 procent av förbundets totala intäkter ska fördelas till distrikten för verksamhet enligt förbundets mål och inriktning, medlemsvård och lokal föreningsutveckling med medlemsantalet som grund för fördelningen samt
- att det rörliga stödet till distrikten om 350 kronor per medlem ska kvarstå orört.

Andrine Winther, Stockholm, ville att Per Bengtsson skulle förtydliga om han ville höja både det fasta och det rörliga anslaget till distrikten.

Per Bengtsson, Blekinge, förklarade att han ville att det fasta distriktsanslaget ska vara 400 000 kronor per år i stället för 300 000 kronor och att det rörliga anslaget ska vara 350 kronor per betalande medlem och år. Han anförde att detta skulle kosta 17,6 miljoner kronor, varför det skulle bli nästan 7 miljoner kronor kvar av de 24 miljoner kronorna i rambudgeten.

Tony Klargren, Göteborgs och Bohus län, berättade att hans distrikt numera har en konsulent men att han var rädd att förbundsstyrelsens och beredningsutskottets förslag leder till att man hamnar i samma situation som tidigare, då distriktet tvingades låna pengar av en förtroendevald för att klara sig. Han sa sig också ha svårt att förstå hur det kan bli mindre pengar till distrikten när det går så bra för lotterierna.

Gunvor Nygren, Jönköping, ansåg att man skulle vara vaksam på de små utgifterna. Hon yrkade bifall till beredningsutskottets förslag och förklarade att hennes distrikt fortsätter att värva även om det skulle innebära någon krona mindre per medlem i anslag.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, uttryckte förvåning över att många plötsligt hoppar av tåget efter en process som involverat hela landet och där man tillsammans beslutat om anslagsnivåer och annat.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, yrkade avslag på Thelma Olsson Bylins förslag och bifall till Ann-Marie Engströms förslag om att jämna ut bidraget till distrikt med färre än 800 betalande medlemmar över de tre åren. Hon tyckte att Jan Söderströms två första att-satser var bra men yrkade avslag på den tredje eftersom profilkläder och annat redan köps in billigt. Vidare yrkade hon avslag på Martin Kjellins förslag om 300 000 kr i allmänt bidrag eftersom anställning av konsulenter är oerhört centralt och syftar till att uppnå en jämn nivå på

verksamheten i landet. Skickar man pengar till distrikt med anställda ger det mycket resultat i form av till exempel värvning. Hon yrkade också avslag på Bengt Isakssons förslag. Hon tyckte visserligen att det är bra att arbeta med alternativa finansieringskällor men det kanske inte ska ske på det sätt han föreslagit. Slutligen yrkade hon avslag på Örjan Falegårds förslag och bifall till beredningsutskottets förslag, som hon ansåg som mer genomarbetat.

Maj-Lis Löow, förbundsstyrelsen, tyckte att det var konstigt att så få av alla som har varit med på resan går upp och säger att de tycker att förslaget är bra. Hon ville som medlem i Södermanlands distrikt framföra detta men kunde på grund av strecket i talarlistan inte uppmana andra att göra samma sak. Som distriktsordförande tyckte hon att det är bra att tvingas att anstränga sig till det yttersta för att värva medlemmar. Hon ansåg också att det på kongressen i Göteborg var tydligt att distrikten ville ha pengar till konsulenter och hon förstod inte varför man nu vill ha pengarna till annat.

Gunnar Eklöf, Västernorrland, menade att det kanske inte alltid är mest effektivt att varje förbund har eget konsulentstöd och att man i en del fall bör se över möjligheten att samarbeta över förbundsgränserna. I hans distrikt prövar man detta sedan ett antal år.

Örjan Falegård, Dalarna, förklarade att hans förslag handlar om fördelningsprinciper. Han trodde på raka rör och att pengarna ska ut i landet. I hans distrikt behöver man inte någon verkställande tjänsteman utan vill hellre ha tidsbegränsade resurser till olika projekt. Han menade att stödet till distrikten ska bestå av en fast och en rörlig del och att det ska spegla fördelningen av medlemmar. Eftersom han tror på den nuvarande fördelningen av uppgifter mellan nivåerna yrkade han bifall till beredningsutskottets första att-sats.

Martin Kjellin, Uppsala län, svarade Andrine Winther att detaljstyrningen i förslaget består i kopplingen av bidraget till konsulenter. Han trodde visserligen att de flesta distrikt, i likhet med hans eget, vill ha en konsulent men menade att det också kan finnas andra lösningar, till exempel den Örjan Falegård berättat om. Distrikten borde därför ges friheten att hitta lämpliga sätt att nå målen. Beträffande förslaget till befattningsbeskrivningar konstaterade han att det innehåller två saker som inte är förenliga med hur hans distrikt arbetar i dag. För det första är distriktets konsulent inte direkt underställd distriktsstyrelsen, eftersom personalfrågorna hanteras av distriktsrådet. För det andra arbetsleder konsulenterna inte övrig personal, något som i stället görs ideellt. Tar man bort dessa saker ur befattningsbeskrivningen återstår bara självklarheter som att distriktskonsulenterna ska genomföra de åtgärder som distriktsstyrelsen har beslutat och arbeta där distriktsstyrelsen har bestämt.

Lars Larsson, Jönköping, var glad över att man upptäckt att det är ett inte bara ansvarsfullt utan också jobbigt uppdrag att vara kassör. Han var tacksam över att ha fått vara med i processen inför detta beslut och över att arbetssättet varit så öppet. Dock var han förvånad över att så många bevakat egna intressen under kvällen och han ville därför tacka Anna Carlstedt för att hon påmint om det som skulle behöva försakas till följd av det som har begärts. Han menade också att det är svårt att veta säkert vad förslagen kommer att få för effekter hemma i distrikten, eftersom verkligheten är föränderlig. Han yrkade slutligen bifall till beredningsutskottets förslag.

Anna-Greta Johansson, Värmland, tyckte att det är viktigt att bidraget till distrikten villkoras med att en konsulent anställs, eftersom detta var utgångspunkten när utredningsuppdraget beslutades i Göteborg. Hon ansåg dock att befattningsbeskrivningen måste anpassas till varje distrikt. Vidare anförde hon att man inte klarar allt med ideella krafter och att en konsulent ger långsiktighet i verksamheten. Dessutom tyckte hon att vi ska fundera över vilka andra inkomster vi kan skaffa oss och påminde om att försäljning av miljonlotter ger 15–17 kronor per lott. Hon vidhöll sitt yrkande om bifall till beredningsutskottets förslag.

Andrine Winther, Stockholm, hoppades att hon hade fel när hon hade en känsla av att vissa i

salen tyckte att det var vi (distrikten) mot dem (förbundet). Hon tyckte att vi nu måste samla oss och göra det som är bäst för organisationen. Vidare ansåg hon att man måste ta ansvar för konsekvenserna av sina ändringsförslag och förklara varifrån pengarna till dem ska tas. Hon menade att exempelvis Per Bengtssons förslag inte var fullt ut ansvarsfullt; Per säger att hans förslag inte tar i anspråk budgetens 24 miljoner kronor trots att han vet att pengarna också är avsedda för bland annat nio utvecklingskonsulenter, storstadsstöd och utvecklingsbidrag till föreningarna. Vidare framhöll hon att diskussionen i Göteborg hade handlat om att distrikten ville ha trygghet för personalen. Hon avslutade med att ge resursutredningen med beröm godkänt och yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, menade att förslaget till befattningsbeskrivning ska ses som en ram. När det gäller distrikt som säger sig göra jobbet utan anställda förklarade han att om han ville vara elak – vilket han dock inte ville – skulle han kunna säga att det inte går så bra som dessa distrikt säger. Han menade att man måste ha som utgångspunkt att alla distrikt är olika och att man kan välja olika modeller när det till exempel gäller samarbete med ungdomsförbunden och NBV. Distrikten har också olika möjligheter att få pengar från det offentliga. Han anförde att vi är här för att ta solidariskt ansvar för ett uppdrag som vi gemensamt har tagit på oss, och för att lyckas måste välja det mest strategiska arbetssätt vi kan hitta. Vi har varit överens om att detta kräver en organisation med personal, eftersom vi då kan ställa krav på kompetens och kan arbeta strategiskt, långsiktigt och med god kontinuitet. Personal hindrar inte heller ideellt arbete. Han yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Curt Thapper, Kronoberg, yrkade bifall till beredningsutskottets förslag samt avslag på Per Bengtssons och Per Wihlborgs förslag. Han avslutade därefter debatten genom att tacka för en spännande debatt.

§ 112

Justering av röstlängden

Gunvor Juhlin och Margaretha Enermo, båda Kronoberg, var åter på plats.

Kongressen beslöt

att justera röstlängden till 108 röstberättigade.

§ 113

Fortsatt behandling av förbundsstyrelsens förslag nr 3 angående resursutredningen (RUT)

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets första att-sats,

att bifalla beredningsutskottets andra att-sats,

att bifalla beredningsutskottets tredje att-sats,

att bifalla beredningsutskottets fjärde att-sats,

att bifalla beredningsutskottets femte att-sats,

att bifalla beredningsutskottets sjätte att-sats,

- att bifalla beredningsutskottets sjunde att-sats,
- att bifalla beredningsutskottets åttonde att-sats,
- att bifalla beredningsutskottets nionde att-sats samt avslå ekonomiutskottets förslag och Per Bengtssons första att-sats,
- att avslå Thelma Olsson Bylins förslag,
- att bifalla beredningsutskottets tionde och elfte att-sats samt avslå Martin Kjellins förslag, Per Bengtssons andra att-sats, Örjan Falegårds första att-sats, Ann-Marie Engströms förslag om att stödet ska vara lika stort för alla distrikt över alla tre åren och och Inga-Lill Bergstens förslag,
- att bifalla Ann-Marie Engströms förslag om att konsulentbidraget för distrikt med färre än 800 betalande medlemmar ska fördelas lika över de tre åren,
- att avslå Bengt Isakssons förslag,
- att bifalla Jan Söderströms första och andra att-sats samt
- att avslå Jan Söderströms tredje att-sats.

§ 114

Justering av röstlängden

Kongressen beslöt på slaget 22.00

- att ajournera sig till följande dag kl. 08.30.

Fredagen den 1 juli

NIONDE SESSIONEN

Ordf.: Anders Häregård
Birgitta Olli

Sekr.: Magnus Andersson
Gunilla Zimmermann

§ 115

Återupptagande av förhandlingarna

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 8.30 och sjöng sång nummer 65, "Det finns så många vägar".

§ 116

Justering av röstlängd

Kongressen beslöt

att efter anmälda förändringar fastställa röstlängden som upptog 108 röstberättigade.

§ 117

Motion nr 43 angående IOGT-NTO-förbundets "mål och verksamhetsinriktning för 2012–2013"

Sigrid Söderholm, Norrbotten, författare till motionen från Norrbottensdistriktets distriktsstyrelse, meddelade att ombuden från Norrbotten anslöt sig till förslaget i förbundsstyrelsens yttrande över motionen om att ta upp frågan om samverkan i kommande verksamhetsplaner. Hon underströk att IOGT-NTO som vuxenförbund måste ta ansvaret för att initiera samverkan med ungdomsförbunden, om de inte kom till IOGT-NTO och frågade om samverkan.

BU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att anta motion nr 43 angående IOGT-NTO-förbundets "mål och verksamhetsinriktning för 2012–2013" första att-sats,

att avslå motionens andra att-sats samt

att uppdra åt förbundsstyrelsen att beskriva förbundets samarbete med övriga förbund inom rörelsen i de årliga verksamhetsplanerna.

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 118

Förbundsstyrelsens förslag nr 4 angående mål och verksamhetsinriktning 2012–2013

Anna Carlstedt föredrog förbundsstyrelsens förslag.

Hon redovisade hur förbundsstyrelsen under kongressperioden hade arbetat fram förslaget tillsammans med distrikten och med förbundets närstående samarbetspartner, som förbundsstyrelsen kallade "noder" – ett ord som bland annat kan betyda knutpunkter. Distrikten hade löpande varit med och diskuterat förslag till mål och verksamhetsinriktning under tiden från januari 2010 till våren 2011. "Noderna" hade också deltagit i processen och hade själva i en bilaga till förslaget beskrivit hur de skulle bidra till att förverkliga förbundets mål.

Förbundsstyrelsens utgångspunkter för förslaget hade varit:

- IOGT-NTO-rörelsens grundsatser och program
- IOGT-NTO:s vision
- IOGT-NTO:s strategiska inriktning 2010–2015

Förslaget till mål och verksamhetsinriktning beskriver vad IOGT-NTO behöver och kan göra de närmaste två åren för att förverkliga sin strategi. Anna Carlstedt betonade att sådana dokument ska vara nivåneutrala och kunna användas på alla nivåer i en organisation. De ska leda fram till verksamhetsplaner på alla nivåer i organisationen och hos dess samarbetspartner ("noder"). Därför svarar förslaget inte så mycket på frågan hur saker ska göras, utan på frågan vad som ska göras; vart vi ska; vad som är målet.

Karin Hagman och Jan-Ove Ragnarsson föredrog beredningsutskottets yttrande.

Beredningsutskottet anser att förbundsstyrelsens förslag till mål och verksamhetsinriktning 2012–2013 följer den strategiska inriktningen fram till 2015.

Beredningsutskottet noterar samtidigt att mål och verksamhetsinriktningen för 2012–2013 är mindre omfattande och mindre detaljerad än för den innevarande kongressperioden. Beredningsutskottet önskar att förbundsstyrelsen redovisar en bedömning av i vilken grad förslaget till mål och verksamhetsinriktning bidrar till att uppnå målen i den strategiska inriktningen.

Beredningsutskottet har konstaterat att förbundsstyrelsen till kongressen inte har redovisat någon närmare uppföljning eller utvärdering av det hittillsvarande arbetet enligt Strategiska inriktning eller mål och verksamhetsinriktning. Beredningsutskottet efterlyser en mer utförlig redovisning vid nästa kongress.

Flera delområden berör andra ärenden vid denna kongress och Beredningsutskottet anser att dessa måste stå i samklang med mål och verksamhetsinriktningen. Som exempel kan nämnas Resursutredningen och Plattformen för det förebyggande arbetet. Beredningsutskottet har därför föreslagit att två punkter tillförs från Plattformen för det förebyggande arbetet. Beredningsutskottet anser också att det är särskilt viktigt att förbundsstyrelsen utvärderar målet "IOGT-NTO har en modell för resursfördelning som möjliggör för varje distrikt att ha en distriktskonsulent". Denna utvärdering kan därmed ligga till grund för beslut om resursfördelningen vid nästa kongress.

Beredningsutskottet har uppmärksammat att förbundsstyrelsen föreslår en större kampanj 2013. Beredningsutskottet anser att denna bör ingå i mål och verksamhetsinriktningen och ber förbundsstyrelsen att redovisa inriktningen för kampanjen.

Beredningsutskottet vill slutligen understryka behoven av att IOGT-NTO utvecklar fler inkomstkällor, i synnerhet lokalt och regionalt. De föreslagna målen under rubriken "IOGT-NTO är självfinansierat" finns även för innevarande kongressperiod. Beredningsutskottet stödjer förbundsstyrelsens förslag men anser att dessa insatser måste intensifieras och i högre grad involvera distrikten.

BU föreslår kongressen besluta

att nedanstående ändringar görs i förbundsstyrelsens förslag till Mål och verksamhetsinriktning 2012–2013.

IOGT-NTO är välkänt

Under "IOGT-NTO är välkänt" ändra andra stycket till följande:

IOGT-NTO:s arbete bygger på nykterhet, gemenskap och påverkan. Vår vision när vi genom att arbeta med löftet om att "Vi gör Sverige nyktrare".

Under "Mål 2012–2013" ändra fjärde punkten till följande:

IOGT-NTO har fler stolta medlemmar som står upp för nykterheten och vår övriga värdegrund.

IOGT-NTO är en aktiv samhällsaktör

Under "IOGT-NTO är en aktiv samhällsaktör" ändra första meningen i första stycket till följande:

IOGT-NTO är i huvudsak en opinionsbildande organisation som bedriver verksamhet inom tre områden: Det alkohol- och narkotikapolitiska, det förebyggande och det sociala.

Under "Mål 2012–2013" ändra punkterna till följande:

- IOGT-NTO utvecklar samverkan med civilsamhällets aktörer.
- Vi bedriver politisk påverkan i majoriteten av landets kommuner.
- Vi har skapat fler attraktiva alkoholfria miljöer.
- Människor som antingen själva är, har varit eller som känner någon med alkoholberoende eller annan beroendeproblematik erbjuds stöd hos oss.
- I hälften av distrikten driver vi sociala företag.
- IOGT-NTO är en viktig aktör när det gäller förebyggande arbete.
- Fler medlemmar har sådana kunskaper i alkoholfrågan att de kan vara aktiva i det politiska arbetet i våra verksamhetsområden.

IOGT-NTO bidrar till minskad alkoholkonsumtion

Under "IOGT-NTO bidrar till minskad alkoholkonsumtion" ändra första meningen till följande:

IOGT-NTO:s verksamhet bidrar till minskad alkoholkonsumtion, främst genom det alkoholpolitiska och det förebyggande arbetet.

Under "Mål 2012-2013" lägga till följande punkter:

- Den helnyktra sektorn har ökat.
- Berusningsdrickandet hos vuxna har minskat.

BU föreslår dessutom kongressen besluta

att med ovanstående ändringar fastställa framlagt förslag till Mål och verksamhetsinriktning 2012–2013.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, svarade beredningsutskottet att det stämmer att förslaget till mål och verksamhetsinriktning för 2012–2013 innehåller färre detaljer än tidigare. Det innehåller även färre mål. Förbundsstyrelsen hade fått synpunkten från distrikten att mål och verksamhetsinriktning innehöll för många mål. Distrikten önskade att antalet mål skulle minska så att dokumentet blev hanterbart. Detta tyckte förbundsstyrelsen var viktigt.

När det gällde redovisning av arbetet hittills fanns exempel i verksamhetsberättelsen på saker vi har klarat av. I fråga om utvärdering hade önskemål framförts vid behandlingen av verksamhetsberättelsen att berättelsen skulle ställas upp som en ekonomisk redovisning, där

man ser vad som hade planerats och vad av detta som har uppnåtts. Det kunde förbundsstyrelsen göra nästa gång den skriver verksamhetsberättelse.

När det gällde den planerade större kampanjen kunde förbundsstyrelsen ha beskrivit den, men styrelsen har försökt undvika att tala om hur vi ska arbeta för att uppnå målen. Anna Carlstedt tyckte att genomförande av en kampanj för att uppnå målet IOGT-NTO är välkänt var en typisk hur-fråga som snarare borde komma upp under budgetdiskussionen. Hon läste ur förbundsstyrelsens förslag till rambudget, där det stod att förbundsstyrelsen föreslår en större kampanj vart tredje år med målet att människor ska veta vad IOGT-NTO gör.

Anna Carlstedt frågade vad beredningsutskottet menade med "annan beroendeproblematik" i fjärde målpunkten under IOGT-NTO är en aktiv samhällsaktör. Hon förklarade att förbundsstyrelsen yrkade bifall till alla delar i beredningsutskottets förslag, förutsatt att "annan beroendeproblematik" avsåg problematik som gäller droger.

Karin Hagman, beredningsutskottet, tackade för svaren och förklarade att utskottet var nöjt med att ha fått kampanjen presenterad på det sätt Anna Carlstedt hade gjort. I fråga om formuleringen om beroendeproblematik noterade Karin Hagman att beredningsutskottet inte hade föreslagit någon ändring av just den punkten – den var identisk med förbundsstyrelsens förslag.

Camilla Berner, Stockholm, yrkade bifall till beredningsutskottets förslag. Hon berättade att hon själv arbetade i skolan utifrån läroplaner – där beskrivs vad som ska göras, inte hur. Det tyckte hon var oerhört praktiskt. Förutsättningarna för IOGT-NTO:s arbete är olika i olika distrikt; därför är det bra att dokumentet är öppet. Camilla Berner frågade om begreppet "modern IOGT-NTO-verksamhet" i tredje målpunkten under IOGT-NTO har synliga och ändamålsenliga lokaler var öppet för tolkning.

Förbundsstyrelsen svarade ja på Camilla Berners fråga.

Bengt Isaksson, Jönköping, menade att förslaget till mål och verksamhetsinriktning var ett viktigt dokument, men när det gäller att genomföra förslaget måste man utgå från ett livligt lokalt arbete. Han undrade om har vi tillräckligt många föreningar i landet som kan göra det som beskrivs. Han betonade att man vid genomförandet av förslaget måste tänka på att anpassa arbetet till de lokala föreningarnas förutsättningar. Bengt Isaksson underströk att det är viktigt att inspirera medlemmarna och nämnde som exempel att Njudungskretsen efter att ha drabbats av "Åke Green-smällen" med hjälp av bidrag tog 23 medlemmar till en kurs om det lokala föreningslivets förnyelse på Wendelsbergs folkhögskola. Det märktes när deltagarna kom hem att kursen gav energi.

Bengt Isaksson tillstyrkte beredningsutskottets förslag.

Bengt Isaksson föreslog kongressen besluta att i förslaget lägga till

att i genomförandet tänka på och anpassa arbetet till de lokala föreningarnas förutsättningar.

Johnny Boström, Värmland, talade om avsnittet IOGT-NTO är en stark folkrörelse i förslaget. För att kunna genomföra förslaget måste vi få fler medlemmar att uppleva sitt medlemskap som meningsfullt och uppleva att IOGT-NTO gör någonting. Det är också en förutsättning för att våra medlemmar ska värva fler medlemmar. Johnny Boström berättade att han ibland tyvärr möter uppgivenhet bland våra egna medlemmar. En medlem i hans förening var med och genomförde en aktivitet under folknykterhetens vecka och upplevde därefter att IOGT-NTO betyder någonting och att vi har ett konkret budskap som hon kände stolthet över. Om vi börjar med vårt interna arbete, prioriterar inom planen och konkreti-

serar vad just vår förening kan klara av, får vi också fler medlemmar som blir viktiga opinionsbildare – för det är bara enskilda människor i möte med andra människor som kan föra ut vårt budskap. De enskilda medlemmarna måste känna att vad vi gör i vår förening har betydelse. Då kan vi värva till en verksamhet som upplevs som betydelsefull. Våra egna medlemmar är de viktigaste opinionsbildarna.

Gunnar Eklöf, Västernorrland, tog upp meningen "Vårt arbete leder även till att andra aktörer agerar i våra frågor" i första stycket under IOGT-NTO bidrar till minskad alkoholkonsumtion. Han ansåg att "våra frågor" är de frågor som rör vår egen organisation, medan punkten i dokumentet handlar om en viktig samhällsfråga.

Gunnar Eklöf föreslog kongressen besluta

att formuleringen "agerar i våra frågor" skulle ändras till "agerar i frågan".

Salam Kaskas, förbundsstyrelsen, kommenterade vad Gunnar Eklöf hade sagt. Förbundsstyrelsen föreslog att "våra frågor" under IOGT-NTO bidrar till minskad alkoholkonsumtion skulle ändras till "våra samhällsfrågor".

Salam Kaskas sade med anledning av Bengt Isakssons inlägg att det är mycket viktigt att göra arbetet i egen takt och ta på sig den del av mål och verksamhetsinriktning som man mår med i föreningar och distrikt. Hon påminde om att vi gör många utbildningar i samarbete med våra folkhögskolor och uppmanade till att skicka medlemmarna dit – det kan fylla våra medlemskap med viktiga värden.

Camilla Berner, Stockholm, hade läst i IOGT-NTO:s verksamhetsberättelse för 2009 att förbundet hade arbetat med sitt jämställdhetsprogram men att verksamheten hade minskat något. I verksamhetsberättelsen för 2010 hittade hon inte alls något om jämställdhet. Hon undrade var inriktningen och viljan kring jämställdhetsfrågor fanns. Hon noterade också att ett mentorprogram med namnet "Nyktra kvinnor kan" pågick och undrade vilket mål det ska svara mot. Camilla Berner frågade hur förbundsstyrelsen vill jobba vidare med jämställdhet. Hon frågade också om jämställdhet inte längre är en prioriterad fråga.

Linus Perlerot, Uppsala län, berättade att det i USA hade uppstått en samhällsfilosofisk rörelse som diskuterar vad frihet är. Den rörelsen hade börjat fundera över om det är de största ramarna och de största valmöjligheterna som ger den största friheten. Linus Perlerot upplevde dokumentet som väldigt löst och ansåg att det innehöll få konkreta mål. Han tyckte att arenan var väl stor att spela på i förslaget.

Jan-Ove Ragnarsson berättade att beredningsutskottet hade fört samma diskussion som Linus Perlerot, om hur omfattande mål och verksamhetsinriktning ska vara. Utskottet tyckte att förslaget hade en balanserad omfattning.

Jan-Ove Ragnarsson, beredningsutskottet, diskuterade formuleringen i första stycket under IOGT-NTO bidrar till minskad alkoholkonsumtion. Beredningsutskottet ansåg att "samhällsfrågor" enligt förbundsstyrelsens ändringsförslag omfattar många frågor.

Beredningsutskottet trodde inte att formuleringen "våra frågor" kunde missuppfattas i sammanhanget.

BU föreslog kongressen besluta

att orden "i våra frågor" i sista meningen i första stycket under IOGT-NTO bidrar till minskad alkoholkonsumtion skulle strykas, så att lydelsen skulle bli "Vårt arbete leder även till att andra aktörer agerar".

Anna Carlstedt förklarade att förbundsstyrelsen yrkade bifall till beredningsutskottets förslag att stryka orden "i våra frågor".

Anna Carlstedt svarade Camilla Berner om jämställdhet att IOGT-NTO har dokument om jämställdhet, bland annat ett med titeln "Jämställd organisation 2011". Nu var det 2011. Är vi jämställda? frågade hon, och besvarade själv frågan med nej – mycket finns kvar att göra. IOGT-NTO har tagit fram material om jämställdhet för föreningar, distrikt och förbund, till exempel förslag till föreläsningar och metoder för att ta pulsen på jämställdheten med konkreta verktyg för att mäta jämställdheten på möten. Förbundet arbetar med jämställdhetsfrågor i valberedningar och har ordnat utbildningar. Ett material är det enkla men mycket bra Kafferepet med diskussionsfrågor om jämställdhet. Anna Carlstedt tyckte att det var roligt att intresset för mentorprogrammet hade varit stort. Förbundsstyrelsen skulle behöva hjälp från distrikten att få upp frågan på agendan för att arbeta tillsammans så att IOGT-NTO kan bli bättre på jämställdhet på alla nivåer.

Gunilla Zimmermann, sade att hon aldrig förut hade känt ett så starkt behov att yttra sig på en kongress som i den här frågan. Hon tyckte att förbundsstyrelsens presentation av förslaget till mål och verksamhetsinriktning och fördelning av "vad" och "hur" i förslaget var fantastiskt bra. Hon har arbetat som lärare i många år utifrån riktlinjer, mål och betygskriterier – det är precis samma sak som i dokumentet från förbundsstyrelsen. Som lärare vet hon vad hon ska hjälpa sina elever att uppnå. Många tycker att målen är luddiga – hon tycker precis tvärtom, att de är kristallklara och lätta att förstå om man analyserar dem. Dokumentet ger – och det är det roliga – den stora utmaningen att vi vet målet men kan ta olika vägar för att nå dit. När hon har varit reseledare har hon ibland läst kartan fel eller upptäckt en oförutsedd enkelriktning eller avstängd väg. Då har gruppen inte åkt fel – den åkte bara på ett annat sätt innan den nådde fram. Gunilla Zimmermann citerade Jalmar Furuskogs sångtext: "Det finns så många vägar som ingen vandrat än." Den stora utmaningen är att tänka hur vi vill gå och hur vi vill ta oss fram. Hon berättade att IOGT-NTO i Västmanlands distrikt har arbetat så att distriktet har behandlat förbundets planer och bestämt vad det vill göra, och att föreningarna i sin tur har diskuterat hur de ska arbeta med distriktets verksamhetsplaner.

Michael Fors, Uppsala län, anmärkte under fjärde punkten under IOGT-NTO är välkänt i beredningsutskottets reviderade yttrande att IOGT-NTO enligt tidigare beslut under kongressen inte har en värdegrund, utan alltjämt grundsatser och program.

Han föreslog kongressen besluta

att ändra "vår övriga värdegrund" till "våra grundsatser och program".

Madeleine Forsberg, Södermanland, tyckte att det var bra att dokumentet är brett och öppet för tolkning. Hon sade att det var mycket viktigt med jämställdhet och mångfald. För att vi ska ha en stark organisation behöver vi vara representerade på många sätt. Hon ställde några frågor om den tredje målpunkten under IOGT-NTO har synliga och ändamålsenliga lokaler, där det angavs att minst 100 lokaler skulle vara anpassade till modern IOGT-NTO-verksamhet: Varför skulle en siffra för antalet lokaler anges? Kan vi utvärdera siffran? Hur många anpassade lokaler har vi i dag? Om vi inte vet det, är siffran under målpunkten meningslös, tyckte Madeleine Forsberg.

Anna Österholm, Jämtlands län, tyckte att vi ska kalla oss "helnyktra", inte bara "nyktra".

Anna Österholm föreslog

att ordet "nykter" i texten skulle ändras till "helnykter".

Örjan Falegård, Dalarna, frågade vad de regionala resurscentra är, som nämns under IOGT-NTO är en stark folkrörelse. Han nämnde också att Dalarnas distrikt har en nedåtgående medlemsutveckling och att distriktet har beslutat att analysera varför. Distriktet har föreningar som är mer eller mindre vilande, och inte håller årsmöten.

Han föreslog kongressen besluta

- att en ny målpunkt skulle läggas till under rubriken IOGT-NTO är en stark folkrörelse:
”• IOGT-NTO har livskraftiga lokalföreningar”.

Eleonore Sundström, Jönköping, sade att hon verkligen välkomnar kampanjer och berättade att hon bara har varit aktiv i IOGT-NTO ett år. Hon värvades 2009 och tog ställning. När hon sedan gick på årsmöte, fanns ingen kassör i Nässjöföreningen – så hon ställde upp. Föreningen har många medlemmar, men bara 20 kommer på mötena. Det är lite PRO över det hela, tycker hon. Eleonore är även med i Missionsförbundet, men går sällan i kyrkan utan vill medverka ute på stan i stället. Som kassör ser hon i medlemsförteckningen att det finns många föreningsmedlemmar under 60 år, som borde kunna vara med. Det är kanske fem medlemmar i föreningen som medverkar vid utåtriktade aktiviteter. Hon skriver insändare i tidningarna och ska försöka få med fler i arbetet!

Salam Kaskas, förbundsstyrelsen, meddelade att förbundsstyrelsen yrkade bifall till Michael Fors' förslag att ändra ”värdegrund” till ”grundsatser och program”.

Hon svarade på Madeleine Forsbergs fråga om målpunkten om minst 100 anpassade lokaler. Målet är specifikt av olika anledningar – bland annat för att få en utvärderingsgrund. I dag har vi 10 digitaliserade lokaler. Det blir en utmaning för oss att se över våra lokaler.

Salam Kaskas förklarade att förbundsstyrelsen yrkade bifall till Anna Österholms förslag om att ändra ordet ”nykterhet” till ”helnykterhet” i dokumentet. Hon svarade på Örjan Falegård's fråga om regionala resurscentra: Resurscentren ser olika ut i olika distrikt; därför har förbundsstyrelsen valt att inte precisera dem i dokumentet, men de är inte någon fysisk plats, utan resurser som till exempel utvecklingskonsulenter, folkhögskolor eller NBV.

Camilla Berner, Stockholm, tyckte att det var bra att det fanns material för bättre förutsättningar för jämställdhet i förbundet, men sade att hon upplevde att arbetet inte är färdigt.

Hon föreslog kongressen besluta

- att under rubriken IOGT-NTO är en stark folkrörelse lägga till meningen
”Arbetet med handlingsplanen för en jämställd organisation fortsätter under kongressperioden”.

Thelma Olsson Bylin, Jämtland län, undrade vad innebörden av jämställdhet är. Gäller det bara man–kvinna? Gammal–ung? Handikappad–ej handikappad? I förslaget till ny förbundsstyrelse från valberedningen föreslogs bara en enda ledamot från Norrland, som är halva vårt land. Thelma Olsson Bylin ställde frågan om det var jämställdhet.

Bengt Isaksson, Jönköping, sade att det inte är så lätt för den som har skickats ensam på utbildning att få genomslag när den kommer tillbaka hem. Erfarenheten säger att man bör få möjlighet att skicka flera deltagare från en organisationsenhet. Bengt Isaksson talade om medlemsvärvning och berättade att hans förening hade bestämt att ordna en medlemslunch en gång i månaden. Till den bjuder föreningen in nya medlemmar, visar lokaler och berättar om vårt arbete. Det visar att det är värvning med kvalitet. Under sommaren värvas

medlemmar på Vallsjöbaden, den friluftsanläggning som kretsen driver. Den som har värvats blir tillsammans med värvaren bjuden på räksmörgås och kaffe samt kan samtala om organisationen. Att värva på stan ger inte samma kontakt. Vid värvning är det viktigt med uppföljning så fort som möjligt.

Inga-Lill Bergsten, Skaraborg, frågade om första målpunkten under rubriken IOGT-NTO har synliga och ändamålsenliga lokaler, ” • IOGT-NTO har nyetablerat minst fem nya lokaler” har uppfyllts. Under den tid hon har varit distriktsordförande har hon varit med och gett försäljningsgodkännande för fyra lokaler. Hur har förbundsstyrelsen tänkt när den föreslår att vi ska etablera fem nya lokaler?

Ulf Eriksson, Dalarna, föreslog ett tillägg av orden ”eller liknande” till tredje målpunkten under IOGT-NTO är en stark folkrörelse.

Han föreslog kongressen besluta

att punkten skulle få lydelsen ” • IOGT-NTO har en modell för resursfördelning som möjliggör för varje distrikt att ha en distriktskonsulent eller liknande”.

Martin Kjellin, Uppsala län, sade med anledning av frågorna om begreppet jämställdhet att man kan definiera det på olika sätt, men att en rätt vedertagen definition är ”jämlighet mellan män och kvinnor”. En bra förklaring fanns i förbundets material.

Martin Kjellin tyckte att Camilla Berners förslag att ta in en konkret formulering i dokumentet om fortsatt arbete med jämställdhet var bra.

I fråga om de regionala resurscentren tyckte han att det var märkligt att det står i förslaget att de ska samordna interna och externa resurser; han hade svårt att förstå hur något som inte är fysiskt eller konkret ska kunna samordna någonting, och önskade en förklaring. Martin Kjellin ifrågasatte formuleringen ”IOGT-NTO är i huvudsak en opinionsbildande organisation” under IOGT-NTO är en aktiv samhällsaktör. Han tolkade uttrycket ”i huvudsak” som ”till allra största delen” och frågade om vi verkligen till allra största delen är en opinionsbildande organisation.

§ 119

Ajournering

Kongressen ajournerade förhandlingarna för kaffe klockan 10.00.

Fredagen den 1 juli

TIONDE SESSIONEN

Ordf.: Anders Häregård
Birgitta Olli
Margareta Winberg

Sekr.: Magnus Andersson
Gunilla Zimmermann
Magnus Molin

§ 120

Återupptagande av förhandlingarna

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 10.30.

§ 121

Justering av röstlängd

Kongressen beslöt

att efter anmälda förändringar fastställa röstlängden som upptog 106 röstberättigade.

§ 122

Hälsning via webb-TV

Mötesordföranden Anders Häregård skickade via den pågående webb-TV-sändningen en hälsning från kongressen till en av IOGT-NTO-rörelsens digitala lokaler: IOGT-NTO-föreningen 342 Léon Gambetta i Varberg följde webbsändningen från kongressförhandlingarna på storbildskärm i sin lokal. Kongressen gav en varm applåd till föreningen Léon Gambetta.

§ 123

Återupptagen behandling av förbundsstyrelsens förslag nr 4 angående mål och verksamhetsinriktning 2012–2013

Kjell-Ove Oscarsson förklarade att förbundsstyrelsen yrkade bifall till Camilla Berners tilläggsförslag om jämställdhet.

I fråga om lokalt arbete berättade han att en arbetsgrupp i förbundsstyrelsen har tillsatts och har haft sina första möten. Den lokala verksamheten är basen för allt vi gör, sade han. Den som behövde inspiration i verksamheten behövde inte gå kurs på Wendelsberg, tyckte Kjell-Ove, utan kunde åka till Bengt Isaksson i Vetlanda! Där finns många lokaler, bland annat ett sommarhem och en dansanläggning.

Frågan om lokaler är relativ, sade Kjell-Ove Oscarsson. Våra lokaler kommer inte alltid att se ut så som när vi tänker på lokaler i dag. I Karlstad har IOGT-NTO skaffat en lokal mitt i ett bostadsområde. Vi får lov att sluta tänka på lokaler som separata ordenshus i en skogsbacke eller mitt i stan. Vi måste hitta lokaler som är verksamhetsanpassade. Kjell-Ove Oscarsson förklarade att förbundsstyrelsen yrkade avslag på Ulf Erikssons förslag om möjlighet att anställa annan personal än distriktskonsulenter. Förbundsstyrelsens uppfattning var att frågan hade diskuterats färdigt under gårdagens debatt om resursutredningen.

Inga-Lill Bergsten, Skaraborg, sade att det handlar om var man ska ta pengar som inte finns till lokaler som behöver repareras, om inte föreningen kan få fram dem.

Kjell-Ove Oscarsson konstaterade att det förstås finns lokaler som vi aldrig kommer att klara, på grund av att det inte finns pengar. Men det kan också vara så att en eldsjäl plötsligt dyker upp, och så fylls lokalen, som man har arbetat intensivt för att rädda, med verksamhet. Kjell-Ove hade förståelse för att man måste laga taket när det läcker. Han nämnde att det finns möjligheter att få offentliga bidrag och att lokalägaren kanske kan låna pengar.

Inga-Lill Bergsten, Skaraborg, sade att man i IOGT-NTO i Skaraborg var ledsen för att antalet lokaler tunnats ut i distriktet.

Jan-Ove Ragnarsson förklarade att beredningsutskottet yrkade bifall till Camilla Berners förslag, bifall till Michael Fors' förslag, avslag på Ulf Erikssons förslag och avslag på Örjan Falegårds förslag.

Med anledning av att kongressen hade fattat beslut om tillgänglighet, ville beredningsutskottet precisera texten under IOGT-NTO har synliga och ändamålsenliga lokaler.

Beredningsutskottet föreslog

att ordet "fungerar" skulle ersättas med "är tillgängliga", så att första meningen under rubriken skulle lyda "IOGT-NTO:s lokaler är tillgängliga för de olika verksamheter som organisationen bedriver".

Örjan Falegård, Dalarna, replikerade att beredningsutskottets formuleringar var lika vaga som hans förslag.

Jan-Ove Ragnarsson svarade att beredningsutskottet ansåg att IOGT-NTO redan har livskraftiga föreningar och inte tyckte att Örjan Falegårds förslag tillför någonting.

Örjan Falegård replikerade åter att verkligheten inte såg ut så överallt.

Krister Lundgren, Gävleborg, tyckte att det kändes som en tautologi att införa ordet "helnykterhet" i dokumentet. Han hade nog med problem att förklara för myndigheter och personer som vill bli medlemmar att vi kallar oss nykterhetsorganisation men tillåter lättöl. Om vi lägger till "helnykterhet" kommer det att bli ännu svårare att förklara. Krister Lundgren yrkade avslag på förslaget att ändra "nykterhet" till "helnykterhet".

Kjell Märts, Dalarna, framförde ett tack till dem i förbundsstyrelsen och i distriktet som har arbetat med förslaget till mål och verksamhetsinriktning. Han menade att frågan om arbetsmiljöansvar för anställda hade glömts bort i dokumentet. De som arbetar åt oss ska ha det bra. Han påminde utifrån sina erfarenheter från fackföreningsrörelsen om att de verksamma i idéorganisationer drivs av passion och kan glömma att andra regler gäller för anställda än för dem själva.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, svarade åter på frågan om regionala resurscentra. Han nämnde att de väsentliga resurser vi kan samarbeta med finns i listan över "noder" i bilagan till mål och verksamhetsinriktning. I många län finns länsnykterhetsförbund. Vi kan samverka med andra organisationer med annan ideologi; det finns de som ställer upp på kraven på en restriktiv alkoholpolitik utan att vara nykterhetsorganisationer.

Förbundsstudieledaren Jan Linde talade om NBV från ett IOGT-NTO-perspektiv. Förbundet ställer krav på att varje distrikt ser till att det finns en distriktsstudieledare. Den 25–26 november ville förbundsstudieledaren träffa en representant från varje distrikt. Han bad också alla distrikt att kalla NBV:s verksamhetschef i området till ett möte för att komma överens om hur ansvaret mellan IOGT-NTO och NBV skulle delas. Han uppmanade också distrikten att se till att bli väl representerade vid NBV:s möten och att se till välja representanter i NBV:s avdelningsstyrelser.

Maria Haglund, Uppsala län, sade att hon inte hade hört hela Anna Carlstedts föredragning av förslaget, men upplevde bilagan till förslaget som konstig: Där fanns både saker som är nära IOGT-NTO och som är längre ifrån organisationen med. Innehållet i beskrivningarna av dem var olika, väl därför att alla hade skrivit beskrivningarna själva. Hon tyckte att det till exempel var konstigt att rörelsens folkhögskolor fanns med: Någonting som vi äger själva är inte någon som vi kan samarbeta med; vi driver saker genom dem vi äger. IOGT-NTO kan inte samarbeta med sig självt.

Britt-Marie Börjessgård, ordförande i IOGT-NTO:s valberedning och ledamot av Riksföreningen Våra Gårdars förbundsstyrelse, påminde om att Våra Gårdar kan ge stöd till det IOGT-NTO:s lokalägande organisationer inte kan bekosta själva. Varje år brukar stöd från Boverket beviljas till IOGT-NTO-lokaler med 4–4,5 miljoner kronor. Hon upplyste om att Våra Gårdar skulle arrangera ett seminarium om tillgänglighetsfrågor med medverkan av tillgänglighetskonsulten Sven-Åke Sjödin på lördagen.

Gunnar Eklöf, Västernorrland, sade att en förutsättning för äventyr är någon form av brist på planering. Det skapar frihet att tala om vad som ska göras men inte hur. Han tyckte att formuleringen ”verksamheter som organisationen bedriver” under IOGT-NTO har synliga och ändamålsenliga lokaler innebar en begränsning, för andra bedriver också verksamhet i våra lokaler. Han tyckte att IOGT-NTO borde öppna för andra organisationer i lokalerna.

Madeleine Forsberg, Södermanland, förklarade att hon var nöjd med målpunkten om 100 anpassade lokaler, om avsikten med målet är att mäta hur många lokaler som finns. I fråga om ordet ”helnykterhet” undrade hon vad ”halvnykterhet” är. När det blev fråga om att sälja lokaler måste vi se till vad vi behöver.

Aage Kilsand, Skåne, berättade att han, som har ett förflutet som brandbefäl, tycker att det är bedrövligt med säkerheten i våra lokaler. Han uppmanade alla att tänka på säkerheten när de arbetar med lokalerna.

Ulf Eriksson, Dalarna, återkom till sin fråga om regionala resurscentra; han hade inte fått något svar på vad centren är, och menade att om ingen visste vad de var, skulle de kanske strykas ur dokumentet. Han sade också att han tyckte att dokumentet är trevligt, öppet och fritt. Varför då inte ha varianter på andra anställningar i distrikten än konsulenter? Det vore ett sätt att skapa verksamhet. Ulf Eriksson yrkade bifall till sitt eget förslag.

Jan Linde, förbundsstyrelsen, svarade på frågan om regionala resurscentra. De handlade om en idé om att vi ska ”poola” resurser, konsulenter med mera, bygga upp samverkan med resurserna och utveckla verksamheten tillsammans – men inte om fysiska centra.

Michael Fors, Uppsala län, tyckte att det var bra att jämställdhetsfrågorna togs upp åtminstone några minuter på en tre dagar lång kongress. Han yrkade bifall till Camilla Berners förslag. Michael Fors frågade förbundsstyrelsen var förbundets integrations- och diskrimineringsplan fanns och hur IOGT-NTO skulle arbeta med de frågorna.

Anna Carlstedt, förbundsstyrelsen, sade att styrelsen skulle ta med sig frågorna om integration och diskriminering och även ville ha en tillgänglighetsplan.

Anna Carlstedt svarade Maria Haglund om bilagan till Mål och verksamhetsinriktning. Hon förklarade att många av våra resurser nämns i själva mål- och verksamhetsinriktningsdokumentet, men för att dokumentet ska hållas kort och koncentrerat finns inte allt resurserna gör med. Det är första gången man har samlat alla resurserna i en process. Processen är värd mycket i sig, och förbundsstyrelsen samlade resurserna i bilagan för att ge dem mera utrymme. Eftersom resurserna har mycket olika förhållanden till oss, var det bra att alla fick beskriva det på sitt sätt.

Kongressen beslöt

att bifalla Camilla Berners förslag,

att avslå Ulf Erikssons förslag,

att avslå Örjan Falegårds förslag,

att bifalla Michael Fors' förslag samt

att avslå Anna Österholms förslag.

Anna Österholm, Jämtlands län, samt Torbjörn Jonsson, Ulf Hedlund och Görel Lindahl, alla Västerbotten, reserverade sig mot beslutet.

Kongressen beslöt vidare

att bifalla Bengt Isakssons förslag samt

att med ovanstående ändringar fastställa framlagt förslag till mål och verksamhetsinriktning 2012–2013.

§ 124

Hälsning

Jonatan Hjort hälsade från NBV, där han är nyvald förbundsordförande. Han berättade om de viktigaste saker som har hänt och som ska hända. NBV har en mycket bra mandatperiod bakom sig. På förbundsmötet den 10–11 juni kunde det konstateras att verksamheten ökat med 17 procent till 1 100 000 timmar. Vad samma tillfälle röstades också sex nya medlemsorganisationer in, nämligen fyra bosniska föreningar, Unga KRIS och Tempelriddareorden. För att bli medlem i NBV måste man vara en riksorganisation som av sina medlemmar kräver helnykterhet. Det finns inte så många sådana organisationer. De fyra bosniska föreningarna har stor verksamhet och kräver helnykterhet av sina medlemmar. Nu har NBV också en gång för alla satt punkt för rektorsturbulensen som varit. Åke Marcusson har utsetts till ny rektor efter att under våren ha varit tillförordnad. Jonatan anser att samarbetet med medlems- och samarbetsorganisationerna är den viktigaste uppgiften på lokal och central nivå. Av den anledningen har Peter Axelsson anställts som ny förbundssekreterare. Jonatan ställde så frågan vad NBV kan erbjuda IOGT-NTO och vad vi kan göra tillsammans. IOGT-NTO kan vara med och styra den lokala NBV-verksamheten. NBV har en vision om att vara aktivt i studiecirkelform för att utveckla medlemmarna i profilfrågor. Sedan några år tillbaka arbetar man med fyra stråk och begreppet stråktid för att föra in lite ideologisk verksamhet i alla andra grupper. Om alla grupper någon gång diskuterar en ideologisk fråga gör det skillnad. Avslutningsvis tackade Jonatan Hjort för att han fick komma till kongressen men framförallt för att många här har bidragit till att han fått förtroende att leda NBV under den kommande mandatperioden.

Mötesordförande Birgitta Olli tackade för hälsningen och bad om en hälsning tillbaka till NBV.

§ 125

Riksstyrelsens förslag nr 6 angående kongress 2015

BU föreslår kongressen besluta i enlighet med riksstyrelsens förslag

att delegera frågan om plats för 2015 års kongress till riksstyrelsen för beslut under hösten 2011.

Karin Hagman, beredningsutskottet, yrkade bifall till riksstyrelsens förslag.

Kongressen beslutade i enlighet med beredningsutskottets förslag

att delegera frågan om plats för 2015 års kongress till riksstyrelsen för beslut under hösten 2011.

§ 126

Motion nr 44 angående huvudmannabidrag till folkhögskolorna Wendelsberg och Tollare

EU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att bifalla första att-satsen i motion nr 44 angående huvudmannabidrag till folkhögskolorna Wendelsberg och Tollare samt

att med förbundsstyrelsens yttrande över motion nr 44 anse andra att-satsen besvarad.

Birgitta Svensson, Halland, motionär, ville ha en komplettering av första att-satsen i motionen som då ska lyda

att huvudmannabidraget till folkhögskolorna återinförs och att de uppgår till 300 000 kronor per skola och år.

Joakim Löfbom, förbundsstyrelsen, bekräftade att det är så förbundsstyrelsen uppfattat motionen och sitt svar.

Kongressen beslöt i enlighet med ekonomiutskottets förslag

att bifalla första att-satsen i motion nr 44 angående huvudmannabidrag till folkhögskolorna Wendelsberg och Tollare samt

att med förbundsstyrelsens yttrande över motion nr 44 anse andra att-satsen besvarad.

Motion nr 45 angående löner till förbundsledamöter och anställda och motion nr 46 angående arvoden för förtroendevalda på förbunds nivå och vissa löner för centralt anställda inom IOGT-NTO samt valberedningens förslag angående ersättning till styrelser med flera

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag angående ersättningar. Frågan om ersättningar till IOGT-NTO:s styrelse och då särskilt förbundsordföranden har hanterats olika genom förbundets historia.

Vid förra kongressen föreslog valberedningen att kongressen borde fastslå en princip för arvodering för att slippa träffa separata uppgörelser med berörd föreslagen person. Vilket också blev kongressens beslut, principen innebär att ett fastställt arvode utgår baserat på inkomstbasbeloppet.

Britt-Marie redogjorde kortfattat för vilka överväganden som låg bakom den nya princip för arvodering som antogs vid förra kongressen. Motiven till förslagen var att man kan se på olika sätt på arvodering. Ska ett uppdrag uppfattas som helt ideellt, ska det utföras med ersättning för förlorad arbetsförtjänst, eller ska det arvoderas? Med alla uppdrag och åtaganden som ett förtroendeuppdrag i förbundsstyrelsen innebär är det orimligt att ha det som ideellt uppdrag. Som ordförande måste man vara tillgänglig. Principen med ersättning för förlorad arbetsförtjänst kan slå väldigt olika på grund av bakgrund och vore därför orimlig. Att ordföranden ska ha ett fastställt arvode fastställdes 2007 som princip. Det är rimligt att man som ordförande har högre ersättning än som vice ordförande. En ordförande är den som blir föremål för kritik och påhopp, och det är en mycket utsatt position. Anna Carlstedt är halvtidsarvoderad och tjänstgör på halvtid på universitetet. Kjell-Ove Oscarsson är arvoderad på 75 procent, och hans uppdrag innebär många resor i landet. Valberedningen anser att detta är ett bra system. Det är öppet och transparent, och de föreslagna beloppen är rimliga. NBV fastslog samma princip på sitt förbundsmöte. Det är också rimligt att en ordförande kan lita på att överenskommelsen på förra kongressen ligger fast. Det kan tolkas som ett bevis på att vi uppskattar Anna Carlstedt och tycker att hon gör ett bra jobb. Allt annat vore ett misstroende.

VB föreslår därför kongressen besluta

- att förbundsordförande arvoderas på halvtid,
- att arvodet för förbundsordförande årligen uppgår till 7,5 inkomstbasbelopp,
- att i övrigt uppdra åt avtals- och lönenämnden att, i samråd med två representanter från valberedningen, i avtal fastställa alla övriga med uppdraget tillämpliga villkor och förmåner,
- att arvode och löneutfyllnad medför rätt till pension,
- att IOGT-NTO svarar för pensionskostnaden relaterad till av IOGT-NTO utbetalda ersättningar,
- att om förbundsordförande vid kommande kongress inte nomineras av valberedningen, inte återväljs av kongressen eller själv väljer att inte kandidera som ordförande för ytterligare en kongressperiod ska en garanti om övergångsarvode gälla enligt följande: Arvodet varar i ytterligare sex månader med avräkning för eventuell lön från nytt arbete.

VB föreslår vidare kongressen besluta

- att vice ordförande arvoderas på trekvartstid,
- att arvodet för vice ordförande årligen uppgår till nio inkomstbasbelopp,
- att i övrigt uppdra åt avtals- och lönenämnden att, i samråd med två representanter från valberedningen, i avtal fastställa alla övriga med uppdraget tillämpliga villkor och förmåner,
- att arvode och löneutfyllnad medför rätt till pension samt
- att IOGT-NTO svarar för pensionskostnaden relaterad till av IOGT-NTO utbetalda ersättningar.

VB föreslår vidare kongressen besluta

- att arvode till kassören utgår med 2,5 inkomstbasbelopp per år,
- att arvode till AU-ledamot som inte är ordförande, vice ordförande eller kassör, utgår med ett inkomstbasbelopp per år och person,
- att arvoden till styrelsens övriga förtroendevalda ledamöter utgår med ett tredjedels inkomstbasbelopp per år och person,
- att för resevillkor och traktamentsersättningar ska tillämpas det för förbundets personal gällande avtalet, dock att ersättning för körning med egen bil ska utgå med samma belopp som enligt inkomstskattelagen 12 kap. 5 § får dras av för tjänsteresor med egen bil, för närvarande 18,50 kronor per mil,
- att närvarande styrelseledamot personligen äger rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst för den del av styrelsemöte, inkl. restid, vilken inkräktar på ledamots arbetstid,
- att styrelseledamot efter AU:s/styrelsens godkännande kan erhålla ersättning för förlorad arbetsförtjänst i samband med förrättning upp till ett sammanlagt belopp om ett halvt inkomstbasbelopp per år och person,
- att styrelseledamot som är anställd får ersättning enligt intyg om förlorad arbetsförtjänst från arbetsgivaren,
- att styrelseledamot som bedriver näringsverksamhet får ersättning enligt anmäld sjukpenninggrundande inkomst,
- att för arvoden till förbundets kongressvalda revisorer anslå ett belopp motsvarande ett tredjedels inkomstbasbelopp per år och person,
- att i samtliga ovanstående arvoden ska kostnadsersättning för telefon, porto, papper och dylikt anses ingå,
- att med inkomstbasbelopp enligt ovanstående avses av regeringen fastställt inkomstbasbelopp för aktuellt år,

- att avtals- och lönenämnden i de fall ersättningar till förbundsstyrelseledamot avhandlas kompletteras med två representanter från valberedningen samt
- att valberedningen vid behov tolkar ersättningsbeslutens att-satser mellan kongresserna.

Upplysning: Inkomstbasbeloppet för 2011 är 52 100 kr.

Diskussionen som följde anknöt även till ekonomiutskottets yttrande.

EU föreslår kongressen besluta

- att lönerna för dessa valda ledamöter ej överstiger riksdagsledamöternas lönenivå,
- att valberedningen inför kongressen 2013 anpassar arvodena till den föreslagna nivån,
- att avslå första och andra att-satsen i motion 45 angående löner till förbundsledamöter och anställda,
- att förbundsstyrelsen ser över och anpassar lönerna vid anställning av personal, till en nivå som tydligt visar vår ideella organisationsstruktur,
- att med detta anse första att-satsen vara besvarad samt
- att avslå andra och tredje att-satsen i motion 46 angående arvoden för förtroendevalda på förbunds nivå och vissa löner för centralt anställda inom IOGT-NTO.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, hävdade att hon naturligtvis bara kan svara på frågor som gäller kansliets löner. Hon är stolt över att tillhöra en organisation som har ett gott anseende och är proffsig, och hon vill att det ska fortsätta vara så. För det behövs rimliga löner, som ska jämföras med övriga organisationer. Förbundsstyrelsen yrkar avslag på att-satserna som de är formulerade samt bifall till ekonomiutskottets fjärde att-sats.

Martin Kjellin, Uppsala län, tackade för den fina föredragningen från valberedningen, men han hade några invändningar och frågor. Ska till exempel allt som de övriga gör ingå i uppdraget och arvodet? Han vände sig också mot förslaget om att valberedningen i samråd med generalsekreterare och förbundskassör ska fastställa villkor och förmåner. Han menade dock att detta inte är något misstroende utan bara en principiell invändning. Däremot yrkade han att förslaget om övergångsarvode till ordförande borde avslås. Med de ersättningar som föreslagits borde det finnas förutsättningar att lägga undan en buffert om uppdraget upphör. Nivåer på arvodena kan vara obehagliga att diskutera, eftersom det kan tolkas som ett misstroende. Martin uppmanade ombuden att bortse från det och betrakta frågan som principiell. Enligt hans mening har valberedningen landat på en för hög nivå.

Därmed yrkade Martin Kjellin avslag till valberedningens att-sats nummer sex.

Madeleine Forsberg, Södermanland, tyckte att valberedningen gjort en bra föredragning men undrade om det här är ett beslut som fattas på varje kongress. Om det inte är så borde de personliga förhållandena inte spela någon roll för förslaget.

Martin Kjellin, Uppsala län, återkom till frågan om vilka nivåer för arvodena som är skäliga. Förtroendeuppdrag i en ideell organisation är i grunden ideella, det vill säga utan ekonomisk

vinning. Men i det här fallet är uppgifterna så omfattande att de hindrar dem som väljs att försörja sig genom annat arbete. Därför är det rimligt att man har en form av uppskattning av nedlagt arbete. Han gjorde en beräkning av vad de föreslagna principerna för arvoderingen innebär i pengar och hävdade att nivån inte bör ligga så mycket över vad som kan betraktas som en genomsnittsinkomst för våra medlemmar. Den här nivån är enligt honom för hög. Martin Kjellin föreslog därför att alla ersättningar ska minskas med en tredjedel jämfört med vad som beslutades på förra kongressen. Enligt honom skulle ett arvode till ordförande på 43 000 kronor och till vice ordförande på 34 000 kronor beräknat på heltid vara rimligt.

Lars Larsson, Jönköping, menade att det är mycket svårt att värdera en arbetsinsats. Han berömde valberedningen för en bra genomlysning och en rimlig bedömning, och han vände sig mot jämförelser med andra uppdrag och arbeten. Att vara ordförande kan inte jämföras med något annat. Det är ett helt unikt uppdrag. Uppdraget omfattar hela Sverige. Det är ett arbete som kan vara väldigt olika för varje dag. Vi vill alla att den som är ordförande ska personifiera rörelsen på ett bra sätt. Därför är det viktigt att vi redan nu förbereder oss för att ge kommande ordförande ett rimligt belopp. Vad som är rimligt är olika för oss alla. Vi har olika utgångspunkter och kommer fram till olika resultat.

Johnny Boström, Värmland, menade att valberedningen har hamnat på en rimlig nivå och han yrkade bifall till valberedningens förslag och avslag på Martin Kjellins förslag. Johnny ansåg att man måste se på frågan långsiktigt.

Britt-Marie Börjesgård, valberedningen, svarade på de frågor som ställts under debatten. Beslutet om arvodering och förmåner fattas på varje kongress. Beslutet under förra kongressen innebar en annan typ av uppgörelse än den som gällt för Sven-Olov Carlsson. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst gäller övriga ledamöter. Formuleringen med generalsekreterare och förbundskassör tillsammans med valberedningen är kanske inte så lyckad, men förklaringen är att det inte finns någon jurist med i nuvarande valberedningen, och man kände att man ville ha möjlighet att föra diskussionen tillsammans med andra kompetenta personer. Britt-Marie föreslog att valberedningen får återkomma efter lunchuppehållet med förslag till en annan formulering. När det gäller det föreslagna övergångsarvodet tyckte hon att det är rimligt att få använda tiden som man är ordförande till de uppgifter uppdraget kräver utan att tänka på hur man ska klara sig ekonomiskt när det upphör. Förut hade man 24 månaders avtrappning, och nu har den minskat till sex månader.

§ 128

Ajournering

Förhandlingarna ajournerades 12.00 för lunch.

Onsdagen den 29 juni

ELFTE SESSIONEN

Ordf: Birgitta Olli
Margareta Winberg
Anders Häregård

Sekr: Gunilla Zimmerman
Magnus Molin
Mikaela Bexar

§ 129

Förhandlingarnas återupptagande

Förhandlingarna återupptogs 13.35.

§ 130

Hälsningar

Kristina Sperkova, vice ordförande i IOGT International, framförde en hälsning från IOGT International.

IOGT International är en organisation som samlar nykterhetsorganisationer från 60 olika länder och där IOGT-NTO är en av de 102 medlemsorganisationerna. 102 organisationer från 60 länder – tänk er vilka olika behov, krav och förväntningar det finns.

Någon skulle säga att det är ganska diffust. Vilket är sant. Den där diffusa känslan växte till behovet att definiera oss själva på nytt. Därför har vi nu påbörjat vår *branding process* och har redan lyckats hitta tillbaka till vår identitet. Det som kvarstår nu är att hitta sätt att kommunicera den utåt. Att kommunicera utåt att vi är en organisation som finns över hela världen, som baserar sitt arbete på fakta, som samlar experter av högsta klass, en organisation som har stor multikulturell förståelse och erfarenhet, som drivs av sina medlemmars engagemang, som med sitt sätt att leva bekräftar det organisationen står för.

Vårt arbete fokuseras på att övertyga opinionsbildare på alla nivåer som är redo att presentera vårt synsätt och hjälpa oss påverka beslutsfattare. Kopplat till det har vi anställt en politisk kommunikatör, snart ska vi lansera en ny hemsida och en ny logga. Vi jobbar mot FN:s olika organ och kommittéer där vi vill få upp alkohol på agendan. Den senaste framgången är vår nya observatörsstatus i ECOSOC, vilket är det ekonomiska och sociala rådet inom FN.

Som vi fick höra i Margaretas invigningstal, är det viktigt att hitta partnerorganisationer att samarbeta med och att knyta till oss forskare. Precis så har vi jobbat och ska fortsätta jobba för att kunna uppnå den status i världen som nykterhetsrörelsen förtjänar.

Vi vill vara en drivande och inspirerande organisation.

Här under kongressen hörde jag er vice ordförande Kjell-Ove Oscarsson säga att IOGT-NTO är världens bästa nykterhetsorganisation. Då log jag stort. Jag blev så glad av att höra det. Det är ju sant, det tvivlar jag inte en sekund på!

Det är ju ingen hemlighet att IOGT-NTO är den största organisationen inom IOGT International och är den som bidrar mest till ekonomiska och personella resurser för vårt arbete. Det som är bäst med påståendet att IOGT-NTO är bäst är, att det finns så mycket mer. Det göms så stor potential i IOGT-NTO:s föreningar.

IOGT-NTO behövs. Ni behövs i Sverige och ni behövs i världen. Just nu händer det otroligt mycket på det alkoholpolitiska planet både i EU och i världen. I EU växer en våg av förbud för alkoholreklam i TV. Litauen hade frågan på bordet och alkoholindustrin mobiliserar sina resurser för att motverka detta. Nyligen fick vi höra att några litauiska politiker ropar efter internationellt stöd och hjälp i den här frågan, vilket IOGT-NTO kan dela med sig av.

Det här är en av våra utmaningar. Icke-smittsamma sjukdomar och EU:s alkoholstrategi är andra heta ämnen som vi inte får släppa.

Som sagt, IOGT-NTO är jätteviktigt för IOGT International och IOGT International-familjen borde vara mycket viktig för IOGT-NTO. Det är HÄR ni kan hitta inspiration och det är HÄR ni kan hitta utmaningar till att bli ännu bättre. Till exempel ADIC Sri Lanka utmanade UNF:s förebyggande arbete. Fake Free-tankesmedjan, som är resultat av detta, är inne på en mycket lovande väg att ändra vår nuvarande alkoholkultur.

Det finns alltså många inspirationskällor för IOGT-NTO i IOGT International och IOGT-NTO är en otroligt stor inspirationskälla för andra medlemsorganisationer. Vår gemensamma utmaning är att göra vårt allra bästa så att alla människor i världen – precis som jag eller medlemmarna i IOGT Polen har chans att stötta nykterhetsrörelsen i världen.

Presidieordförande Margareta Winberg tackade för hälsningen och bad Kristina ta med sig en hälsning tillbaka till IOGT International från IOGT-NTO:s kongress.

Jan Tore Evensen, IOGT Norge, hade med sig en hälsning från ordförande Helge Kolstad. Han har prioriterat en resa till Island med barnbarnen över IOGT-NTO:s kongress. Det gör ju kanske att vi sparar in lite på den knappa tiden.

Det är viktigt att läsa och förstå hur situationen är i andra länder. Alkohol är inte en specifikt nordisk fråga men med vår kunskap och erfarenhet är det viktigt att vi bryr oss. En av frågorna där IOGT Norge har kikat på IOGT-NTO är att det går att värva medlemmar. IOGT Norge har haft medlemstillväxt de tre sista åren. Visserligen mister vi många av de nya men vi glömmer bort att det är en del av att vara en organisation. 1911 som var ett av de bästa medlemsvärvaråren i IOGT Norges historia fick man 14 000 medlemmar och miste samtidigt 12 000. Alla är inte medlemmar på livstid. I Norge har vi många svaga föreningar med åldrande och minskande antal medlemmar, så vi kan känna igen oss i de problem som Gotlandsdistriktet gav uttryck för i sin motion.

En annan sak vi har gemensamt med vår svenska systerorganisation är att vi också har gjort en ny logga utan att fråga medlemmarna! Fast vår är inte så snyggt retro som er.

Vi samarbetar ju på många sätt, bland annat i Nordiska Godtemplarrådet. Vi har mycket att prata om och många möjligheter till att göra det. Lycka till med fortsättningen på kongressen!

Presidieordförande Margareta Winberg tackade för hälsningen och bad Jan Tore att ta med sig en hälsning tillbaka till IOGT Norge från IOGT-NTO:s kongress.

Suzan Maslygan, IOGT Danmark, medförde en hälsning från det danska IOGT och önskade lycka till med kongressen. I Danmark har man valt en ny landsformand, Birgit Juel Nielsen. Nya människor innebär ju också till viss del fokus på nya frågor. Vad behöver vi göra i framtiden? IOGT Danmark vill samarbeta med kommunerna och de sociala myndigheterna för att kunna erbjuda heltäckande verksamhet till de som bäst behöver det. Det finns idag 10 IOGT-avdelningar i Danmark. Jag är med i Odense-avdelningen där jag också är anställd. Vi har ytterligare en anställd i Odense som arbetar med samordning av vår sociala verksamhet.

Tack för inbjudan och tack för att vi fick komma på detta fantastiska arrangemang!

Presidieordförande Margareta Winberg tackade för hälsningen och bad Suzan ta med sig en hälsning tillbaka till IOGT Danmark från IOGT-NTO:s kongress.

Joonas Turtonen, verksamhetsledare i Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik i Finland, hälsade och sade att sedan förra gången han talade till IOGT-NTO:s kongress, har man hunnit med ganska mycket. Den egentliga målgruppen för förbundet är ju de svensktalande, men det arbete som har utförts gäller ju hela Finland, till exempel lobbyarbetet för att sänka promillegränsen för trafiknykterhet, något som fortfarande pågår men även arbetet med att försöka införa förbudet mot imageskapande alkoholreklam. Inte heller i den frågan är man framme, men betydande framsteg har gjorts. Man har också ett begynnande samarbete med Active och UNF för att hitta metoder för att få ungdomar med i rörelsen och kunna trygga återväxten, eftersom medelåldern är ganska hög i förbundet.

Tack för att jag fick komma! Det har varit både inspirerande och roligt att vara här under de här kongressdagarna. Lycka till!

Presidieordförande Margareta Winberg tackade för hälsningen och bad Joonas ta med sig en hälsning tillbaka till förbundet från IOGT-NTO:s kongress.

Sören Eriksson, Nordiska Godtemplarrådet, NGR, förklarade att han enbart är sekreterare i NGR och att det skulle varit Helge Kolstad som skulle framfört en hälsning, så där sparades ytterligare värdefull debattid in.

Det är roligt att höra att de nordiska organisationerna har så mycket verksamhet. Det brukar sägas att det är de små organisationerna som tjänar mest på NGR. Men är det verkligen så? Vi som är med i de större organisationerna har ganska mycket att lära oss av den kreativa förmåga och uppfinningsrikedom som behövs i en lite mindre organisation. NGR vill vara en arena för alkoholpolitik och en plats för att utbyta tankar och idéer om lokal verksamhet.

NGR är en också en utmärkt plattform för att utvidga sin bekantskapskrets. Nästa sommar anordnar NGR sin sommarkurs 2012, som kommer att vara i Sverige på Tollares område. Det kommer att vara ett familjevänligt program som tänker nyttja Sommarstockholms erbjudanden och ha ett antal intressanta seminarier. Hjärtligt välkomna dit och träffa nya bekantskaper!

Sören Eriksson vill framföra en varm hälsning från NGR och önska lycka till med de fortsatta förhandlingarna.

Presidieordförande Margareta Winberg tackade för hälsningen och bad Sören ta med sig en hälsning tillbaka till Nordiska Godtemplarrådet från IOGT-NTO:s kongress.

§ 131

Fortsatt behandling av motion nr 45 angående löner till förbundsledamöter och anställda och motion nr 46 angående arvoden för förtroendevalda på förbunds nivå och vissa löner för centralt anställda inom IOGT-NTO samt valberedningens förslag angående ersättning till styrelser med flera

Linus Perlerot, Uppsala län, ansåg att man måste tänka på vilket perspektiv man väljer att utgå från när man diskuterar frågan om ersättning. Det finns ett stort engagemang och det är bra, men vad är det som säger att den som har en högre position i en rörelse är viktigare än andra? Han vill inte ha karriärism i en folk rörelse. Drivkraften bör vara ideologin. Frågan är

om en hög ersättning är det som ska vara drivkraften för att få fram de bästa ur ideologisk synpunkt.

Lars Larsson, Jönköping, började med att citera Camilla Berner, som tidigare menat att orden har väldigt stor betydelse. Det är riktigt. Språket ger stora möjligheter att uttrycka det vi menar. Lars ställde därför frågan vad ordet halvtid i valberedningens första att-sats innebär. Att vara förbundsordförande är inget 8–12-jobb. Det är ett jobb för alltid. Man kan inte säga: Vänligen återkom på måndag kl 10.30. Så är det för alla folkrörelser. Man ska inte kalla det karriär utan en möjlighet som erbjuds den som ska företräda rörelsen. Ibland innebär uppdraget rikliga tillfällen till goda möten men ibland stor ensamhet, även om man fått tillrop genom uppmuntrande mejl. Lars Larsson yrkade därmed avslag på ekonomiutskottets förslag i dess helhet och bifall till valberedningens förslag i dess helhet.

Anne-Marie Engström, Gotland, menade att det var en historisk kongress när Anna Carlstedt valdes som första kvinnliga ordförande. Då beslutades om ett arvode som var betydligt lägre än det Sven-Olov Carlsson hade haft. Enligt Anne-Maries mening är det bara arbetsgivaren som är vinnare vid en halvtidstjänst. Hon yrkade bifall till valberedningens förslag.

Jonas Lundquist, UNF:are, berättade att UNF under dagen behandlat frågan om arvodering. UNF:arna har inget problem med att skilja på sak och person, och han uppmanade ombudsförsamlingen att göra det och inte föregripa valen.

Jimmy Wikström, UNF:are, hävdade att förslaget innebär en orimligt hög nivå.

Niklas Christenson är medlem i IOGT-NTO men har suttit med på UNF:s förhandlingar. Många i rörelsen har förtroendeuppdrag på olika nivåer för att det är inspirerande och roligt. Någon form av ersättning ska det vara men vad är en rimlig ersättning? 63 000 kronor är dubbelt så mycket som de allra flesta medlemmar har i lön. Niklas menade att Martin Kjellins förslag är generöst och ganska rimligt.

Maria Haglund, Uppsala län, satt i valberedningen inför förra kongressen och deltog i långa diskussioner om hur den svåra frågan skulle lösas. En ordförande skulle ersättas av en annan. Det här är ett transparent system som ska kunna hålla mer än en period. Hon yrkade bifall till valberedningens förslag och avslag på ekonomiutskottets första två att-satser. Maria menade att det är otydligt att jämföra med riksdagslönerna och att de föreslagna nivåerna är rimliga. Att vara ordförande innebär ett tufft engagemang, men hon ville inte komma i en diskussion om vad ett engagemang är värt i form av pengar oberoende av vilka personer det är fråga om. Man bör inte heller diskutera ett arvode i relation till vad personen tjänat tidigare i sitt yrkesliv.

Mikael Lindström yrkade avslag på Martin Kjellins förslag. Han menade att samma regler även borde gälla vice ordförande som princip men lade inget förslag om det.

Maria Brundin, Kalmar, yrkade på en förändring i valberedningens förslag

att sjätte att-satsen i VB:s förslag angående övergångsarvode för FO skall läggas till och tillämpas även för vice FO samt att ordet lön ersätts med annan inkomst.

Jan Söderström, Gävleborg, yrkade bifall till valberedningens förslag samt avslag på ekonomiutskottets förslag, motion 45, motion 46 och Martin Kjellins förslag.

Petra Grønhaug, Älvsborg, ansåg att det är bra att valberedningen påbörjat arbetet att ta fram en princip men synd att det är knutet till de personer som nu ska väljas.

Petra Grönhaug föreslog kongressen besluta

- att valberedningen till 2013 års kongress lägger fram ett förslag som är en princip och inte är personanknutet samt att den ska fastställas minst två år i förväg.

Lars Larsson, Jönköping, bad om ursäkt om det verkade som om han inte förmått skilja på sak och person. Det var inte hans mening. Han uppmanade ombuden att göra tankeexperimentet att jobbet alltid är till ansökan ledigt, om man tycker att man skulle kunna klara av det. Han höll med dem som pläderat för att det är en riktig nivå. Han håller emellertid inte med om att det är en känslig debatt, men menade att det är bra att få uttrycka känslor.

Martin Kjellin, Uppsala län, ansåg att valberedningen ska ta all hjälp den behöver till exempel från förbundsjuristen, men det är valberedningen som har ansvaret.

Martin Kjellin föreslog kongressen besluta

- att avslå valberedningens andra, tredje, fjärde, sjätte, åttonde, nionde, tionde, tolfte, trettonde, fjortonde och tjugonde att-sats,
- att bifalla valberedningens övriga att-satser,
- att arvodet till förbundsordföranden årligen uppgår till fem inkomstbasbelopp,
- att arvodet till vice förbundsordföranden årligen uppgår till sex inkomstbasbelopp,
- att förbundsordförandens och vice förbundsordförandens arvoden medför rätt till pension,
- att uppdra åt valberedningen att i avtal fastställa alla övriga villkor och förmåner som är förknippade med uppdragen som förbundsordförande och vice förbundsordförande,
- att arvodet till kassören årligen uppgår till fyra tredjedelars inkomstbasbelopp,
- att arvodet till AU-ledamöter som inte är ordförande, vice ordförande eller kassör årligen uppgår till två tredjedelars inkomstbasbelopp per person,
- att arvodet till styrelsens övriga förtroendevalda ledamöter årligen uppgår till två niondelars inkomstbasbelopp per person samt
- att för arvoden till förbundets kongressvalda revisorer anslå ett belopp motsvarande två niondelars inkomstbasbelopp per år och person.

Anna Österholm, Jämtlands län, funderade över varför det inte har varit så mycket diskussion i den här frågan förut. Beror det möjligen på att det kommit så många duktiga kvinnor på banan? Jämtlands läns distrikt yrkade bifall till valberedningens förslag.

Britt-Marie Börjesgård meddelade att valberedningen är enig med Martin på en punkt, nämligen att ta bort skrivningen om kassör och generalsekreterare i tredje att-satsen.

Valberedningen instämmer också i Petra Grönhaugs förslag att det är olyckligt att ha ett personrelaterat förslag. Hon yrkade därmed bifall till Petra Grönhaugs förslag.

Kongressen beslöt

att förbundsordförande arvoderas på halvtid,

att arvodet för förbundsordförande årligen uppgår till 7,5 inkomstbasbelopp,

att i övrigt uppdra åt valberedningen att i avtal fastställa alla övriga med uppdraget tillämpliga villkor och förmåner,

att arvode och löneutfyllnad medför rätt till pension,

att IOGT-NTO svarar för pensionskostnaden relaterad till av IOGT-NTO utbetalda ersättningar,

att om förbundsordförande vid kommande kongress inte nomineras av valberedningen, inte återväljs av kongressen eller själv väljer att inte kandidera som ordförande för ytterligare en kongressperiod ska en garanti om övergångsarvode gälla enligt följande: Arvodet varar i ytterligare sex månader med avräkning för eventuell annan inkomst.

Kongressen beslöt vidare

att vice ordförande arvoderas på trekvartstid,

att arvodet för vice ordförande årligen uppgår till nio inkomstbasbelopp,

att i övrigt uppdra åt valberedningen att i avtal fastställa alla övriga med uppdraget tillämpliga villkor och förmåner,

att arvode och löneutfyllnad medför rätt till pension samt

att IOGT-NTO svarar för pensionskostnaden relaterad till av IOGT-NTO utbetalda ersättningar.

att om vice ordförande vid kommande kongress inte nomineras av valberedningen, inte återväljs av kongressen eller själv väljer att inte kandidera som ordförande för ytterligare en kongressperiod ska en garanti om övergångsarvode gälla enligt följande: Arvodet varar i ytterligare sex månader med avräkning för eventuell annan inkomst.

Kongressen beslöt vidare

att arvode till kassören utgår med 2,5 inkomstbasbelopp per år,

att arvode till AU-ledamot som inte är ordförande, vice ordförande eller kassör, utgår med ett inkomstbasbelopp per år och person,

att arvoden till styrelsens övriga förtroendevalda ledamöter utgår med ett tredjedels inkomstbasbelopp per år och person,

att för resevillkor och traktamentsersättningar ska tillämpas det för förbundets personal gällande avtalet, dock att ersättning för körning med egen bil ska utgå med samma belopp som enligt inkomstskattelagen 12 kap. 5 § får dras av för tjänsteresor med egen bil, för närvarande 18,50 kronor per mil,

- att närvarande styrelseledamot personligen äger rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst för den del av styrelsemöte, inkl. restid, vilken inkräktar på ledamots arbetstid,
- att styrelseledamot efter AU:s/styrelsens godkännande kan erhålla ersättning för förlorad arbetsförtjänst i samband med förrättning upp till ett sammanlagt belopp om ett halvt inkomstbasbelopp per år och person,
- att styrelseledamot som är anställd får ersättning enligt intyg om förlorad arbetsförtjänst från arbetsgivaren,
- att styrelseledamot som bedriver näringsverksamhet får ersättning enligt anmäld sjukpenninggrundande inkomst,
- att för arvoden till förbundets kongressvalda revisorer anslå ett belopp motsvarande ett tredjedels inkomstbasbelopp per år och person,
- att i samtliga ovanstående arvoden ska kostnadsersättning för telefon, porto, papper och dylikt anses ingå,
- att med inkomstbasbelopp enligt ovanstående avses av regeringen fastställt inkomstbasbelopp för aktuellt år samt
- att valberedningen vid behov tolkar ersättningsbeslutens att-satser mellan kongresserna.

Kongressen beslöt dessutom

- att bifalla Petra Grönhaugs tilläggsförslag.

§ 132

Veteranmedalj

Anna Carlstedt: Idag vill jag uppmärksamma en herre som verkligen glöder för det lokala engagemanget och för utvecklingen av organisationen. Han har varit med i över ett halvt sekel! När jag frågat folk om honom har jag fått fantastiska kommentarer. Han är idag medlem i en lokalförening i Borlänge där han också är ordförande. I stora delar av sitt liv har han varit anställd i rörelsen. Apropå löner och ersättningar, är han förmodligen den med lägst timpenning av oss alla i landet, eftersom han har ägnat dagar, kvällar, helger och till och med nätterna åt rörelsen, så slår man ut det på de fyrtio år han har varit anställd, blir det inte mycket per timma. När han gick i pension, blev han sekreterare i distriktsstyrelsen.

När man frågar om hans personlighet får man svaret att han är snäll, glad och en riktig arbetsmyra och oerhört kunnig i allt från alkoholpolitik till rörelsens historia. Redaktör för Dalarnas äldsta tidning – Vägbytaren – har han varit i fyrtio år med kortare undantag. Han är plikttrogen, han är den som ser till att allt fungerar. Han har också den fantastiska egenskapen att han tror på människorna och låter alla runt omkring honom växa, inte minst ungdomarna.

Det sägs att han har ett eget valspråk "Man ska vara mest snäll". Den här personen är verksam i Dalarna, och han har anekdoter om människor, hus och vägar i hela länet. Idag är han drygt 70 år – ingen ålder på en häst – och kommer säkert att vara aktiv i många år framöver. Ett roligt exempel på det är att det sägs att han är nog på lokalen där hemma minst 8–9 dagar i veckan.

Det är en stor ära för mig att få dela ut veteranmedaljen till Gösta Jansson!

Gösta tackade för utmärkelsen och nämnde att han blivit tatuerad med "Catman" på Junis-kongressen. Jag kommer att vara det resten av livet. Mycket klös ska det vara!

§ 133

Motion nr 47 angående medlemsavgifter

EU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att avslå motion nr 47 angående medlemsavgifter.

Linda Svensson, Blekinge, yrkade bifall till motion nr 47.

Kongressen beslöt

att bifalla ekonomiutskottets förslag.

§ 134

Förbundsstyrelsens förslag nr 5 angående medlemsavgifter

EU föreslår, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, kongressen besluta

att för 2012 och 2013 behålla nuvarande medlemsavgift, det vill säga 150 kronor per medlem,

att första årets avgift blir 50 kronor,

att för nya medlemmar som begär inträde i organisationen under de sista fyra månaderna på året (från och med 1 september) gäller den inbetalda medlemsavgiften om 50 kronor även påföljande kalenderår samt

att UNF-medlem som under 2012 och 2013 uppnår 26 års ålder betalar 50 kronor i medlemsavgift till IOGT-NTO första året.

Kongressen beslöt

att bifalla ekonomiutskottets förslag.

§ 135

Förbundsstyrelsens förslag nr 6 angående rambudget för IOGT-NTO 2012–2013

Ekonomiutskottets övertygelse är att stödet till den regionala och lokala nivån är viktigt och att IOGT-NTO:s resurser gör mest nytta så långt ut i organisationen som möjligt. För att nå målen i IOGT-NTO:s strategiska utveckling 2000–2015 och i mål och verksamhetsinriktning 2012–2013 är vår bedömning att ytterligare medel ska tillföras den regionala och lokala nivån.

Medel för mer stöd till regional och lokal nivå bör omfördelas från kostnaden årets resultat samt samordning och service.

Vi ifrågasätter den oproportionellt stora kostnaden för samordning och service i jämförelse med kostnaden för IOGT-NTO:s aktiviteter.

EU föreslår kongressen besluta

att medel till generellt stöd till distrikten ökas till 250 kronor per medlem samt

att med ovanstående justeringar fastställa rambudget för åren 2012–2013.

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, föredrog förslaget till rambudget för åren 2012–2013, den ska spegla det vi vill göra de närmaste åren och de beslut vi har tagit på kongressen. Vi har lagt en budget och också försökt att beskriva den i ord för vi tycker att det ska vara en öppenhet och transparens, så att så många som möjligt kan förstå vad det här handlar om. Det är svårt att förstå storheterna i de pengar vi pratar om men det går att förstå vad som ligger bakom dem om vi beskriver det. Budgeten är ju en kvalificerad gissning, för det sker mycket i vår omvärld. Det gäller att ha flexibilitet för kunna hantera de situationer som kan uppstå. Vi behöver också flexibilitet så att vi kan nå de viktiga mål vi har satt upp för allt vi uppnå. Därför vill vi inte ha en allt för detaljerad budget, för då blir det svårt att hitta ett handlingsutrymme för förbundsstyrelsen under året.

Det finns två saker jag vill nämna i budgeten, det ena gäller fler intäkter – det vore jättebra om vi hade fler intäktskällor. Förra kongressen bad jag om talamod, att vi ska vara uthålliga och målinriktade, vi har jobbat med lotterier väldigt länge och varit väl försedda med intäkter därifrån. Att då börja jobba med nya intäkter är en omställning som kräver tid, ny kunskap och så vidare. Vi har påbörjat arbetet med att få in pengar från externa finansiärer men vi har lång väg kvar att gå. I den här budgeten har vi lagt in mer intäkter från externa finansiärer och jag hoppas att vi har talamodet att jobba med dessa frågor även under den kommande mandatperioden.

För det andra är det, jämfört med de två senaste budgetarna, överskottet på sista raden. Två miljoner kronor, vilket är knappt två procent av vår budget och det är för att vi ska ha lite pengar för oförutsedda händelser.

Lotterierna är en av våra största styrkor men det är också en svaghet. För vem vet vad som händer på lotterimarknaden, det kan komma politiska beslut eller andra saker som förändrar förutsättningarna för våra lotterier. Då behöver vi ett litet kapital, så att vi kan klara mindre svackor i vår verksamhet. Jag är den första att säga att vi ska göra av med pengar men vi behöver ta vårt ansvar för oförutsedda saker som händer framöver.

Det finns alltid önskemål i den här organisationen om att göra så mycket mer, den här glöden, kraften och energin spirar ju överallt! I förbundsstyrelsen är önskemålen om vad vi ska göra gigantiska. Vi vill avsätta pengar varje år så att vi kanske vart tredje år kan genomföra en större kampanj utan att det tar alla resurser det året. Med det anser jag budgeten vara föredragen och svarar gärna på frågor.

Per Wihlborg, ekonomiutskottet, meddelade att som en konsekvens av gårdagens beslut så ändrar ekonomiutskottet naturligtvis sitt förslag så att det i stället lyder:

att fastställa rambudget för åren 2012–2013.

Michael Fors, Uppsala län, efterlyste siffror. De behöver kanske inte stå i budgeten som fastställs men det är trevligt med ett underlag.

Jan Söderström, Gävleborg, undrade hur siffrorna är uppställda. Har man ändrat redovisningsprincipen för tillskottet från Miljonlotteriet operatören från kapitalförvaltning till verksamhetsintäkter?

Åsa Hagman, förbundsstyrelsen, svarade Jan Söderström att i budgeten behöver vi inte följa redovisningsprinciper, lagar eller regler. I förslaget till rambudget finns det siffror som i stort visar vad vi tror att pengarna ska gå till. Naturligtvis har vi beräkningsunderlag som räknar upp till de poster vi har i rambudgeten.

Bengt Isaksson, Jönköping, upplyste kongressen om att vi i fyrtio år har dragglat med frågan att man kan be Accent uppmärksamma att man kan testamentera pengar till föreningar och distrikt och att man kan ge gåvor i samband med högtidsdagar. Det har aldrig stått en rad i Accent om detta, det är på tiden.

Bengt Isaksson föreslog kongressen besluta

att förbundsstyrelsen uppmärksammar medlemmarna på möjligheten att testamentera samt att ge gåvor i samband med högtidsdagar bland annat.

Michael Fors, Uppsala län, uppskattade att Åsa Hagman visade de fina cirkeldiagrammen och tyckte att de borde finnas som bilaga till handlingarna, även om det inte fattas beslut om dem. Det vore bra för transparensen i rörelsen att få se dem före kongressen.

Urban Nilsson, Jönköping, funderade över posten övriga intäkter och önskade lite mer detaljer om vilka inkomster det handlar om.

Jan Söderström, Gävleborg, återkom till de redovisningstekniska frågorna om vad man lägger på vilken rad och konstaterade att det inte blir samma som i årsredovisningen och att det försvårar jämförelsen av årets resultat.

Åsa Hagman, svarade att vi ska vara transparenta, så självklart ska vi göra som Michael vill och ta med det till nästa kongress. Urban ville veta mer om ökningen under raden övriga intäkter. Vi har värmt upp och tränat under den gagna perioden, nu är det dags att leverera. Det vi pratar om är extern finansiering. Först ut på marknaden är SalusAnsvar, men vi tror och vet att det finns fler som är intresserade av medfinansiering. Vi har anställt en person som jobbar med detta. Jag tror och hoppas att vi ska lyckas med det här under kommande kongressperiod.

Jan har naturligtvis rätt i att det kan bli lite krångligt och vi tar med oss frågan till nästa kongress. Skulle vi glömma bort det får du påminna oss! Jag vill gärna ha rambudgeten för den kommande perioden i den form den ser ut nu, för den är tydlig och bra.

Kongressen beslöt i enlighet med EU:s förslag

att fastställa rambudget för åren 2012–2013.

Kongressen beslöt i enlighet med Bengt Isakssons förslag

att förbundsstyrelsen uppmärksammar medlemmarna på möjligheten att testamentera samt att ge gåvor i samband med högtidsdagar bland annat.

Ajournering

Kongressen ajournerades klockan 15.19.

Fredagen den 1 juli

TOLFTE SESSIONEN

Ordf: Margareta Winberg
Anders Häregård
Anna Carlstedt

Sekr: Mikaela Bexar
Magnus Andersson

§ 137

Återupptagande

När kongressen återsamlades kl. 15.48 hade representanter för Älvsborgs distrikt ställt ut flaskor med Godtemplardricka på ombudsbänkarna. De blivande kongressarrangörerna visade en film och hälsade alla välkomna till Borås 2013.

§ 138

Hälsning

Mats Gunnarsson framförde en hälsning från Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor, SLAN, som fyller 90 år i år och är en paraplyorganisation där IOGT-NTO och 23 andra organisationer ingår. Han nämnde några oroande och några positiva händelser i alkohol- och narkotikapolitiken samt manade till aktivitet och bjöd in till nykterhetsrörelsens gemensamma manifestationer.

Mötesordföranden skickade en hälsning tillbaka.

§ 139

Fortsatt behandling av motion nr 22 angående dubbla medlemskap och riksstyrelsens förslag nr 4 angående § 1:3 Medlemskap i IOGT-NTO:s och UNF:s stadgar

Martin Kjellin meddelade att redaktionsutskottet hade sammanträtt och kommit överens. Som en följd av detta har granskningsutskottet och UNF:s motsvarande utskott justerat sina yttranden på nedanstående sätt.

Granskningsutskottet vidhåller sitt tidigare yttrande, det vill säga föreslår kongressen besluta

att avslå motion nr 22 angående dubbla medlemskap samt

att avslå riksstyrelsens förslag nr 4 angående § 1:3 Medlemskap.

Dessutom föreslår granskningsutskottet kongressen besluta

att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att ytterligare utreda stadgarnas bestämmelser om medlemskap och lämna ett förslag till nästa kongress.

Kongressen beslöt

att bifalla granskningsutskottets förslag.

§ 140

Beslut om antal ledamöter i IOGT-NTO:s förbundsstyrelse

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag.

VB föreslår kongressen besluta

att antalet ledamöter i styrelsen ska vara tretton samt

att inga ersättare väljs.

Per Wihlborg, Skåne, ville uppmärksamma att förbundsstyrelsen på senare år har utökats till följd av att förbundsstyrelsens arbete har organiserats så att det krävts fler ledamöter i styrelsen. Eftersom arbets sättet nu återigen har ändrats menade han att man inför nästa kongress bör överväga om ledamöterna fortfarande ska vara lika många.

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 141

Val av förbundsordförande

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag. Hon nämnde att Anna Carlstedt valdes in i förbundsstyrelsen 1997 och har varit ordförande sedan 2009. Anna har varit med i rörelsen sedan hon var 13 år gammal och har varit mycket aktiv i UNF, där hon bland annat har varit vice förbundsordförande. Hon har också arbetat mycket med Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, LSU. Till Annas hjärtefrågor hör alkoholpolitik, kamratstödsfrågor och samarbetsfrågor. Anna forskar i fransk litteratur och gillar Paris.

VB föreslår kongressen besluta

att till förbundsordförande välja
Anna Carlstedt, Stockholm

omval

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 142

Val av vice förbundsordförande

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag och berättade att Kjell-Ove Oscarsson har en lång rörelsebakgrund. Han hade inte suttit i förbundsstyrelsen innan han valdes till vice ordförande av den förra kongressen. Däremot har han varit förbundsordförande i UNF. Han har arbetat i försäkringsbolaget Ansvar, varit chefredaktör på tidningen Accent samt arbetat med bistånd i Thailand och Vietnam. Han har också erfarenhet av nordiskt samarbete inom nykterhetsrörelsen.

VB föreslår kongressen besluta

att till vice ordförande välja
Kjell-Ove Oscarsson, Hässelby omval

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 143

Val av förbundssekreterare

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag. Hon nämnde att Carl-Åke Andersson valdes in i förbundsstyrelsen för två år sedan. Carl-Åke sysslar som deltidspolitiker med byggfrågor och tekniska frågor i Nyköpings kommun. Han har också lång rörelsebakgrund och är ordförande i styrelsen för behandlingshemmet Dagöholm.

VB föreslår kongressen besluta

att till sekreterare välja
Carl-Åke Andersson, Nyköping nyval

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 144

Val av förbundskassör

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag och presenterade Åsa Hagman. Åsa har suttit i förbundsstyrelsen sex år, varav fyra som kassör. Hon är sportfåne och arbetar som analytiker på Skatteverket. Åsa har lång rörelsebakgrund och har bland annat varit konsulent i Dalarna och suttit i UNF:s förbundsstyrelse.

VB föreslår kongressen besluta

att till kassör välja
Åsa Hagman, Upplands Väsby omval

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 145

Val av förbundsstudieledare

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag. Hon nämnde att Jan Linde arbetar som kommunpolitiker i Härryda kommun och som utbildare i folkhälsofrågor. Han är också engagerad i studiefrågor och sitter i NBV:s förbundsstyrelse. I IOGT-NTO:s förbundsstyrelse sitter han sedan 2007.

VB föreslår kongressen besluta

att till studieledare välja
Jan Linde, Mölnlycke

omval

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 146

Val av övriga ledamöter i förbundsstyrelsen

Anna Österholm, Jämtlands län, påpekade att Norrland i förhållande till sitt medlemsantal är underrepresenterat i förslaget till förbundsstyrelse.

Britt-Marie Börjesgård föredrog valberedningens förslag. Mot bakgrund av Anna Österholms inlägg nämnde hon att valberedningen har haft många aspekter att ta hänsyn till, såsom kön, verksamhetsinriktning, ålder, hemort och etniskt ursprung. Valberedningen har tillfrågat många norrlänningar som har valt att tacka nej, men hon var ändå väldigt nöjd med förslaget som även innehåller personer med olika politisk bakgrund.

Hon presenterade sedan de föreslagna ledamöterna.

Siv Bard, som valdes in 2007, har arbetat mycket med kamratstöd. Siv är alkoholhandläggare i Örnsköldsviks kommun. *Salam Kaskas* sitter i förbundsstyrelsen sedan 2009 och arbetar för NBV Väst med inriktning på bland annat medlemsorganisationerna. Hon har nyligen suttit i UNF:s förbundsstyrelse. *Lena Nilsson* är fritidspedagog och har lång rörelsebakgrund. Hon valdes in 2009 och har tidigare suttit i Junis FS. *Monica Ståhl* är heltidsarvoderad distriktsordförande för Värmlands distrikt och tidigare gymnasielärare. Dessutom är hon kommun- och landstingspolitiker för Kristdemokraterna. Hon sitter i förbundsstyrelsen sedan 2007 och har alkoholpolitik som huvudintresse. *Per Eriksson* har vuxit upp i NSF där han har engagerat sig i program-, utbildnings- och utvecklingsfrågor. Han har suttit i NSF:s förbundsstyrelse och även arbetat med scoutfrågor inom IOGT-NTO-rörelsens Internationella Institut. Han arbetar i dag för Svenska Scoutrådet med internationella frågor. *Pia Magnusson* återkommer till förbundsstyrelsen som hon suttit i för många år sedan. Hon har tidigare också varit bland annat förbundssekreterare för UNF. Hon arbetar nu med socialförsäkringsfrågor vid Socialdemokraternas riksdagskansli. *Andrine Winther* har gedigen erfarenhet av alla nivåer i rörelsen och har bland annat suttit i UNF:s förbundsstyrelse och varit biträdande generalsekreterare för UNF. Hon har också arbetat på NBV:s kansli. Hon arbetar på Socialdemokraternas riksdagskansli med EU-politik samt asyl- och migrationsfrågor. Dessutom är hon kommunpolitiskt aktiv på fritiden. *Magnus Lagergren* blev medlem i IOGT-NTO 2006 men har haft en nykter livsstil hela livet. Han är politiskt aktiv i Kristdemokraterna och arbetar som näringslivsutvecklare i Örebro kommun.

VB föreslår kongressen besluta

att till ledamöter välja
Siv Bard, Järved
Salam Kaskas, Göteborg
Lena Nilsson, Nybro
Monica Ståhl, Storfors
Per Eriksson, Stockholm
Pia Magnusson, Solna

omval
omval
omval
omval
nyval
nyval

Andrine Winther, Värmdö
Magnus Lagergren, Stora Mellösa

nyval
nyval

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 147

Val av ledamöter till riksstyrelsen

Britt-Marie Börjsgård föredrog valberedningens förslag.

VB föreslår kongressen besluta

att till ledamöter välja
Anna Carlstedt, Stockholm
Åsa Hagman, Upplands Väsby

omval
omval

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 148

Val av revisorer

Britt-Marie Börjsgård föredrog valberedningens förslag och tillade att Camilla Berner tidigare var revisorssuppleant.

VB föreslår kongressen besluta

att till revisorer välja
Anna-Greta Johansson, Hagfors
Camilla Berner, Tullinge

omval
nyval

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

§ 149

Val av revisorssuppleanter

Britt-Marie Börjsgård föredrog valberedningens förslag.

VB föreslår kongressen besluta

att till revisorssuppleanter välja
Per Wihlborg, Malmö
Thomas Thomasson, Stånga

omval
nyval

Kongressen beslöt

att bifalla valberedningens förslag.

Val av valberedning

Jan-Ove Ragnarsson föredrog beredningsutskottets förslag. Han började med att konstatera att valberedningsarbetet är mycket komplext, bland annat därför att många tänkbara kandidater har andra uppdrag, anställningar eller roller inom IOGT-NTO, IOGT-NTO-rörelsen eller nykterhetsrörelsen. Anledningen till att beredningsutskottet tar upp detta är att utskottet har uppmärksammat att några av de valberedningsledamöter som valdes in för två år sedan också är anställda av IOGT-NTO eller dess "noder". Detta innebär formellt sett ingen konflikt eftersom varje löftesbunden medlem i IOGT-NTO-rörelsen enligt stadgarna är valbar till uppdraget, men många tycker ändå att det är problematiskt när anställda blir förtroendevalda. Det rör sig om gränsdragningar och frågeställningen kan även vidgas till att avse jäv och intressekonflikter. Man kan även fundera på hur valberedningen väljs.

Jan-Ove Ragnarsson hänvisade till kongressens beslut att uppdra åt förbundsstyrelsen att utarbeta en skrift om valberedningsarbetet och framförde att beredningsutskottet hoppas att förbundsstyrelsen i det arbetet även tar upp frågor om val av anställda eller deras partners till förtroendeuppdrag, samt om jäv och andra intressekonflikter. I dessa frågor behövs en kompass och han hoppades därför också att frågorna kommer att diskuteras under kongressperioden. Utskottet lägger inte något förslag men vill ändå skicka med frågeställningarna till kongressen och förbundsstyrelsen.

Han förklarade vidare att utskottet i fråga om valberedningens sammansättning har eftersträvat bland annat geografisk spridning, åldersspridning och en blandning av män och kvinnor. Därefter presenterade han de föreslagna. *Joakim Löfbom* avgår nu ur förbundsstyrelsen och har bakom sig ett långt engagemang på olika nivåer i organisationen. *Hanna Rönnmark* har bland annat varit vice förbundsordförande i UNF och arbetar nu på NBV. *Per-Erik Lundberg* har erfarenhet som narkotikapolis och är distriktsordförande med narkotikapolitik som specialområde.

BU föreslår kongressen besluta

att till protokollet notera att följande ledamöter valdes för två kongressperioder vid kongressen 2009

Britt-Marie Börjesgård, Jönköping
Allan Tovhult, Jönköping
Cariina Sundström, Skene
Monica Engström Thomsson, Visby

att till ledamöter för två kongressperioder välja
Joakim Löfbom, Skellefteå
Hanna Rönnmark, Göteborg
Per-Erik Lundberg, Västerås

att till sammankallande välja
Britt-Marie Börjesgård, Jönköping omval

Kongressen beslöt

att bifalla beredningsutskottets förslag.

Avslutning

Anders Häregård överlämnade ordförandeklubban till omvalda förbundsordföranden Anna Carlstedt.

Anna riktade ett tack till alla som avsatt en sommarvecka att diskutera IOGT-NTO:s framtid, alla andra supportrar som följt och stöttat arbetet på plats och på webben, presidiet, justerarna, utskottens ledamöter, Helene Öberg som tidigare avgått ur valberedningen, Sven-Åke Sjödin och Ulf Eriksson som avgår ur valberedningen nu, Mikael Lindström som avgår som revisor, kongressarrangörerna och kanslipersonalen.

Hon meddelade också att IOGT-NTO byter generalsekreterare på söndag och tackade Stefan Bergh som efter fyra år lämnar sin post för att bli generalsekreterare på Cancerfonden. Hon berättade att Stefan kallas Pingvinen internt och förklarade att Stefan är precis som pingvinen Kowalski i filmen Madagaskar – snabb, en bra chef och ledare, en bra lagarbetare, iskall när det gäller och med ett stort varmt hjärta. Stefan hade med sig mycket som IOGT-NTO saknade och det har betytt mycket. Hon har vetat att han förr eller senare skulle gå vidare och ser det som att vi har fått låna Stefan i fyra år. Hon förklarade att hon känner 100 procents tillit till Stefan och att en stor del av hennes egen arbetsglädje har berott på honom. Hon överlämnade som symboliska presenter en liten pingvin som Stefan kan ställa på sitt nya skrivbord och ett IOGT-NTO-standar, dock tyvärr med den gamla loggan. Standaret saknar också fot, men den får Stefan när han kommer tillbaka till kansliet och hälsar på.

Stefan Bergh tackade för hur väl mottagen han har blivit av alla. Han var väldigt glad när han fick det här arbetet eftersom han genom åren hade lärt känna några av rörelsens medlemmar och fått ett positivt grundintryck av rörelsen. Han ser det som typiskt för medarbetarna på förbundskansliet att så många gör det lilla extra. Stefan förklarade att han har lagt mycket energi på att hitta bra chefer och ville speciellt tacka sitt ledningsteam. Han tackade även förbundsstyrelsen för gott samarbete och framhöll särskilt styrelsens stora respekt för rollfördelningen mellan anställda och förtroendevalda. Av de förtroendevalda nämnde han särskilt Åsa Hagman, som han känner från bland annat idrottsrörelsen och nu har haft mycket att göra med i ekonomiska frågor, och Anna Carlstedt. Han menade att det bara går att lyckas om relationen mellan chefstjänstemannen och ordföranden är god, och mellan honom och Anna har det alltid funnits en grundrespekt och en vänskap. Stefan förklarade att vi har en fantastisk ordförande som med sitt team kommer att utträtta väldigt mycket gott. Han berättade avslutningsvis att han förblir medlem och även kommer att behålla något uppdrag inom rörelsen.

Anna hälsade sedan den blivande generalsekreteraren Peter Moilanen varmt välkommen. Hon berättade att han har rekryterats internt och att det kändes stort att det gick att hitta en ny generalsekreterare inom vårt eget kansli.

Slutligen tackade Anna de avgående förbundsstyrelseledamöterna, som alla tilldelas IOGT-NTO:s förtjänstplakett i guld.

Hon berättade att *Sven-Gösta Pettersson* inte alltid *med* henne men alltid *håller på* henne. De har haft många välgörande dispyter och Sven-Gösta vägleds alltid av sunda förnuftet. Han har varit med i styrelsen sedan 2003 men kunde tyvärr inte komma till kongressen.

Anna var glad över att *Joakim Löfbom*, som också valdes in 2003, kommer att sitta kvar i styrelsen för Miljonlotteriet. Hon beskrev Joakim som noggrann och planerad, konstruktiv samt vass när det gäller strategifrågor och ekonomi. Hon såg fram emot att träffa honom i nya roller.

Joakim Löfbom tackade och förklarade att det var en ynnest att sitta i styrelsen för en sådan här organisation. Han fick öppna ett paket från Siv Bard, vilket visade sig innehålla en t-shirt med ett citat av Peter Forsberg.

Anna Carlstedt tackade sedan *Per Lodenius*. Han har suttit i förbundsstyrelsen en period och hade tänkt sitta längre men avgår nu på grund av att han har fått tunga uppdrag i Centerpartiet. Per har tillfört många nya perspektiv som tillgänglighet, jämställdhet, jämlikhet och mångfald. Hans politiska kompetens har också varit till stor nytta. Anna noterade att Per sett till att bli utkvittad från riksdagens extra sammanträde i dag för att kunna vara med på kongressen. Hon hoppades kunna norpa tillbaka honom senare och överräckte en present som var tänkt att passa en anglofil.

Per Lodenius hoppades att presenten inte var skotsk whisky. Han berättade att han avgår därför att uppdraget i förbundsstyrelsen kräver mycket engagemang och att han tycker att det är bättre att det innehåller av någon som kan ge hundra procent.

Slutligen avtackades *Maj-Lis Lööw*, som suttit i styrelsen sedan 2003. Anna Carlstedt förklarade att Maj-Lis har en inbyggd kompass och står kvar när det blåser hårt. Bland alla som har stöttat henne och Åsa Hagman i deras roller som IOGT-NTO:s första kvinnliga förbundskassör respektive förbundsordförande ville hon lyfta fram Maj-Lis särskilt. Maj-Lis har varit Annas mentor och det har varit värdefullt. Hon tackade Maj-Lis för att hon stannade kvar i förbundsstyrelsen – och dessutom i arbetsutskottet – när hon och Åsa bad om det, trots att Maj-Lis egentligen hade tänkt ägna mer tid åt det lokala och globala arbetet. Utan Maj-Lis hade det inte gått lika bra. Anna berättade att Maj-Britt är full av härliga historier och också har varit förbundsstyrelsens stilikon: snyggt klädd och med matchande smycken och glasögon. I present fick Maj-Lis, som har kallats riksdagens första punkare, ett mobilsmycke av punkikonen Vivienne Westwood. Hon får också ett specialbeställt och unikt smycke i svart onyx och silver av silversmeden Petronella Eriksson. Anna överlämnade dessutom förbundsstyrelsens snabba och vassatandade krokodilmaskot i Maj-Lis vård.

Maj-Lis Lööw förklarade sig mållös och sa sedan att hon efter en lång tid i politiken har kommit tillbaka till sin första folkrörelse. För 68 år sedan började hon nämligen som blåvinge i Nacka flickscoutkår av IOGT. Hon konstaterade att det är svårt att lämna förbundsuppdraget. Nu har hon bara kvar lokala och globala engagemang och kan därför inte längre kalla sig nivåneutral. Dock kan hon nu trycka upp visitkort med texten "Maj-Lis Lööw. Veteran och Senior Adviser".

Innan Anna Carlstedt lät den runda ordförandeklubban falla för sista gången under kongressen berättade hon att klubban var en gåva från världspresidenten Joseph Malins när svenska IOGT:s storlogemöten och IOGT:s världskongress ägde rum samtidigt i Stockholm 1902. Klubban, med inskriften "The World is our Field", hade dessförinnan använts i logen nr 1 Mount Zion.

Klockan 17.34 förklarade Anna Carlstedt 2011 års kongress avslutad.

Vid protokollet

Magnus Andersson

Mikaela Bexar

Magnus Molin

Gunilla Ragnarsson

Gunilla Zimmermann

Justerat 3 juli 2011

Ulf Gustafsson

Gunvor Nygren